

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXII ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2006. JÚNIUS 1.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

6-7.

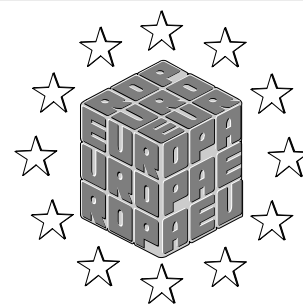
PEDAGÓGUSNAPRA

Hagyományainknak megfelelően lapunk tanév végi számának címlapján az iskolát, az oktatást-nevelést, a pedagógusokat és a diákokat érintő verset adunk közre. Ezúttal egy fiatal, 1979-ben született költő, *Mestyán Ádám* versét mutatjuk be, aki osztálytalálkozójuk különleges élményét osztja meg velünk.

OSZTÁLYTALÁLKOZÓ

„Kontroller vagyok a tejiparban.” – mondja és mosolyog.
Az osztálytalálkozó veszélyes műfaj, szégyenteljes mulatság.
Ki délceg volt egykoron és birtokolta a legtöbb matchboxot,
ma hetedikes dicsőségének romjain ül és kínosan grimaszol.
S hol az osztály szépe, akiért döglöttek a pubertás férfiak?
Elhízott üzletasszony, érdektelen simabőrű, szeme fénytelen,
és az esküvőbizniszben számos érdekeltséggel rendelkezik.
A másik meg, aki hűvös távolsággal sajnálta le udvarlóját,
alattomos szemekkel figyel és szenved. Szerelmi bánat.
Kapaszkodik a legjobb haver, együtt néztünk pornót, először
náluk részegedtem le. Csödeljárás alatt áll és szégyelli,
hogy szállodában takarított. Mindenki hátránnyal indul.
*Az osztályfőnök boldog egyedül, ragyogva kérdez, virul,
mi pedig elfelejtjük, hogy mit is jelent az a szó, hogy hála.*
Új érkező: az osztály erőbajnoka, a kis energialabdacs,
az egyetlen, aki megőrizte a jó szívét. Könnyű neki, focista lett.
A nyálás ficsúr még nyálásabb, külföldi tanulmányutak, miegymás,
magabiztos, mint a hentes, csak a szemöldök egy téves ránca
mutatja, hogy még mindig sír éjszakánként, de nappal *sales*.
Hibás azonosítások: a mai elegáns fogorvos soha nem volt gyerek.
Ismeretlen nő érkezik, vállalkozó, ő lakott az én utcámban, együtt
jártunk külön angolra, szemén jótékony tompaság ül, hozta „párját”.
Senki vagyok és senki vagy. Ne nézz rám és ne kérdezz tőlem.
A csendes, szürke kislány nimfomán lett, portyára indul éjjelente,
és gyakran nyalja a szája szélét, úgy tűnik, mára még nem jutott falat.
A kódolt programok rendben lefutottak, aki hatodikban Eiffel-tornyot
modellezett, ma mérnök, a tévé-fejű amorozó külföldre szökött,
a szemüveges meg, akit mindenki cikizett, az pedig meghalt.

(*Mestyán Ádám, 2005*)

A TARTALOMBÓL:

- A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI
- PSZ-ÁLLÁSFOGLALÁS A KORMÁNYZATI SZÁNDÉKOKRÓL
- ESÉLYTEREMTŐ ISKOLA
- A PEDAGÓGUSNAPI KITÜNTETÉSEK
- KI KICSODA
- PÁLYÁNK PRESZTÍZSGONDJAI
- EURÓPAI UNIÓ – EURÓPAI ÉRDEKVÉDELEM
- VODAFONE: PSZ-TARIFACSOMAG
- EGY FELMÉRÉS TANULSÁGAI
- ÜZENET AZ ÚJ PARLAMENTNEK, KORMÁNYNAK
- PL-ÚTMUTATÓ:
 - A PSZ KITÜNTETÉSI SZABÁLYZATA;
 - MUNKAJOGI KÉRDÉSEK;
 - A PEDAGÓGUSOK TOVÁBBKÉPZÉSÉRŐL;
 - JOGI PANORÁMA

Országos Pedagógus Szavalóverseny 2006

A *Pedagógusok Szakszervezete* és a *Pro Lingua Hungariae Alapítvány* a Magyar Közoktatás Napja alkalmából

pedagógus szavalóversenyt

rendez a magyar költészet alkotásaiból aktív és nyugdíjas pedagógusok részvételével. A szavalóverseny döntőjére **2006. november 18-án (szombaton)** Budapesten kerül sor.

Jelentkezés: levélben, faxon vagy e-mailen a PSZ Országos Irodáján (1068 Budapest, Városligeti fasor 10., telefon/fax: 06/1/322-8464; e-mail: psz@enternet.hu), illetve a PSZ megyei, területi irodáinál. **A jelentkezés határideje: 2006. október 15.**

A részvétel feltétele: érvényes pedagógusigazolvány vagy PSZ-tagkártya. Felkészülés három, a magyar és a világirodalomból szabadon választott versből, melyeket a jelentkezés alkalmával fel kell tüntetni, és amelyekből a verseny idején a zsűri választja ki az előadandót.

A rendezés költségeit és a díjakat a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája biztosítja. A szavalóverseny szakmai feltételeiről a Pro Lingua Hungariae Alapítvány gondoskodik. A három első helyezett a tárgyjutalmak mellett egy-egy hetes ingyenes üdülési lehetőséget kap 2007 nyarán a PSZ balatonföldvári üdülőjében, a háromszoros szállodai szolgáltatást nyújtó *Hotel Kiss Family*-ben.

ÉRDEKVÉDELMI SZAKSZERVEZETI ISMERETEK

A fenti címmel adta ki a PSZ Országos Irodája e tankönyvet. Mindenekelőtt a szakszervezeti tisztségviselők felkészítését szolgálja. Akár szervezett, akár önképzés formájában jól használható segédeszköz, és egyúttal mindennapi munkaeszköz is lehet e tartalmas, 370 oldalas összeállítás.

A kiadvány egy-egy példányát a PSZ intézményi alapszervezetei ingyenesen kapták meg az illetékes területi szervezet közreműködésével. Mások (pl. intézményvezetők, oktatásirányítók) pénzért vásárolhatják meg. A kötet ára: 3 450 Ft.

Megrendelhető a PSZ Országos Irodánál, 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Tel./fax: (1) 322-8464, e-mail: psz@enternet.hu, internet: www.pedagogusok.hu.

Nyári rajzfilmes tábor

A Pannónia Filmstúdió az idei nyáron is megrendezi hagyományos szünidei rajzfilmes táborát 6-17 éves korú gyerekeknek. A foglalkozásokra hétfőtől péntekig, 9 és 16 óra között kerül sor a stúdióban. A résztvevők rajzfilmet készítenek, amit videokazettán el is vihetnek. A program stúdiólátogatással és magyar rajzfilmek vetítésével egészül ki. Jelentkezés: 06-1/250-1355 és 250-0432 telefonszámokon.

A „Barcsay” ünnepe

További fennállása okán a sajtóban nemrég többször szereplő híres VII. kerületi iskola, a „Barcsay”, későbbi nevén: a Madách Imre Gimnázium díszünnepséggel emlékezett meg május 12-én az Erkel Színházban 125 éves fennállásáról – a régi s mai kollégák, tanítványok részvételével, élükön *Mészáros Csaba* igazgatóval. (Az intézet a főváros első állami középiskolája volt.)

A változatos, „Múlt és jelen” című műsor egyik kedves eseményeként az Ószikék Alapítvány (a kuratórium elnöke *Rajnai Éva* iskolatitkár) „köszöntőjén” az intézmény három egykori pedagógusa: *Belső Ferenc*, a száz esztendő túlélő igazgatóhelyettes, *dr. Fényi András* igazgató és *Malatinszky István* tanár a gimnázium 1956 utáni jeles pedagógusáról, *Bárfai Ödön*ről elnevezett, művészi kivitelű emlékermet vette át.

Gratulálunk a színes, mozgalmas ünnephez, melyet „beszélő” kiállítás is gazdagított a gimnázium látványos, műemlékértékű épületében.

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja internetes honlapunkkal (www.pedagogusok.hu) együtt szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban ingyen juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Amennyiben több intézmény van egy településen, a helyi PSZ-szervezet terjeszti tovább a példányokat. Föltétlenül szükséges, hogy lapunkat minden intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan elolvassa és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék azt minél több kollégával megismertetni. *Egyre több intézmény neveléstudületi szobájában, könyvtári olvasótermében is hozzáférhető már lapunk. Jól bevált gyakorlat, ha egy-egy érdeklődést keltő, aktuális írás fénymásolata vagy a lapban olykor megjelenő miniplakát a hirdetőablára is kikerül. Jogszabályismertető, zöld PL-ümmutatóban szereplő anyagainkat pedig tanácsos a PSZ-tisztségviselőnek és az intézményvezetőnek együttesen áttekinteni, megbeszélni. Így sokkal kevesebb félreértés, esetleges konfliktus adódik.*

Előfizetőinknek közvetlenül a megadott címre küldjük lapunkat. Az évi előfizetés díja *5% áfával 3.450 forint*, amelyet egy összegben kérünk. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig - megrendelő levelük alapján - csekket postázunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő, változatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80.000 forint, féloldal 40.000, negyedoldal 20.000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 40 forint. Minden egyes díjtételt 20 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

Lapunk következő, 8-9. száma a tanév elején, szeptemberben jelenik meg.

Krétavásár!

Cégünk rendkívül kedvező áron kínálja importból származó pormentes és hagyományos krétáit:

Megnevezés	Bruttó ára
Pormentes színes szögletes cseh kréta 12 szál/doboz	240,-
Pormentes fehér szögletes cseh kréta 100 szál/doboz	480,-
Fehér szögletes kréta 100 szál/doboz	240,-
Színes szögletes kréta 12 szál/doboz	60,-
Színes szögletes kréta 100 szál/doboz	360,-
Fehér kerék kréta 12 szál/doboz	30,-

Érdeklődni lehet: Molnár Tamásnál 06-30-9330-319-es telefonszámon. Megrendelés 06-27-502-236 faxszámon.

A kiszállítás bruttó 4 800,- Ft-os megrendeléstől ingyenes!!

Timex Pen Kft. 2600 Vác, Vásár u. 1.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Árok Antal**

Olvasószerkesztő: **dr. Fényi András**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Bécsi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon/fax: 322-8464
Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: psz@enternet.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 3.450,- Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI

A **PSZ Elnöksége** 2006. május 15-én – nem hagyományos, elektronikus egyeztetést követően – fogadta el a „Mit várunk az új parlamenttől, kormánytól?” című állásfoglalást, amelyet lapunk hátsó borítóján adunk közre. E dokumentumot eljuttattuk az országgyűlés elnökéhez, a parlamenti pártok frakcióvezetőihez, valamint Gyurcsány Ferenc miniszterelnökhöz.

A **PSZ Elnöksége** 2006. május 29-én megtárgyalta a sajtó útján közzétett, oktatást érintő kormányzati szándékokat. A vita alapján született állásfoglalást (lásd alább) az ülést követő sajtótájékoztatón hozták nyilvánosságra.

Az **Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága** (ETUCE) 2006. május 18-19-én Pozsonyban szervezett „A szociális párbeszéd erősítése az oktatásban” címmel konferenciát. A PSZ képviselőiben dr. Horváth Péter intézményvezető, szakértő és Vajna Tünde nemzetközi felelős vett részt a vitában. Szakszervezetünk javaslatára ott volt a Közoktatási Érdekegyeztető Tanács (KÖÉT) másik két oldalának képviselője is: az önkormányzati szövetségek képviselőiben dr. Sáska Géza (TÖOSZ) és az Oktatási Minisztériumban pedig Szabó Imre.

A konferencia mintegy hetven résztvevője Riku Matilainen (Finnország) előadásában meghallgatta az ETUCE európai felmérésének zárójelentését, amely összegezte a munkáltatók szociális párbeszédben betöltött helyzetét és szerepét.

A munkáltatók és szakszervezeti vezetők ismertették az érdekegyeztetés helyi gyakorlatát, amely az EU tagállamaiban rendkívül sokszínű képet

mutat. *Martin Romer*, az ETUCE főtitkára pedig az oktatás terén szervezendő összeurópai ágazati szociális párbeszéd megszervezésének jelenlegi állapotáról, a további teendőkről adott tájékoztatást.

A **Közoktatáspolitikai Tanács** (KÖPT) 2006. május 23-án tartotta soros ülését. Napirend előtt a munkavállalói oldal írásban intézett kérdéseket a kormányzati oldalhoz. Ezek arra vonatkoztak, hogy bevonták-e a koalíciós tárgyalások kormányprogram-előkészítésének folyamatába az Oktatási Minisztériumot, s mi a véleménye az óraszámemeléssel, elbocsátásokkal, szűkítő bérintézkedésekkel kapcsolatban. A tárca képviselője azt válaszolta, hogy nem vonták be a kormányprogram előkészítésébe a minisztériumot, s ígéretet tett arra, hogy jogszabályváltozás esetén a testület elé hozzák a tervezetet.*

A szakiskolai kerettantervek véleményezését élénk vita kísérte, mivel a program hatékonyságát a mindennapokban nem lehet tettenémi. *Szlankó Erzsébet*, a PSZ alelnöke annak a meggyőződésének adott hangot, hogy a tárca nem gondoskodott a pedagógusok megfelelő mértékben és időben történő felkészítéséről. Nehezményezte azt is, hogy ismét pluszfeladat jelenik meg a tanárok munkakörében úgy, hogy azért külön anyagi ellenszolgáltatás nem jár.

* A leköszönő oktatási miniszter részt vett a koalíciós tárgyalásokon. Ennek nyomán már utasítást is adott a közoktatási törvény átdolgozására. (Szerk.)

Állásfoglalás a közoktatást érintő kormányzati szándékokról

1. A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) várakozással veszi tudomásul, hogy az ágazat élén szocialista miniszter fog állni. Mindez elvárásaink szerint kiegyensúlyozott oktatáspolitikai kialakítására, oktatási rendszerünk intenzívebb fejlesztésére, hatékonyságának növelésére nyújt esélyt. Ugyanakkor elfogadhatatlannak tartjuk, hogy az oktatást érintő esetleges kormányzati szándékokat egyeztetés nélkül, sajtó útján kiszivárogtatva hozzák az érdekvédelmi szervezetek tudomására. A lehetséges változásokról mielőbbi érdekegyeztető tárgyalásokat kezdeményezünk!

2. A PSZ nem a jelenlegi viszonyok, az intézményrendszer konzerválására törekszik, hanem szükségesnek tartja a változásokat az oktatási ágazatban is, hiszen a különböző negatív jelenségek éppen ezeket sürgetik. Mindezeket azonban csak körültekintő elemzésekre, hatástanulmányokra támaszkodva, a szakmai szempontok prioritását biztosítva szabad megtenni. Enélkül nem születhetnek meg a kívánt eredmények.

3. A kötelező óraszámok módosításáról csak a pedagógus-munkakör egészének áttekintésével, a teljes feladatrendszer és heti 40 órás munkaidő figyelembevételével lehet dönteni. Alaposan meg kell vizsgálni, hogy melyek azok az oktató-nevelő munkával összefüggő, tanórán kívüli feladatok, amelyek a kötelező óraszámra beszámíthatóak.

4. A PSZ mindig is fontosnak tartotta a pedagógusmunka minőség és mennyiség szerinti bérezési lehetőségének biztosítását; ezt azonban nem lehet az alapilletmények befagyasztása árán megtenni. A további változtatások elengedhetetlen feltétele az oktató-nevelő munka új, objektív mérési és értékelési rendszerének kidolgozása. A bérek tekintetében irányadónak tartjuk az Országos Érdekegyeztető Tanács (OÉT) hároméves, 2006–2008 közötti időszakra szóló megállapodását a minimálbérről és a következő évek bérpolitikai törekvéseiről.

5. A közigazgatás területén létrejövő átalakításokhoz igazodva, felül kell vizsgálni a nevelési-oktatási intézmények fenntartásának, finanszírozásának, szakmai irányításának, ellenőrzésének rendszerét is. Társadalmunk, közoktatásunk kettészakadásának felszámolásához, az esélykülönbségek csökkentéséhez elengedhetetlen a rendszer olyan átalakítása, amely a szegényebb térségek, települések számára is biztosítja a hatékony oktatás-nevelés feltételeit.

Egyúttal meg kell teremteni a szakmai és munkajogi törvények, az érdekegyeztetési előírások megsértése esetén az intézményfenntartókkal, irányítókkal szemben a hatékonyabb szankcionálás lehetőségét.

6. A PSZ szükségesnek és az előrevívő lépések nélkülözhetetlen feltételének tartja a közös gondolkodást, a változások, a fejlesztések közös kidolgozását. Mindezek elősegítése érdekében **2006. júniusában szakmai fórumot szervez**, amelyre meghívja a szakmai és érdekvédelmi szervezetek képviselőit, oktatáskutatókat, gyakorló pedagógusokat, valamint a hivatalba lépő új minisztert.

Pedagógusok Szakszervezete Elnöksége

A PSZ-tagkártyák érvényesítése

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) által kiadott tagkártyák, amelyek a MAKASZ-szal kötött szerződés alapján sokféle kedvezményes szolgáltatás igénybevételére jogosítják fel tagjainkat, e tanév végéig, 2006. augusztus 31-ig érvényesek.

Ezt követően 2006. szeptember 1-től kezdődően csak a 2006/2007-es tanévre szóló matricával ellátott PSZ-tagkártya használható a tagság igazolására, illetve a kedvezmény igénybevételére.

Az érvényesítő matricákat a PSZ területi szervezeteinek közreműködésével juttatjuk el a helyi szervezetekhez. *A 2006/2007. tanévi matricát a PSZ-tagkártya hátoldalán, a vonalkódra kérjük ráragasztani! (Az e tanévi matrica alá.)*

A PSZ-tagkártya az egyre bővülő szolgáltatásokhoz való hozzáférés kulcsa! Minderről a www.pedagogusok.hu és a www.makasz.hu weboldalakon tájékozódhatsz. Az új lehetőséget lásd e számunk betétlapján!

aláírás

Ez az L2 kártya a MAKASZ és a PSZ exkluzív kedvezményrendszerének igénybevételére jogosít fel.

A mindenkor aktuális kedvezmények és azok mértéke, valamint a kártya használatának feltételei a www.pedagogusok.hu oldalon olvashatók.

www.pedagogusok.hu

A PSZ-kártyával kapcsolatos észrevételek közlési lehetőségei:
1068 Budapest, Városligeti fasor 10.
Tel.: (1) 322-8452 e-mail: psz@enternet.hu

2005/2006

2006/2007

ÁLLAMI NYOMDA RT

TAGOZATRÓL TAGOZATRA

Regionális tanácskozás a szakoktatásról

A Pedagógusok Szakszervezetének Eger városi és körzeti szervezete látta vendégül a Pedagógusok Szakszervezete **Szakoktatási Tagozata** Intézőbizottságát és hat megye tagozati képviselőit, valamint a számos érdeklődő kollégát.

Ez a tanácskozás a szakképzés lényegét érintő átalakulások jegyében fogant. Nevezetesen, az új OKJ (Országos Képzési Jegyzék) és az Egri TISZK (Térségi Integrált Szakképző Központ) kht. beindítása volt a két fő napirendi pont. *Borbély András* igazgató pedig bemutatta a tanácskozásnak helyet adó Bornemissza Gergely Szakközépiskola, Szakképző Iskola és Kollégium komplexumot; mód nyílt a Kossuth Zsuzsa Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium wellness oktatási programja egy részének megismerésére is.

Nagy László, az NSZI főigazgatója tartott tájékoztatót az OKJ módosításáról.

Első hallásra akár azt is gondolhatnánk, mi lehet érdekes egy új képzési jegyzéken? Kihagynak régi szakmákat, behoznak újakat, egyébként minden marad a régiben. Korábban ez valóban így is történt.

Ez a mostani átalakítás azonban más. Éppen a szakképzés lényegét érinti, mivel a „kompetencia alapú - moduláris szerkezetű szakképzés” megvalósítására tett egyik első lépésnek tekinthető.

Mi is az a „kompetencia elv”? Az, hogy a szakképzés folyamata alatt ki kell alakítani az egyén képességét adott munka elvégzésére. Mondhatnánk, ez nem újdonság, hisz eddig is ezt igyekezett elérni a szakképzés. Önmagában valóban nem az. Az azonban új, hogy a szakképesítések közötti átjárhatóság és az átképzés könnyítésére „kompetencia-modulok” alkotják az adott szakképesítés tartalmát. Egy új szakképesítés megszerzéséhez a jelöltnek csupán a szükséges modulok meglétét kell bizonyítani és csak a hiányzó modulból kell vizsgáznia. Ezzel gazdaságosabbá válik a képzés, és gyorsabbá válhat az átképzés, mivel a párhuzamosságokat a rendszer önműködően küszöböli ki.

Hogyan keletkezik egy „kompetencia-modul”? Úgy, hogy megnézik: mi a közös az egyes szakképesítések munkavégző-képességi tartalmában. Ami közös, az egy modul lehet, melyet több helyen is alkalmazhatnak.

Ennek érdekében ki kell dolgozni többek közt a „kompetencia-modulokat”, meg kell alkotni az új „moduláris” tanterveket, és az ezeknek megfelelő SZVK-t (Szakmai és Vizsga Követelmény). A hagyományos tantárgyszemléletű oktatási formát lassan fel fogja váltani ez a képesség-tulajdonság kialakítását célzó oktatási forma. Ezek mind-mind az új szakképzési program lényeges részei.

Szökéné Komenczi Anikó számolt be az Egri TISZK kht. megalakulásáról, beindításáról és jelenlegi helyzetéről. A képzési párhuzamosságok megszüntetésének jegyében létrehozott TISZK-rendszer talán éppen ezt a funkcióját tudja egyelőre a legkevésbé teljesíteni, derült ki a megalakulás ismertetése során. Minden intézmény ragaszkodik saját eddigi profiljának teljes fenntartásához, és mint kiderült, inkább eltekintettek a részvételtől. A megalakult TISZK-ek országosan együttműködő társaságot alakítottak, így is biztosítva a megszerzett tapasztalatok minél szélesebb körű közreadását.

Ellátogattunk a wellness gyakorlati oktatás helyszínére is. Ez a korszerű fizioterápiai eszközökkel felszerelt „Park-hotel”, ahol a tanulók ilyen irányú gyakorlataikat jól felkészült szakemberek irányítása mellett

végzik. Ezzel példáját adva az értelmes, mindkét félnek „nyereséget” hozó együttműködésnek. A jó hangulatú, a házigazdák részéről precízen előkészített és szakmailag tartalmas „kihelyezett” regionális tanácskozással a tagozat megtette az első hagyományt teremtő lépést, melyet a jövőben gyakorlattá kíván alakítani.

A sikerért köszönet illeti az előadókat, közreműködőket és természetesen a mindenre „kiterjedő figyelmű” vendéglátónkat is.

Bertók Csaba IB-tag

A speciális nevelés tankönyvigénye

A Gyógypedagógiai Tagozat május 16-án országos tagozati ülést tartott, melyen *Remeczné Komár Gabriella*, a Nemzeti Tankönyvkiadó Rt gyógypedagógiai csoportvezetője adott tájékoztatást a speciális nevelési igényű tanulók tankönyvellátásának nehézségeiről. Így például az 1999 óta, pályázattal tankönyvkészítés következtében fordulhat elő, hogy egyes tantárgyak könyvei nem épülnek egymásra. A tankönyvvé nyilvánítás anomáliái súlyosan érintik tanulóinkat, hisz köztudott, hogy csak a jegyzéken találhatóak ingyenesek. Miután a speciális nevelési igényű tanulóknak hatványozottan fontos a tevékenykedtetés, mielőbb szükség lenne a tartós tankönyvek mellé szerkezetileg is jól illeszkedő munkafüzetekre. Ez utóbbi az integrálás és a létszám csökkenése következtében összevont osztályok miatt is kiemelt feladat, továbbá az önálló feladatvégzés feltétele. Szomorúan tapasztaltuk, hogy a megrendeléstől a vizsgaigazolásig feltűnően megemelkedett a könyvek ára, aminek részint a nyomda, másrészt egy minisztériumi döntés az oka. Tájékoztatást kaptunk a rövid távú fejlesztésekről is (egyes tankönyvekhez megjelennek a kézikönyvek is). A kollégák által felvetett gondokat, problémákat a megoldást sürgetve levélben továbbítjuk a minisztériumba.

Felajánlottuk az elményt nyújtott számunkra *Kópatakiné Mészáros Mária* előadása, „Változó világban a gyógypedagógusok változó szerepe” címmel.

Előadásában beszélt az együttnevelési törekvések céljairól: az esélyegyenlőségről, az elfogadásról/befogadásról. Rávilágított a fogyatékosok minősítés uniós és magyar feltételrendszere közötti különbségekre. Szemléletesen mutatta be és indokolta az Egységes Módszertani Intézetek (EGYMI) létrehozásának okait és lehetőségét, az ott dolgozók megújuló feladatait. Kiemelte a szemléletváltás szükségességét mind a többségi iskolák pedagógusai, mind a gyógypedagógusok esetében. Az EGYMI-k új feladata szakmai anyagok, módszertanok fejlesztése, terjesztése, hangsúlyozta azonban, hogy ehhez nem elég a szakmai tudás, megfelelő portfólió is szükséges.

Az érdekegyeztetés legfrissebb eseményeiről *Árok Antal*, a PSZ elnöke tájékoztatót. Többek között arról, hogy a PSZ elnöksége állásfoglalást alakított ki az alakuló országgyűléssel és kormányal szembeni elvárásainkról, s azt eljuttatta a parlamenti képviselőkhez. A bérbefagyasztással kapcsolatban felhívta a figyelmünket arra, hogy létezik egy 3 éves megállapodás a minimálbérről és a béremelés mértékéről.

A jelenlévők felvetették a korkedvezményes nyugdíj igényét. Megvalósulására nincs esély – mondta az elnök –, de a rugalmas nyugdíjazásra igen. Többen fölvetették, hogy a gyerekekkel közvetlenül foglalkozó, adott esetben részükre programokat szervező gyógypedagógiai asszisztensek is kapjanak szakkönyvvásárlási támogatást. E gondolatnak a továbbvitelét is vállalta az érdekképviseletünk.

Járfás Istvánné IB-tag

Hatékony tanulás kineziológiával

E fenti címmel a Z-Press Kiadó gondozásában jelent meg egy pedagógiai szempontból rendkívül érdekes könyv. Koncentrációs problémák, olvasási és helyesírási nehézségek, agresszió, hiperaktivitás, félelem a kudarctól ... – egyre több gyereket érint ez a probléma. Iskolaundorral és rossz jegyekkel válaszolnak a velük szemben támasztott követelményekre.

Ha a gyerekek hirtelen tanulási problémái támadnak, ha az iskolában nincsenek barátai, ha konfliktusba kerül a tanáraival, vagy éjszakánként bepisil, akkor ez legtöbbször az egész családra kihat. A szülők rendszerint tanácstalanok vagy idegesek, és eszükbe jutnak saját feldolgozatlan iskolai élményeik. Ha a szülők fáradozásai ellenére sem tudnak segíteni gyermeküknek, akkor nemcsak benne kezdenek el

kétkedni, hanem sokszor abban is, hogy ők maguk képesek-e jó irányba terelgetni a gyereket.

A könyv célja, hogy főként a szülők terhei csökkenjenek, és bátorítsa őket. Nemcsak az iskolai és a beilleszkedési gondok hátterét tárja fel, hanem önszorgú módszereket is ajánl, hogy ezek segítségével az érzelmi stresszt képes legyen oldani. A kineziológia (szó szerinti jelentésben: mozgástudomány) módszere nem más, mint egy egyszerű eszköz, melynek segítségével a szülő és gyermek könnyen megismerhetik és kiaknázzhatják képességeiket.

A könyv 1.680 Ft-os áron megvásárolható. További információ: 3532 Miskolc, Liszt F. u. 16/A. Telefon: (46) 532-080; fax: (46) 532-081. E-mail: zpress@t-online.hu; internet: www.z-press.hu

AZ ESÉLYTEREMTŐ ISKOLA

Az elmúlt időszakban gyakran találkozhattunk a liberális vagy a konzervatív oktatáspolitikai elképzeléseket bemutató írásokkal, tanulmányokkal. Ezek vitájával is sokszor szembekerülhettünk. Ezzel szemben a szociáldemokrata oktatáspolitikai sajátosságairól sajnos kevesen írtak, nyilatkoztak. Hiányérzetünket oldandó szívesen tesszük közzé Vass Vilmos, egyetemi docens, oktatáskutató írását, amely összefoglaló jelleggel szól az esélyteremtő, szociáldemokrata célokat megvalósító iskoláról.

Nem véletlenül követi ezen írást a kormányprogram oktatási fejezete, valamint az államreform és a foglalkoztatáspolitikai fejezet néhány részlete, melyekben természetesen jelen kell lenniük az esélykülönbséget csökkentő céloknak, az esélyegyenlőséget teremtő közoktatást megvalósítani akaró elképzeléseknek. A program megvalósításának realizálását természetesen az adja, hogy milyen feltételrendszer teremődik erre. Megfelelő személyi, tárgyi feltételek nélkül ugyanis csak írott malasztiként szól. Reméljük, nem így lesz. Érdekegyeztető tárgyalásaink ezt az igényt képviselve veszünk részt. Várjuk mindehhez kollégáink észrevételeit is, ezeket lapunk következő számaiban szívesen közöljük. (Szerkesztőség)

Napjaink gyors változásai az oktatás világát sem hagyják érintetlenül. Az oktatási rendszer nagyobb mértékű alkalmazkodásának – a pedagógiai aspektuson kívül – társadalmi és gazdasági szempontjai egyaránt vannak. *Társadalmi szempontból* figyelemre méltó, hogy az iskolák egyre nyitottabbak, döntéseikért felelősséget vállalnak. Nyitottabbak kulturális és közösségi értelemben. Olyan összejöveteleket, programokat kínálnak a helyi társadalom számára, amelyek egyrészt közel hozzák a résztvevőket az iskolához, másrészt pedagógiai töltettel is bírnak. Többek között kulturális bemutatókról, „Ki mit tudok”-ról van szó, amelyeknek keretén belül minden tanuló megmutathatja azt, hogy milyen tehetséges (zene, tánc, irodalom, rajz stb.). Pedagógusok számára komoly meglepetéssel bír, hogy az osztályteremben motiválatlan, a tantárgyak iránt csekély érdeklődést tanúsító gyermekek milyen lelkesedéssel vetik bele magukat a próbákba, mennyire törődnek azzal, hogy minél magasabb színvonalú alkotás kerüljön a nyilvánosság elé. A szülők bevonásával szervezett, a pedagógusokat és a tanulókat egyaránt megmozgató programok (az iskola kerítésének festése, egy sziklakert elkészítése, közös farsangi bál megszervezése és lebonyolítása, tanár-szülő-diák sportversenyek) jelentős közösségi erővel bírnak. A pedagógusok és a szülők a fenti helyzetekben könnyen megtalálják a közös hangot. Van, aki nagy gölokat ló, mások finom palacsintát tudnak sütni, kitűnő jelmezt készítenek. Olyan helyzetekben mutatkozhatnak meg a résztvevők, amelyeket egyetlen tanóra sem képes produkálni. Ezek olyan élmények, amelyekre a tanulók még a húszéves osztálytalálkozójukon is emlékeznek.

Gazdasági szempontból érdemes azt is megvizsgálni, hogy az iskola milyen mértékben képes tanulóit a munka világára felkészíteni. Tágabb értelemben *megadja-e a közoktatás minden diáknak azokat a legfontosabb ismereteket és képességeket, amelyek alapokat jelentenek számukra a sikeres munkavégzéshez.* A munka világa bizonyos értelemben úgy működik, mint egy iskola. A benne lévők hatékony együttműködésére épít, magas színvonalú szervezethez jellemző, kellő rugalmasságot kíván, mindenki teljesítménye elszámolható. Mielőtt kényelmesen hátra dőlnénk a karosszékünkbe, szögezzük le gyorsan, ettől még messze vagyunk. A tanulók megszerzett tudásukat csak csekély mértékben tudják alkalmazni munkavégzésük során. Ráadásul otthonról hozott hátrányaikat a hazai oktatási rendszer tovább örökíti, „a szakadék tovább mélyül”. *Fenntartható-e egy olyan rendszer, amelyben a legjobb a finn diákok szintjén értik a szövegeket, a leggyengébbek tudása a mexikói tanulókéval egyenlő?*¹ A válasz egyértelműen nem. Az otthonról hozott hátrányok csökkentésének módszerei és útjai azonban különbözőek. A szakmai résztvevők és a szélesebb közvélemény az utóbbi évtizedekben, a „maratoni reform” időszakában liberális és konzervatív megoldásokkal ismerkedett meg. Nemzetközi szinten van egy nagyon markáns szociáldemokrata válasz a fenti kérdésekre.

Mit jelent az esélyteremtő iskola a *tanuló felől*? Mindenekelőtt azt, hogy megismerik. *Kiderül, hogy minden gyermek valamiben tehetséges.* Figyelembe veszik az érdeklődését, a fizikai-egészségi állapotát, építenek az ötleteire. Személyre szabottan el tudja érni a képességeinek megfelelő legmagasabb szintet.² Nem várják el tőle,

hogy egy percen belül fussa a négyszáz métert. Képességeihez mérten képzett pedagógusok eljuttatják őt az általa elérhető legmagasabb szintre. Ugyanakkor, ha a kosárlabdát jobban szereti, mint a futást, akkor azt a sportágat is lehetővé teszi számára az iskola. A lényeg egészségének fejlesztése, a mozgás öröme. Amennyiben az a gondolata támad, hogy milyen jó lenne délután egy labdarúgó bajnokság keretében együtt játszani a többiekkel, az intézmény ezt is megszervezi. A sporthasonlatot félretéve, pedagógiai szempontból értelmesen szervezett, változatos tanórákat, délutáni programokat élhet meg. Felméri képességeit, tanulásában segítik, azonnal visszajelzést kap, ha valami probléma van. Foglalkoznak a „lelkével”. Megkap minden olyan mentális, pszichikai segítséget, ami lehetővé teszi azt, hogy tudása legjavát adja. Felelősnek érzi magát viselkedéséért, tanulásáért. Tanulási naplót vezet, amelyben évente többször rögzíti haladását, lemaradását, hiányosságait. A fenti területeket az iskola és a szülői ház véleményezi, megerősíti.³ Részesévé és nem elszenvedő-jévé válik az iskolai folyamatoknak. Egyszerűbben fogalmazva, alkotó légkörben kihozza önmagából a legtöbbet. Számára az iskola élhető hely. A korábban érintett kulturális és gazdasági többlétről nem is szólva.

A *pedagógusok* számára (talán nem meglepő) az esélyteremtő iskola túlnyomórészt ugyanazt jelenti, mint a diákok számára. Mindenekelőtt olyan légkörű munkahelyről van szó, ahová szívesen járnak be, ahol vannak új ötleteik, elképzeléseik, és ezeket érdemes megvalósítani. Figyelnek szakmai fejlődésükre, mentális állapotukra. Nem elhanyagolható tényező az sem, hogy munkájukat teljesítmény-alapon, differenciáltan értékelik. Társadalmi és pedagógiai szempontból is elszámoltatható a teljesítményük. Olyan módszertani és tanulásszervezési készlettel rendelkeznek, amelynek birtokában valóban az iskolai tanítási-tanulási folyamatok koordinálói, ösztönzői, segítői. Képesek megértetni a tanulókkal, hogy honnan, hová szeretnék őket eljuttatni; hogyan, milyen módszerekkel és eszközökkel fogják ezt megtenni. A diákok munkáját formatív módon értékelik, a rendszeres visszajelzések a tanulási képesség fejlesztése érdekében történnek. Bevonják őket az iskolai, rendszerszintű folyamatokba, megértetik velük a helyi és országos változásokat. Lehetővé teszik számukra a nyugodt, kiszámítható háttérrel. Számos pályázati lehetőséget biztosítanak arra, hogy bevált fejlesztéseiket, „jó gyakorlatukat” közkinccsé tehesék a tanulók részére is.

A *szülők* számára az esélyteremtő iskola mindenekelőtt partneri viszonyt jelent az intézmény minden résztvevőjével. Egyenrangú félként kezelik; közös foglalkozások, klubok, műhelymunkák segítségével bevonják őket az oktatási-nevelési folyamatokba. Gyermeikük fejlődéséről érvényes és megbízható információhoz jutnak. Amennyiben képezni szeretnék magukat, az élethosszig tartó tanulás paradigmájának megfelelően, biztosítják nekik a helyet és a lehetőséget. Az intézmény a szülők számára színvonalas, mindenki által elérhető szórakozási, sportolási és kulturális lehetőséget teremt.

Melyek lehetnek a fentiek tudatában a szociáldemokrata oktatáspolitikai céljai?

1. A legfontosabb, hogy a tudáshoz való hozzáférést minden diáknak lehetővé tegye. *Az otthonról hozott hátrányokat kiegyenlítsé.* A célok elérése érdekében érdemes egyfelől a települések és az isko-

¹ A PISA 2003. évi vizsgálatok eredményeiről, lásd az Új Pedagógiai Szemle 2005. január, februári számait, valamint Csapó Benő: A komplex problémamegoldás a PISA 2003 vizsgálatban, Új Pedagógiai Szemle 2005. március.

² David Hopkins: Méltányosság és kiválóság az angol oktatási rendszer jellemzői. Új Pedagógiai Szemle 2004. december

³ Ezúton mondok köszönetet Sandra Love észak-lanarkshire-i minőségügyi osztályvezetőnek, aki a St. Monica Általános Iskolában használatos személyre szabott tanulási naplót a rendelkezésemre bocsátotta.

latípusok közötti együttműködést erősíteni. A kistérségi kooperációk lehetővé tehetik azt, hogy a tanulók az eddigiekhez képest magasabb színvonalú oktatásban, megfelelő étkeztetésben és színvonalas délutáni foglalkozásokban részesüljenek. A tanulók utaztatása, taneszközökkel történő ellátása állami feladat. Másfelől az iskolatípusok közötti együttműködés azt is lehetővé teszi, hogy a képességek fejlesztése egymásra épül, tudatos folyamatok alapján történik. Ezzel a közoktatási rendszer komprehenzivitása is erősödhet. Külön figyelmet érdemelnek az esélyteremtés szempontjából a bölcsődék, az óvodák és a közoktatás kezdőszakasza.

2. Fontos terület a *szakképzés* kérdése. Egy egységes közoktatási rendszerben minden diák megtalálja azt az utat és formát, ami számára, képességeihez mérten leginkább megfelel. Hazai és nemzetközi vizsgálatok alapján a szakiskolába járó diákok tudásának alacsony szintje komoly kihívás a rendszer minden résztvevője számára. Nyilvánvaló, hogy ezen az iskolafokon más módszerek és tanulászervezési technikák vezethetnek eredményre. A képességek hatékonyabb fejlesztése elengedhetetlen, ezzel párhuzamosan szükséges a projektpedagógiai és a kooperatív tanulási módszerek fejlesztése. A szakiskolába járó tanulók esetében is kulcskérdés a tanulási képességük fejlesztése. A képzés pedagógiai-módszertani hátterét lényegesen könnyebb felvázolni, mint annak tartalmát. Megbízható módon nagyon nehéz előre jelezni a munkaerő-piaci igényeket. Számos forgatókönyv és program készült ugyan a közoktatási rendszer egészére vonatkozóan⁴, ám a szakképzési jövőképeket tekintve szegényes a választék. Nincsenek sem gazdasági, sem társadalmi elemzések arra vonatkozóan, hogy milyen irányban kellene átalakítani a szakképzési oktatás tartalmát.

3. Ennél a pontnál érkezünk el az egyik leglényegesebb kérdésig. Nevezetesen az oktatáspolitikai *változások kutatásáról* van szó. A fenti célok elérése érdekében lényeges szempont, hogy a rendszer minden résztvevőjének adatokra építve világos elképzelése legyen a változások okairól, a mozgások irányairól. Elengedhetetlen az utóbbi évtizedek történéseinek alapos, empirikus vizsgálata. Külön kiemeltem a 18 éves korig tartó tankötelezettség kérdését, amelynek gazdasági, településszerkezeti, társadalmi, kulturális és pedagógiai vonat-

⁴ Mihály Ildikó: Az oktatás alkonya? Vagy nevelés vége? Új Pedagógiai Szemle 2005. november. Technológiai Előrettekintési Program, OM. Budapest, 2000.

kozásaira vonatkozóan még kevés adat áll rendelkezésre. Hasonló hatáselemzéseket kell végezni abból a nézőpontból is, hogy milyen következményei vannak annak, ha 8 éves korában kezdheti meg iskolai tanulmányait a gyermek, egy padban ülve akár egy hatévessel. A „célzott kutatások” egyrészt azt eredményezhetik, hogy az oktatáspolitikai lépések és stratégiák megvalósuljanak, másrészt az adatok alapján lehetővé válik a változások megértetése és menedzselése. Ez azt is jelenti, hogy az egyes oktatási szektorokban meglévő, egymással csekély összhangban lévő stratégiákat össze kell hangolni. A változások kutatása mellett tehát fontos azok megértetése, menedzselése, más szóval a közvélemény megnyerése.

4. Végezetül érdemes érinteni még egy kihívást. A hazai közoktatási rendszer *ellenőrzéséről* van szó. Kétségtelen tény, hogy az utóbbi évtizedben erőteljesen módosultak a belső értékelési folyamatok. Jelzik ezt az iskolai önértékelési modellek, minőségértékelési dokumentumok, az önkormányzati programok. A probléma egyfelől abban mutatkozik meg, hogy az intézmények zöme (tisztelőt a kivételnek) csak hangoztatta a teendőt, a valós folyamatokról nagyon kevés megbízható információ van. Másfelől a hazai közoktatási rendszerben csekély mértékű a külső ellenőrzés aránya. A pedagógiai szolgáltatók szaktanácsadói, a közoktatási szakértők áldozatos munkája mellett kiemelten fontos kidolgozni a rendszer „intelligens elszámoltathatóságának” modelljét. Az országos és helyi méréseknek, az intézményi önértékelésnek, a tanácsadásnak, a szakértésnek, az óralátogatásnak és a teljesítményelvű, differenciált bérezésnek olyan egységes, egymásra épülő struktúrájáról van szó, ami a tanulók, pedagógusok, szülők és intézményvezetők érdekeit egyaránt figyelembe veszi.

Összegezve a fenti gondolatokat, a szociáldemokrata oktatáspolitikai legfontosabb célkitűzése az otthonról hozott hátrányok csökkentése. Ennek érdekében mindent el kell követni, hogy a *bölcsődék, óvodák és a közoktatás kezdőszakasza* megkapják azokat a pénzügyi, pedagógiai és közösségi forrásokat, amelyek lehetővé teszik az esélyteremtést, a tudáshoz való hozzáférést. Ez épületátalakítást, kollégium rekonstrukciót, módszertani továbbképzést és a támogató rendszer kiépítést egyaránt jelent. A pedagógusokat és velük együtt a tanulókat abban kell segíteni, hogy legyenek meg a szükséges eszközeik és módszereik a tehetség felismerésére, kibontakoztatására és fejlesztő értékelésére. Egyszerűbben fogalmazva ez esélyteremtő, élhető iskolát jelent mindenki számára.

REFORM AZ OKTATÁSBAN

(A kormányprogram oktatási fejezete)

Magyarország akkor lesz sikeres a XXI. század minden korábnál nagyobb lehetőségeket, de egyben minden korábnál nagyobb versenyt is jelentő globalizált világában, ha legnagyobb kincsévé polgárai tudása, szakképzettsége, hozzáértése válik.

A Köztársaság Kormánya, amely nem csak alkalmazkodni, de győzni, az éltre törni akar a nemzetek versenyében, a gyermekeink számára magas színvonalú, a kreativitásukat és tehetségüket kibontakoztató oktatást a jövőbe történő legfontosabb befektetésnek tekinti. Az oktatási rendszer folyamatos modernizációjának ugyanakkor nem csupán az oktatás színvonalának emelését kell jelentenie, hanem gyermekeinknek ma a tudás megszerzésében meglévő hatalmas esélykülönbségeinek mérséklését is. Olyan oktatási rendszert akarunk, amely szülei anyagi helyzetétől és születési helyétől függetlenül valamennyi gyermek és fiatal számára megteremtí a biztos megélhetést, a keresett szakmát nyújtó tudás megszerzésének esélyét, az újhoz való folyamatos alkalmazkodás képességét. A tudás, az oktatás az, ami megtörheti a hátrányok nemzedékeken keresztüli átörökítésének láncát, és az ország sikerét és felzárkózását az egyes emberek, családok sikerévé, felzárkózásának, boldogulásának történetévé teszi. E célok érdekében folytatjuk és elmélyítjük az előző négy évben elindított oktatási reformot, hogy egy jobb és igazságosabb oktatási rendszer jöhessen létre Magyarországon. Hiszünk abban, hogy csak ezekkel a változtatásokkal biztosíthatunk valódi esélyegyenlőséget és modern, használható tudást a diákoknak.

Esélyegyenlőséget teremtő, korszerű közoktatás

Hogy kiből mi lesz, mi lehet, az alapoknál, a közoktatás intézményeiben dől el. Itt kell megkapniuk gyermekeinknek azt a tudást – de ami

még ennél is fontosabb: a tudás megszerzésének képességét –, amire alapozva továbbléphetnek, új ismereteket, a boldogulásukat biztosító szakmát, diplomát szerezhettek. Éppen ezért a közoktatás intézményeivel, az itt dolgozó pedagógusokkal szemben – az óvodától a középiskoláig – nem csupán a tudás egyre magasabb színvonalú közvetítése a követelmény, hanem az is, hogy a hátránnyal induló gyermekek számára is esélyt teremtsenek a felzárkózásra.

Színvonalas oktatás

- Az elkövetkező években soha nem látott méretű iskolafelújítási programot valósítunk meg, melynek keretében 2013-ig 1000 iskolát korszerűsítünk és 300 iskola teljes rekonstrukciójára kerül sor. Korszerűsítjük az iskolák fűtési és világítási rendszerét, új tornatermeket, tanuszodákat építünk.

- Az általános iskola legfontosabb feladata az alapkészségek elsajátítása. Ezért az 1–6. évfolyamon alapvető szerepet kap a képességfejlesztés, a differenciált, az életkori sajátosságokra is figyelemmel lévő oktatási módszerek elterjesztése. Tovább csökkentjük a gyerekek felesleges lexikális ismeretekkel való terhelését. Megnöveljük a nem szakrendszerű oktatás idejét az 5–6 évfolyamon.

- Folytatjuk a Nemzeti Alaptanterv felmenő rendszerben történő bevezetését. Korszerűsíteni kívánjuk a természettudományos tárgyak oktatását. Megkezdjük a tankönyvjóvágyás új rendjének bevezetését, annak megkönyvítése érdekében, hogy a diákok használható tudást szerezzenek.

- Megőrizzük, és a tapasztalatok birtokában továbbfejlesztjük és egyszerűsítjük a kétszintű érettségi rendszerét.

- Folytatjuk az idegennyelv-oktatás modernizációját, megőrizzük és

fejlesztjük az idegen nyelvi előkészítő évfolyamok rendszerét. 2010-re megteremtjük annak lehetőségét, hogy minden tanuló minden középiskolában alanyi jogon tanulhasson angolul, amely a világerintkezés alapvető nyelvi eszközévé vált.

- Folytatjuk az információs és kommunikációs technológiák iskolai alkalmazását: Bővítjük a Sulinet Digitális Tudásbázis iskolai szerepét, erősíteni kívánjuk a digitális írástudás kultúráját, a multimédia kínálta lehetőségekkel támogatjuk az egyéni tanulási igényeket és lehetőségeket.

- Kiteljesítjük a közoktatás átfogó mérési, értékelési és minőségfejlesztési rendszerét.

- Ösztönözzük a többcéltű intézmények (gimnázium, szakközépiskola, szakiskola feladatait ellátó iskolák) működését.

- Átalakítjuk az állam, az iskolafenntartók teherviselésének arányát, a normatívákat fokozatosan a képzés elismert költségeihez igazítjuk, egyszerűsítjük a normatív finanszírozás rendszerét. Az alapfokú művészeti oktatásra a minőségtől függő differenciált támogatást biztosítunk.

- Felülvizsgáljuk a pedagógusok és a nem pedagógiai munkát végzők foglalkoztatásának (kötelező óraszám, tanórán kívüli tevékenység, közalkalmazotti jogviszony) rendjét és szabályait, és azt a tanulókkal való egyéni és szabadidős foglalkozás, a fejlesztő felkészítés érdekében módosítjuk. Erősítjük a pedagógusok jövedelmének a tényleges teljesítmény szerinti differenciálását. Fokozatosan növeljük az osztályfőnöki és intézményvezetői pótlékot.

Esélykülönbségek csökkentése

- A kistélepléseken – ahol ez lehetséges – megőrizzük az általános iskolák alsó tagozatait. Az oktatási színvonal garanciájaként e kisiskolák a térség másik, teljes évfolyammal működő általános iskolájának tagintézményeként működhetnek. A közlekedés megkönnyítésére iskolabuszokkal segítjük, hogy a kisebb településeken élő gyermekek is korszerű tudást biztosító, modern intézményekben tanulhassanak.

- Erősíteni fogjuk a tizenkét évfolyamos, egységes pedagógiai programot megvalósító iskolák elterjedését a kistérségi, illetve a települési iskolák közti együttműködés, társulás, valamint az egységes iskolák támogatásával. Kiemelt figyelmet fordítunk a kistérségi közoktatási együttműködésre, az intézményfenntartói társulás kistérségi formában történő megvalósulására. Ennek érdekében támogatjuk, hogy a kistérségi társulások vegyék át a fenntartói jogok gyakorlását.

- Javítjuk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodáztatásának feltételeit, szorgalmazzuk a közös igazgatású, egységes szakmai programot megvalósító óvodák és iskolák létrehozását. Érvényt szerzünk annak a szabálynak, hogy a hátrányos helyzetű gyermekeket már hároméves kortól kötelező felvenni az óvodába.

- Fellépünk az iskolai szegregációval szemben. 2007 szeptemberétől az iskolák beiskolázási körzeteit úgy alakítjuk, hogy ne jöjjön létre szegregáció a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körében. Továbbfejlesztjük az antidiszkriminációs jelzőrendszert, és az oktatási diszkrimináció felszámolása érdekében számítunk a civil társadalom részvételére. Folytatjuk az „Utolsó Padból” programot. Megőrizzük a képességbontakoztató és integrációs normatívát.

- Biztosítjuk, hogy a fogyatékkal élő gyermekek, amennyiben állapotuk lehetővé teszi, kortársaikkal közösen tanulhassanak.

- Regionális szinten létrehozunk a kórház-iskolahálózatot, amely az állapotuknál fogva súlyos betegségben szenvedők iskoláztatásának színtere lesz. Kistérségi programokkal segítjük a családokat az érintett tanuló felkészítésében.

- Megőrizzük az évfolyamisméltést korlátozó intézkedéseinket, preventív programokkal törekszünk a lemorzsolódás megelőzésére.

- Az eddigi sikerekre támaszkodva továbbvisszük az Útravaló Ösztöndíjprogramot, amely már ma 20 ezer hátrányos helyzetű diák egyéni fejlesztését segíti.

Piacépes tudást adó szakképzés

A szakképzés terén átfogó reform indult a Szakiskolai Fejlesztési Program és a Nemzeti Fejlesztési Terv szakképzési intézkedései keretében. A szakképzés modernizációjának célja, hogy a képzés szerkezete, a kibocsátott tanulók száma és felkészültsége minél jobban és rugalmasabban alkalmazkodjon a gazdaság, a munkaerőpiaci igényeihez. Piacépes tudást adjon a tanulóknak és tegye őket képessé képzettségük állandó megújítására. A szakképzés intézményrendszerének a fiatalok oktatásán túl a

felnőttek számára is egy életen át kell biztosítania az új és új ismeretek, szakmák megszerzésének lehetőségét. A szakképzés fejlesztésének új stratégiája e célok megvalósítását szolgálja.

- Az elkövetkező négy évben további 30–35 intézménnyel bővítjük a 2006 szeptemberében működését megkezdő 16 Térségi Integrált Szakképző Központ számát. A ciklus végén a szakképzésben tanulónak már 80%-a tanulhat a XXI. századi igényeknek megfelelően épített, felszerelt, korszerű informatikai eszközökkel rendelkező intézményekben.

- Nagyobb hatáskört adunk a gazdasági kamaráknak a szakképzés tartalmának meghatározásában, a szakmai vizsgáztatásban, ezáltal a képzés minőségbiztosításában. A szakképző központok, valamint az 500 főnél nagyobb szakképző intézmények mellett megalakuló szakmai tanácsadó testületek jogkört kapnak az intézményben oktatott szakmástruktúra meghatározásában, közelebb hozva ezzel a képzés szerkezetét a helyi és regionális munkaerőpiac valós szükségleteihez.

- Javaslatot dolgozunk ki a szakképzés normatív finanszírozási rendszerének átalakítására. A tanulók elhelyezkedési arányai alapján differenciáljuk az intézmények támogatását, tovább egyszerűsítjük a gazdálkodó szervezetek tanulószereződéssel kapcsolatos költségeinek elszámolását, csökkentjük a szakképzésben részt vevő gazdálkodók, a képzési alaprész eszközeire pályázók adminisztratív terheit. Kiemelten támogatjuk a hiányszakmákra képző intézményeket.

- Átalakítjuk a szakiskola 9–10. évfolyamán folyó oktatást, hogy nagyobb szerepet kapjon a pályaeorientáció és a gyakorlati oktatás.

- Korszerűsítjük a szakképzés informatikai rendszerét, hogy az a regionális és helyi munkaerő-piaci igények változásait követve gyors és érdemi segítséget nyújtson a pályaválasztási döntésekhez.

- A szakmai képzés során a korábban megszerzett tudás beszámításával, a képzés modul-rendszerű oktatással való átalakításával a megszerzett tudás beszámítható lesz mind a további szakképzésbe, mind a középsikolai általános képzésbe.

- Továbbfejlesztjük a képző intézménytől független vizsgarendszert, amely alkalmas lehet az objektív értékelésre, kidolgozzuk a képzés Eukonform minőségbiztosítási rendszerét.

- Támogatjuk a szakképzésben tanuló, illetve a szakképesítést szerzett fiatalok szakmai idegen nyelvi tudásának fejlesztését. Csökkentjük az oktatási rendszerből szakképzettség nélkül kilépők és lemorzsolódottak arányát. A hátrányos helyzetű, a tankötelezettségnek eleget nem tevő tanulók előkészítő évfolyamon készülhetnek fel 2006 szeptemberétől a szakképző évfolyamok megkezdésére.

Versenyképes, minőségi felsőoktatás

A Magyar Universitas Program elindította a szükséges reformokat. Az elkövetkező évek a felsőoktatási reform megvalósításának éveit lesznek. A bolognai rendszerű képzés bevezetésével 2006 szeptemberétől a teljes alapképzés új szakrendszer szerint indul, és a 2007. tanévtől folyamatosan meghirdetésre kerülnek a mesterszakok. Néhány év elteltével már a magyar egyetemekről, főiskolákról kikerülő diplomája is Európa bármely pontján megszerzett oklevéllel azonos értékűvé válik. Ennek érdekében azonban, hogy a diploma valóban olyan tudást is jelentsen, amire a gazdaságnak és a társadalomnak szüksége van, a pályakezdő diplomások tudása találkozzon a piac, a fejlesztő-fejlődő magyar gazdaság és közszolgáltatás igényeivel, az elkövetkező években további jelentős változásokra van szükség.

- A felsőoktatás kapacitását, a képzés szerkezetét, a megszerzett tudással szembeni követelményeket szorosabban kötjük a globalizálódó munkaerőpiaci igényeihez és követelményeihez, és fejlesztjük a gyakorlati képzés feltételeit. A finanszírozott létszám meghatározásába bevonjuk a foglalkoztatók, a munkaerőpiaci szereplők. Az államilag finanszírozott létszám keretei között növeljük a műszaki és természettudományos szakokra felvehető létszámát.

- Az államilag finanszírozott részképzést (esti, levelező és távoktatás) a felnőttképzés keretei közé illesztjük, melyet szükség szerint a Munkaerőpiaci Alap finanszíroz.

- A felsőoktatási intézmények bázisán folytatjuk az egész életen át tartó tanulást és a felnőttképzés rendszerének kialakítását. Teljessé tesszük a kreditrendszer nemzetközi kompatibilitását. A képzési támogatás külföldre vihető lesz résztanulmányok finanszírozására.

- A régiók anyagi és szellemi erőforrásainak koncentrációja, a kritikus tömegű tudás- és szakemberbázis létrehozása érdekében erősítjük a felső-

oktatási intézmények (kutatóegyetemek) regionális tudáscentrum szerepét, amellyel azok képesek vonzani az új, innovatív vállalkozások körét és ösztönözni a régiók fejlődését.

- A tudományos teljesítmény és tehetség kibontakoztatása érdekében kiemelten támogatjuk a szakkollégiumokat, és 2007-től elkezdi működését a Nemzeti Kiválóságok Kollégiuma. Átalakítjuk a doktori képzést, és 2007-ben bevezetjük a tehetséggondozás új ösztöndíjrendszerét az Eötvös Loránd Nemzeti Pályatárs Ösztöndíjakat.

- 2006-ban elvégezzük az intézményi és ágazati minőségfejlesztési rendszer kialakítását, és 2007-től közzétesszük a hazai és nemzetközi értékítéletet tükröző intézményi teljesítménymérésén alapuló rangsort.

- A felsőoktatási intézmények fenntartható, és a mainál igazságosabb finanszírozása érdekében az államilag támogatott képzésben bevezetjük a tanulmányi költségekhez való utólagos képzési hozzájárulást (egyéni képzési számla), és felülvizsgáljuk a költségtérítéssel képzés feltételeit. A jövőben a költségtérítéses képzés díja nem lehet kevesebb a képzési és fenntartási normatíva együttes összegénél.

- Továbbra is külön támogatásokkal biztosítjuk a hátrányos helyzetű hallgatók tanulmányi és lakhatási feltételeit, megőrizzük a tanulók továbbtanulását pozitív diszkriminációval támogató felvételi szabályokat és a mentor programot.

- Lehetővé tesszük a diákhitel törlesztésének munkaadói átvállalását.

- Megerősítjük a felsőoktatási intézmények autonóm, felelős, takarékos gazdálkodásának feltételeit. Növeljük az intézmények vállalkozói, saját bevételt szerző potenciálját, innovációs képességét. Vagyonkezelői jogosítványokkal bővítjük a Gazdasági Tanács jogosítványait. A felsőoktatási intézmény költségvetését és költségvetési beszámolóját az intézményekben működő Gazdasági Tanács terjeszti a Szenátus elé. 2007-ben létrehozuk a felsőoktatási kockázatfedezeti alapot.

- Befejezzük a felsőoktatási infrastruktúra megújítására indított programot. 2007-re 10 ezer új és 20 ezer korszerűsített diákolthozni férőhely készül el.

RÉSZLET AZ ÁLLAMREFORM FEJEZETBŐL

Szolgáltató önkormányzat – önkormányzati reform

Az elmúlt évek tapasztalatai bebizonyították, hogy egy térség gyors, dinamikus fejlődésének biztosításához ma már nem elegendők a megyei szinten biztosítható erőforrások, ennél szélesebb, az adott térséget gazdaságilag egybekapcsoló regionális összefogásra van szükség. Uniós csatlakozásunkkal, a régiók feladataival többségét települési, kistérségi vagy regionális szintre kell helyezni. A megyék feladatainak csökkenésével a mostaninál is lényegesebbé válhat a kistérségek szerepe. A többcélú kistérségi társulások kialakításában elért eredmények azt is jelzik, hogy érdemben javítható a lakossági szolgáltatások színvonala, ha ennek ellátására nem egymagában kényszerül egy település, hanem a környező településekkel összefogva közösen szervezik meg magasabb színvonalon a szolgáltatást. A szükséges változások nem gyengítik, hanem éppen megerősítik az önkormányzatiságot, lehetőséget teremtenek arra, hogy valódi, felelős irányítói legyenek településük, térségük, régiójuk fejlődésének. A változások azért is elkerülhetetlenek, mert az elkövetkező évek hatalmas fejlesztési forrásainak településük, térségük felzárkózását, fejlődését biztosító felhasználáshoz nem nélkülözhetik a lehető legszorosabb regionális és kistérségi együttműködést.

- Az önkormányzati reform keretében kezdeményezzük a választott, önkormányzattal rendelkező régiók létrehozását. Ezáltal a megyei közgyűlések helyett regionális közgyűlések működnek majd. 2008-ban kerülhet sor a megyei közgyűléseket felváltó regionális közgyűlések első megválasztására.

- Megerősítjük az önkormányzatok kistérségi társulásait, és kezdeményezzük a kötelező társulás alkotmányos feltételeinek megteremtéséhez szükséges politikai konszenzus kialakítását. A kormány konszenzus hiányában is törekedni fog a települések önkéntes kistérségi társulásainak ösztönzésére, mivel csak a települések összefogása

biztosíthat magas színvonalú oktatási, nevelési, szociális, egészségügyi szolgáltatást valamennyi kistérségben élő ember számára. A társulást ösztönző finanszírozási rendszer mellett az államigazgatási feladatok kistérségi koncentrációjával is segítjük az együttműködés erősödését.

- o A jegyzői feladatok egy részét kistérségi szintre központosítjuk és magas színvonalú szolgáltatást nyújtó kistérségi közigazgatási szolgáltató központokat hozunk létre.

- o Az 1000 fő alatti településeken az önkormányzati testület megtartása mellett, nem működtetünk önálló jegyzői hivatalt, ezt a feladatot körjegyzőségek látják el.

- o Töröljük az állam által az önkormányzatokra és hivatalaira testált értelmetlen feladatokat, az ágazati törvények felesleges előírásait.

RÉSZLET A FOGLALKOZTATÁSPOLITIKAI FEJEZETBŐL

Rugalmasság és biztonság

Az elmúlt 16 évben jelentősen megváltozott a munka világa, a foglalkoztatás szerkezete, a biztonság fogalma. Rugalmasabb lett a munkavégzés, de úgy, hogy egyre többen dolgoznak kevésbé védett és biztonságos, nem hagyományos formákban. Olyan szabályokra van szükség, amelyek egyszerre szolgálják Magyarország fejlődését, versenyképességét, javítják a foglalkoztatás rugalmasságát, biztonságát, szélesítik a védelemben részesülők körét. Ez a kormánynak és a szociális partnereknek közös feladata.

- Erősebb garanciákat fogunk nyújtani a munkavállalóknak, hogy hozzájussanak az elvégzett munka ellenértékéhez akkor is, ha munkáltatójuk fizetéseketlené válik, helyzete megrendül.

- A Munka Törvénykönyve átfogó felülvizsgálatával, a munkavégzésre, munkafeltételekre, megállapodásokra vonatkozó szabályok átalakításával is bővíteni kell a legális foglalkoztatást, biztosítani a munkavállalók szociális és egészségi védelmét, megerősíteni a rugalmas foglalkoztatás kereteit.

- Különösen közszolgálati körben élni fogunk a nem hagyományos munkavégzési formákban, a rugalmas munkaszervezésben rejlő lehetőségekkel is annak érdekében, hogy a szerkezeti, szervezeti változások következtében ne kerüljenek veszélybe egzisztenciák, sőt új munkalehetőségek nyíljanak a fiatalok számára. Meghosszabbítjuk a Prémium évek programot.

- A szociális partnerekkel közösen jogsegély szolgáltatást hozunk létre munkavállalóknak, álláskeresőknak, munkahelyi közösségeknek, munkáltatóknak. A szolgálat nyilvános jelentésben értékeli a tapasztalatait.

A partnerség és a párbeszéd erősítése

A Köztársaság Kormánya nem hozott és a jövőben sem hoz érdemi döntéseket, nem alkot kötelező érvényű jogszabályokat a munkavállalók és munkaadók érdekképviseleti bevonása nélkül az őket érintő kérdésekben. A konzultációk a szociális partnerek között továbbra rendszerezettek és érdemiek lesznek. A partnerekkel közösen megteremtjük a hazai párbeszéd több szintű rendszerének törvényi feltételeit, annak érdekében, hogy a közös döntések valóban tükrözzék az érintett emberek érdekeit, garantált legyen a megvalósulásuk. Ennek keretében:

- Befejezzük az érdekegyeztetés és a szociális párbeszéd intézményei működésének jogi felülvizsgálatát és szabályozását.

- Törvényben szabályozzuk az Országos Érdekegyeztető Tanács működését, ezáltal is kifejezve és erősítve az ott születő megállapodások súlyát, jogi legitimitációt adva a tanács tagjainak és döntéseinek.

- Megszilárdítjuk a középszintű szociális párbeszéd, az ágazati párbeszéd bizottsági rendszerének jogi kereteit, annak érdekében, hogy a szociális partnerek maguk alakítsák ki kollektív döntésükkel az ágazatra jellemző munkafeltételeket, kapcsolatokat.

- Kezdeményezzük a munkaerőpiaci érdekegyeztetés rendszerének felülvizsgálatát is, hogy az egyaránt igazodjék az érdekegyeztetési rendszer szabályaihoz, és a korszerű, egységes foglalkoztatási támogatási rendszerhez, munkaerőpiaci tervezéshez.

Az oktatás a jövő gazdasági húzóágazata: előrelátó befektetés, körültekintő tervezés nemcsak a holnapról, hanem a holnaputánról is.

EÖTVÖS JÓZSEF-EMLÉKPLAKETT KITÜNTETÉSEK 2006

*A Pedagógusok Szakszervezete 2000-ben alapított kitüntetésében olyan települések, önkormányzatok részesülnek, amelyek a lehetőségeikhez képest a legtöbbet tették nevelési-oktatási intézményeik színvonalas fenntartásáért, eredményes működéséért, ahol a szakmai és munkavállalói érdekeket egyaránt figyelembe veszik, s a pedagógusok, közalkalmazottak élet- és munkakörülményeit helyi többletforrások felhasználásával is javítják. Ez évben **Bekecs, Háromfa, Ibrány, Nagyvenyim, Sóskút** önkormányzata büszkélkedhet e plakettel, amelynek átadására júniusban, helyi ünnepségek keretében kerül sor. Érdemes odafigyelni ezen önkormányzatokra, és példát venni szemléletükről, munkájukról.*

BEKECS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A polgármester: Tóth István. A képviselő-testület létszáma: 9 fő. Az önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények: 1 óvoda, 1 általános iskola.

A Zempléni-hegység lábánál, Szerencs közelében fekvő település önkormányzata mindig szívén viseli a nevelés-oktatás ügyét, a gyermekek, pedagógusok és valamennyi alkalmazott érdekeit. A hazai közoktatásban mindenütt jelen lévő finanszírozási gondok ellenére biztosítják a szükséges költségvetési forrásokat, zavartalan az intézmények finanszírozása. Korrekt jogszabály-alkalmazás és folyamatos párbeszéd jellemzi az intézmények és az önkormányzat együttműködését.

A döntések előkészítésébe rendszeresen bevonják a Pedagógusok Szakszervezete helyi vezetőjét is. Az óvodában és az iskolában egyaránt a lehető legteltesebben biztosítják a tárgyi és személyi feltételeket, s ezáltal eredményes a működésük. A kötelező feladatokon túl nagyon sok kötelezettséget vállalnak a tanulók tudásának, személyiségének fejlesztése érdekében. Saját forrásaikon kívül pályázatok révén is igyekeznek fejleszteni, modernizálni az intézményeket. Ennek nyomán 6 tanteremmel bővült az iskola, és 27 számítógéppel, 5 db lappal korszerűsítették az informatika oktatását. Terveikben további sok-sok fejlesztés szerepel.

HÁROMFA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A polgármester: Papp Istvánné. A képviselő-testület létszáma: 7 fő. Az önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények: 1 óvoda, 1 általános iskola.

Dél-Somogyban, Nagyatád és Barcs között fekvő két kistelepülés, Háromfa és Bakháza önkormányzata által fenntartott iskolában a 2005/2006. tanévben összesen 104 diák tanult. Mindkét község elmaradt, hátrányos helyzetű település, s ezáltal a tanulók többsége is hátrányos helyzetű, 40 százaléka roma származású. Ezért kiemelt feladatként kezelik a műveltségi hátrányok leküzdését, a tehetséggondozást, a társadalmi beilleszkedés segítségét, a roma tanulók szocializációját, az egészséges életmód kialakítását.

Az önkormányzat finanszírozási gondjai ellenére mindenfajta fizetési kötelezettséggel szemben az iskola és a hozzá gazdaságilag kapcsolódó óvoda mindig előnyt élvez. A társulás folyamatosan igényli és elfogadja az intézményvezetés szakmai véleményét, javaslatait. A szakszervezettel való együttműködés is rendszeres és zavartalan. A munkavállalók érdekeit az önkormányzatok maximálisan figyelembe veszik, minden felmerülő problémára közös megoldást

keresnek és találnak. A munkakörülmények jók. A kötelező juttatásokon túl mindenki számára biztosítják a munkaruhát, a legmagasabb összegű étkezési és iskolakezdési támogatást. 2004-ben, amikor csak ajánlott volt a bérfejlesztés, itt biztosították. A pénzmaradvány felhasználását az intézmény dönti el. Minden pedagógusnapon jutalmat kapnak a dolgozók. A nevelőtestület részt vesz a falu közéletében, a képviselő-testületnek két pedagógus tagja is van.

A nehéz anyagi körülmények ellenére az intézmények működése eredményes. A pályázatokhoz az önrészt az önkormányzatok rendszeresen biztosítják, sőt e célra hitelt is vettek fel. Az ország 10 iskolájával közösen szervezett holland projektben, az ún. MAG-programban is eredményesen részt vesznek, pályázatot nyertek az integrációs programban is. Az önkormányzatok már az ingyenes tankönyvrendszer bevezetését megelőzően is kifizették a szülők helyett a tankönyveket. Nem volt csoportösszevonás, -megszüntetés. A tanulók 80%-a napközis, 96%-uk étkezésben részesül. Mindez jelentősen segíti, eredményesebbé teszi a pedagógusok nevelő-oktató munkáját.

IBRÁNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

A polgármester: Berencsi Béla. A képviselő-testület létszáma: 15 fő. Az önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények: 1 óvoda, 1 általános iskola.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megye északi részén fekvő, Tiszamenti kisváros nemcsak pedagógus-szakszervezeti múltjáról, hanem példaértékű iskola-óvodafenntartó tevékenységéről is híres. Ezzel összefüggő feladatait az önkormányzat magas színvonalon, minden igényt kielégítően látja el. A felnövekvő nemzedékért érzett felelősség jegyében intézményeit folyamatosan fejleszti, bővíti. Az óvoda 10 csoporttal, az általános iskola mintegy ezer tanulóval működik,

ahol korszerű számítástechnikai központ segíti a XXI. században nélkülözhetetlen informatikai ismeretek eredményes elsajátítását.

Mindkét intézmény a megye bázisintézménye is. Az önkormányzat emellett kistérségi vezető szerepkört is ellát.

Példás a kapcsolatrendszer a város vezetése és az intézmények között. Az érdekegyeztetés folyamatosan és jól működik, a lehetőségekhez képest maximálisan biztosítják a közalkalmazottak élet- és munkakörülményeit. A személyi és tárgyi feltételek területén az önkormányzat a törvényi előírásokon túl pluszokat is biztosít, például pedagóguslétszámban.

NAGYVENYIM KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A polgármester: Rauf Pál. A képviselő-testület létszáma: 11 fő. Az önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények: 1 óvoda, 1 általános iskola.

A Dunaújváros közelében fekvő Fejér megyei község önkormányzata hosszú ideje tiszteletreméltó oktatásbarát politikát folytat. Minden költségvetés készítésekor a pedagógiai szakmai szempontokat szem előtt tartva döntenek a közpénzek felosztásáról. Az állami normatív támogatásokat plusz forrásokkal kiegészítve,

a lehető legteltesebb mértékben segítik az intézmények fejlődését, a pedagógusok, a közalkalmazottak anyagi helyzetét. Az évek során komoly felújítások, korszerűsítések valósultak meg.

A folyamatosan működtetett helyi érdekegyeztetés során igyekeznek a szakszervezeti, munkavállalói igényeket a lehető legteltesebb mértékben figyelembe venni. A jogszabályok, előírások betartása példászerű.

SÓSKÚT KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A polgármester: König Ferenc. A képviselő-testület létszáma: 9 fő. Az önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények: 1 óvoda, 1 általános iskola.

A Dunába igyekvő Benta-patak mellett fekvő Pest megyei település korábban homokkő-mészakőbányájáról volt híres, ma már iskolafenntartásával, oktatáspolitikájával is egyre inkább azzá válik. A kor követelményeinek megfelelően igyekeznek kielégíteni a gyermekek testi és szellemi fejlődésének igényeit. E tanév elejére készült el az iskola egy szinttel való bővítése. Ezáltal már minden

tanuló egy épületben tanulhat. Az új rész bútorokkal, eszközökkel történő ellátása mintaszerű. Az érdekegyeztetés során az önkormányzat ígéretet tett az iskolaépület többi részének felújítására, korszerűsítésére is.

A költségvetési gondok ellenére maximálisan támogatják a szakmai fejlesztésekre vonatkozó javaslatokat. Az érdekegyeztetés folyamatosan és jól működik, a pedagógusok, a munkavállalók érdekeit szem előtt tartják. A kötelező juttatásokon túl étkezési jegyet, ruha-pénzt és üdülési csekket biztosítanak.

A PEDAGÓGUSNAPI EÖTVÖS JÓZSEF-EMLEKÉRMESÉK 2006-BAN

Esztendőnként beköszöntő hagyományos ünnepünkön ismét számosan kapták meg a szakszervezetünk alapította és nagy megbecsülésnek örvendő Eötvös József-emlék-érem valamelyik fokozatát. Atadásukra részben központunkban, többségükben pedig különféle szintű bizottságaink székhelyén került sor. A kitüntetetteknek szívből gratulálva, a listák egy részét most, a többi nyár végén tesszük közzé.

Június 1-jén, a központi ünnepségen, a PSZ budapesti székházában...

VAS FOKOZAT: **Bakó László** (Mohács), nyugdíjas, megyei szakértő, a PSZ OSZVB korábbi elnöke; **Csomós István** (Sátoraljaújhely), tanár, körzeti titkár, kongresszusi küldött; **Jász Kálmán** (Baja), PSZ-ügyintéző, gazdasági vezető, nyugdíjastagozat elnöke; **Kalászné Gelencsér Ilona** (Békéscsaba), intézményvezető, városi elnök, kongresszusi küldött; **Szabó Lajos** (Makó), nyugdíjas, volt városi-körzeti titkár.

ARANY FOKOZAT: **Asztalos Mihályné** (Levelek), tanár, alapszerv. titkár; **Bárdos Józsefné** (Egyek), élelmezésvezető, gazdasági vezető; **Győry Gabriella** (Demecser), tanár, 43 éve tag; **Hartyányi Sándorné** (Kecskemét), tanár, körzeti és megyei titkár, kongresszusi küldött; **Honti Márta** (Kunszentmiklós), tanár, alapszerv. titkár; **dr. Horváth Péter** (Bp.), igazgató, a PSZ oktatáspolitikai szakértője; **Kiss Istvánné** (Tatabánya), óvodavezető, volt szb-titkár, megyei küldött; **Lutter Imréné** (Nyíregyháza), tanár, volt alapszerv. titkár; **Miksztai Pál** (Ózd), tanár, volt városi-körzeti titkár; **Molnár Tibor** (Vác), tanár, megyei titkár, OV-, elnökségi tag, kongresszusi küldött; **Nagy Sándor** (Sárbogárd), igazgató, volt szakszervezeti bizalmi; **Oláhné Wágner Erika** (Székesfehérvár), óvodavezető, volt szb-titkár; **Pásztor Imre** (Szeged), mérnök-tanár, 1994-től intézményi titkár és szegedi elnök, kongresszusi küldött, tagja a KIÉT-nek; **Pető Kálmán** (Budapest), nyugdíjas, a SZEF nyug. irodavezetője; **Szigethy Marianna** (Kaposvár), megyei titkár, OV-tag, kongresszusi küldött; **Takács Ferencné** (Nyíregyháza), tanító, volt alapszerv. titkár; **Takács Gábor** (Nyírbátor), nyugdíjas, volt körzeti titkár, 51 éve PSZ-tag; **Takács Istvánné** (Békés), nyugdíjas, városi titkár, megyei ügyvivő testületi tag; **Tóth Lászlóné** (Szolnok), igazgatóhelyettes, volt szb-titkár; **Trábert József** (Mohács), igazgatóhelyettes, városi titkár; **Vági Józsefné** (Veszprém), gazdasági vezető, volt alapszerv. titkár.

EZÜST FOKOZAT: **Baloghné Papp Zsuzsanna** (Kaposvár), tanár, alapszerv. titkár; **Deák Kálmán** (Pásztó), tanár, megyei titkár, kongresszusi küldött;

Durucz Józsefné (Napkor), gyógypedagógiai asszisztens, alapszerv. titkár; **Fehér Árpádné** (Egyek), tanító, alapszerv. titkárhelyettes; **Fürediné Bayer Erzsébet** (Bp.), tanító, XXI. ker. intézményi, majd kerületi titkára; **Hoffer László** (Veszprém), nevelőtanár, megyei IB-tag; **Horváth Béláné** (Kunfehértó), szakmai vezető, titkárhelyettes; **Katona Istvánné** (Barcs), óvodapedagógus, körzeti titkár; **Kemény Imréné** (Balatonfüzfő), tanító, alapszerv. titkár, majd gazdasági vezető; **Kiss Ernőné** (Berettyóújfalú), lakásotthon-vezető, alapszerv. titkár; **Kiss Gyuláné** (Demecser), tanár, alapszerv. titkár; **Mező Dánielné** (Székesfehérvár), nyugdíjas óvónő, mintegy 60 éve tagja a PSZ-nek; **Nagyné Tokár Anikó** (Budapest), tanár, kerületi titkár; **Nyúl Lászlóné** (Papkeszi), tanár, gazdasági felelős, alapszerv. titkár, körzeti bizottsági tag; **Ódor Béláné** (Palóznak), tanár, alapszerv. titkár; **Pap Józsefné** (Veszprém), gyógypedagógus, alapszerv. titkár, megyei IB-tag; **Potháczky Mária** (Komárom), igazgatóhelyettes, városi-körzeti titkár; **Pull József** (Fehérgyarmat), nyugdíjas, volt körzeti titkár; **Sárosy Zoltán** (Kisvárd), nyugdíjas, kongresszusi küldött.

BRONZ FOKOZAT: **Barabás Lászlóné** (Székesfehérvár), gazdasági vezető, technikai tagozatvezető; **Kistelekine Szekecskó Szilvia** (Székesfehérvár), tanár, alapszerv. titkár; **Pacher Irén** (Herend), óvónő, alapszerv. titkár; **Szabó Lászlóné** (Zirc), tanító, alapszerv. titkár; **Szentpéteri Lászlóné** (Balatonalmádi), tanár, alapszerv. titkár; **Túriné Kovács Ilona** (Adács), óvodapedagógus, bizalmi helyettes; **Vargha Ferdinánd** (Nyírmegyes), nyugdíjas, volt körzeti titkár; **Zelenák Istvánné** (Székesfehérvár), tanító, alapszerv. titkár.

MEGJEGYZÉS:

Hartyányi Sándorné május 24-én Kecskeméten kapta meg az arany fokozat kitüntetését **Árok Antal** alelnöktől, **Takács Istvánné** május 31-én Békéscsabán az arany fokozat kitüntetését **Varga László** elnöktől.

Bács-Kiskun megyében...

ARANY FOKOZAT: **Oláh Illésné** (Lajosmizse), óvodavezető; **Pintérné Szűcs Éva** (Kiskunhalas), tanító, alapszerv. titkár. EZÜST FOKOZAT: **Bohner Ferencné** (Kunfehértó), intézményvezető; **Herczegh Dezsóné** (Kecskemét), PSZ megyei irodavezető; **Kissné Szűcs Éva** (Kiskunhalas), tanító, alapszerv.

titkár; **Nagy Gyuláné** (Dunapataj), tanár, alapszerv. titkár. BRONZ FOKOZAT: **Mucsi László** (Szank), mérnök-tanár, alapszerv. titkár; **Nagy István** (Kiskörös), gyp. tanár, alapszerv. titkár; **Sümeghi Lászlóné** (Kecskemét), konduktor, alapszerv. titkár; **Tóthné Nagy Irén** (Kecskemét), családgyógyász, alapszerv. titkár.

Baranya megyében...

ARANY FOKOZAT: **Ormai József** (Mohács), nyugdíjas, körzeti gazdaságvezető; **Sólyomné Stengl Erika** (Szigetvár), óvónő, városi titkár.

EZÜST FOKOZAT: **Dékány Jánosné** (Mecseknádasd), tanár, alapszerv. titkár; **Harmati Julianna** (Harkány), tanár, alapszerv. titkár; **Schweitzer Ferencné**

(Szentlászló), tanár, alapszerv. titkár; **Somogyi Gyula** (MB), intézményvezető, alapszerv. titkár, kongresszusi küldött.

BRONZ FOKOZAT: **Bittnerné Tóth Krisztina** (Baksa), tanár, alapszerv. titkár; **Geishauer Józsefné** (Mohács), óvónő, alapszerv. titkár.

Békés megyében...

ARANY FOKOZAT: **Buday György** (Újkígyós), igazgató; **Dányi Katalin** (Békéscsaba), tanár, alapszerv. titkár; **Kovács Mihály** (Gyula), szakoktató, alapszerv. titkár; **Szerencsiné Szabó Anna** (Tarhos), tanár, alapszerv. titkár; **Uhrin Jánosné** (Békéscsaba), nyugdíjas; **Verba Attiláné** (Orosháza), óvónő, városi titkár; **Vrbovszki János** (Mezőberény), tanár, városi titkár; **Wéber Károly** (Mezőberény), alapszerv. titkár.

EZÜST FOKOZAT: **Balázs József** (Békéscsaba), műhelyvezető, városi szakoktatási tagozat képviselője; **Gellai József** (Gyomaendrőd), tanító, városi titkár; **Gergely Józsefné** (Füzesgyarmat), tagóvoda-vezető, alapszerv. titkár; **dr. Ibos Gyuláné** (Békéscsaba), óvónő, alapszerv. titkár; **Illyésné Egeresi Anna** (Békéscsaba), szakoktató; **Kohut Andrásné** (Szarvas), igazgató; **Remesné Áchim Judit** (Kétsoprony), tanár, alapszerv. titkár; **Török Imre Mihály** (Köröstarcsa),

igazgatóhelyettes; **Túsz Erzsébet** (Bucsa), óvónő, gazd. felelős; **Varga Lászlóné** (Békés), élelmezésvezető.

BRONZ FOKOZAT: **Brandtné Czirják Éva** (Geszt), igazgató; **Dániel Lajosné** (Battonya), ny. alapszerv. titkár; **Gerő Andrásné** (Szarvas), tanár, gazdasági felelős; **Kiss Lászlóné** (Szarvas), óvónő; **Kósáné Barna Magdolna** (Mezőberény), tanár; **Kovácsné Nagy Krisztina** (Mezőberény), tanár, alapszerv. bizalmi; **Mágori Kornélia** (Battonya), ny. bizalmi; **dr. Majoros Ferencné** (Szarvas), tanító; **Mátyási Sándorné** (Kötegyán), óvónő, gazd. felelős; **Mihály Antalné** (Mezőkövácsháza), tanár, segélyezési biz. vezetője; **Mikó Erzsébet** (Orosháza), óvónő, alapszerv. titkár; **Ollé Mária** (Mezőberény), óvónő, alapszerv. titkár; **dr. Péter Józsefné** (Békéscsaba), óvodavezető; **Sándor Mária** (Mezőkövácsháza), tanár, bizalmi helyettes;

Szákne Nagy Ilona (Gyula), tanító, gazd. felelős; **Szöke Erika** (Kötegyán), tanár, szervező; **Vargáné Szűcs Márta** (Mezőhegyes), tanító, városi titkár;

Vrbovszki Beáta (Mezőberény), tanár, alapszerv. titkár, megyei ifj. tag vezető.

Csongrád megyében...

ARANY FOKOZAT: **Pitrikné Fábri Erzsébet** (Csongrád), nyugdíjas.
EZÜST FOKOZAT: **Balla Vincéné** (Pusztamérges), óvónő, régi tag; **Fodorné Táborosi Éva** (Csongrád); **Mucsi Lajosné** (Szentes), gazd. igazgatóhelyettes, bizalmi; **Lazányi Etelka** (Kistelek), alapszerv. titkár; **Pólya Ágnes** (Magyarcsanak), alapszerv. titkár; **Szakál Sándorné** (Szentes), dajka, vezetőségi tag.

BRONZ FOKOZAT: **Csorba László** (Szentes), tanár; **Csordás Károlyné** (Szentes), nyugdíjas; **Détári Jánosné** (Szentes), gondnok, titkár; **Halász-Szabó Pál** (Szentes), szakoktató; **Kis-Rác Antalné** (Szentes), tanár, vezetőségi tag; **Kisvárdainé Pusztai Ágnes** (Csongrád); **Varga Sándorné** (Szentes), nyugdíjas.

Fejér megyében ...

ARANY FOKOZAT: **Brakszátor Istvánné** (Agárd), alapszerv. titkár; **Greifstein Jánosné** (Aba); **Horváth Elekné** (Mór); **Kozma Ferencné** (Isztimér), volt titkár; **Tálos Tamásné** (Mór); **Weizengruberné Jeney Csilla** (Bicske), gazd. felelős.
EZÜST FOKOZAT: **Burián Antalné** (Pázmánd); **dr. Dávid Györgyné** (Vál); **Gulyás Istvánné** (Agárd), alapszerv. titkár; **Hollósi Attila** (Pázmánd); **Juhászné Besenyei Edit** (Pusztaszabolcs); **Kaszás Istvánné** (Nagyvenyim), alapszerv. titkár;

Kerékné Zimmer Mária (Pákozdi), gazd. felelős, titkárhelyettes; **Komlósi Ágnes** (Agárd); **Nagy István** (Mór); **Pongrácz István** (Mór); **Szávai Jánosné** (Velence); **Tiszáné Bencsik Mária** (Mór).

BRONZ FOKOZAT: **Battonyai Zoltánné** (Dég); **Házi Árpádné** (Pusztaszabolcs); **Ladányi Éva** (Pusztaszabolcs); **Pfeffermann Gyuláné** (Pusztaszabolcs).

Győr-Moson-Sopron megyében...

ARANY FOKOZAT: **Simon Gyula** (Kapuvár), tanár, körzeti titkár.

Hajdú-Bihar megyében...

ARANY FOKOZAT: **Demeter Lászlóné** (Biharkeresztes), tanár, városi-körzeti gazd. felelős; **Soltész Istvánné** (Debrecen), iskolatitkár, alapszerv. titkár. EZÜST FOKOZAT: **Kroppné Nagy Piroska** (Nádudvar), tanító, városi titkár, kongresszusi küldött. BRONZ OKOZAT: **Tóth Gábor** (Egyek), tanár; **Zeke Hajas Lajosné** (Egyek-Telekháza), tanító.

Komárom-Esztergom megyében, Tatabányán...

ARANY FOKOZAT: **Kiss Istvánné** óvodavezető volt alapszerv. titkár, városi IB-tag, kongresszusi küldött; **Potháczy Mária** tanító, városi titkár; **Payer Eszter** igazgatóhelyettes; **Tóthné Kozári Ilona** tanár, alapszerv. titkár.
EZÜST FOKOZAT: **Kis P. Terézia** tanító, alapszerv. bizalmi; **Sándor Istvánné** portás, alapszerv. bizalmi; **Szedresi Károlyné** tanár.

BRONZ FOKOZAT: **Cserhalminé Péter Gizella** tanár, alapszerv. titkár; **Kalmár Mária** tanító; **Varga Mihályné** iskolatitkár; **Víg Erzsébet** óvónő, alapszerv. titkár.

A Magyar Köztársasági Érdemrend bronz fokozatát kapta **Juhász Gáborné** (Komárom), tanár, alapszerv. titkár.

Nógrád megyében ...

EZÜST FOKOZAT: **Bakó Csabáné** (Mátranovák), igazgató, volt szb-titkár; **Czene Istvánné** (Cered), tanár, szb-titkár; **Borbás Zsuzsanna** (Jobbágyi), óvónő, volt szb-titkár; **Rutkai Istvánné** (Salgótarján), óvónő, szb-titkár; **Soós József** (Salgótarján), igazgató.

BRONZ FOKOZAT: **Brunda Tiborné** (Salgótarján), tanító, szb-titkár; **Holma Zoltánné** (Nagyoroszi), óvónő, kongresszusi küldött; **Horváthné Lajtai Erika** (Karancseszti), tanár, szb-titkár; **Takácsné Édes Katalin** (Karancsság), igazgató, kongresszusi küldött.

Somogy megyében ...

BRONZ FOKOZAT: **Babári Pálné** (Siófok), tanár, alapszerv. vez. tag; **Györke József** (Háromfa), igazgatóhelyettes, alapszerv. vez. tag; **Györkös Jánosné** (Háromfa), gazdasági vezető, alapszerv. vez. tag; **Kakas Józsefné** (Kaposvár), dajka; **Kasza Jánosné** (Kutas), gazd. vezető, alapszerv. vez. tag; **Kovács József**

(Tab), szakoktató, volt titkár; **Németh Istvánné** (Somogyvár), tanár, alapszerv. titkár; **Rimmer Józsefné** (Óreglak), igazgató; **Szalay Lászlóné** (Siófok), gazd. ügyintéző, alapszerv. vez. tag; **Szilágyi Jánosné** (Barcs), tanító, alapszerv. vez. tag.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében ...

ARANY FOKOZAT: **Aknay Andrásné** (Újfehértó), tanár, alapszerv. titkár; **dr. Szabó Istvánné** (Vásárosnamény), igazgató, vez. tag; **Mártháné Tácsik Edit** (Szabolcsveresmart), tanár, alapszerv. titkár; **Simon József** (Kisvárd), igazgatóhelyettes, alapszerv. titkár; **Simon Lászlóné** (Vásárosnamény), iskolatitkár, vez. tag; **Szűcs Gusztávné** (Nagyecséd), tanító; **Zakor Józsefné** (Vásárosnamény), tanár, vez. tag.

EZÜST FOKOZAT: **Nagy Ferencné** (Kékcse), tanító, alapszerv. titkár; **Szabó Béláné** (Gyulaháza), tanár, alapszerv. titkár; **Riczu Ilona** (Nagyecséd), tanító; **Szimicsku Zoltánné** (Nyírcsászári), nyugdíjas, alapszerv. titkár; **Türk Károlyné** (Nyírbogát), tanár, alapszerv. titkár.

BRONZ FOKOZAT: **Fazekas Józsefné** (Mándok); **Sajtos Istvánné** (Mándok).

Tolna megyében ...

ARANY FOKOZAT: **Hajdú Lászlóné** (Bonyhád), tanár, alapszerv. titkár.
EZÜST FOKOZAT: **dr. Romné Hegyes Gizella** (Nagydorog), tanító, nyugdíjas, volt alapszerv. titkár; **Régely Mónika** (Lengyel), tanár, alapszerv. titkár; **Szilágyiné Kláb Ildikó** (Tolna), tanító, városi titkár.

BRONZ FOKOZAT: **Guld Ádámné** (Tolna), gazd. vezető; **Házi Józsefné** (Gerjen), tanító, alapszerv. titkár; **Kovácsné Cseh Éva** (Dalmand), óvónő, alapszerv. titkár; **Pusztainé Vaczula Márta** (Medina), óvónő, alapszerv. titkár.

Zala megyében, Nagykanizsán...

EZÜST FOKOZAT: **Ignáczy Ivánné** iskolatitkár, techn.-adm. tag. vez.; **Kondákor Zoltánné** óvodaped., alapszerv. titkár; **Martonné Miklósi Anna** tanító, alapszerv. titkár.

BRONZ FOKOZAT: **Tóth Margit** tanár, alapszerv. titkár; **Valu Gyula** tanár, alapszerv. titkár; **Varga Istvánné** dajka, alapszerv. titkár.

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE KITÜNTETÉSEI

Elismerés kollégáinknak, kollektíváinknak a lelkiismeretes, eredményes érdekvédelmi, közösségfejlesztő munkáért, a hatékony, színvonalas oktatási-nevelési tevékenységért.

KI KICSODA A PSZ ORSZÁGOS VEZETŐSÉGÉBEN

*Szakszervezetünk Elnökségének tagjait már korábban bemutatuk. Hagyományainkat folytatva, a Pedagógusok Lapja által nyújtott lehetőségeket kihasználva egy-egy riport keretében a PSZ országos bizottságainak, tagozatainak elnökeit és regionális vezetőit vesszük sorra újabb sorozatunkban. Ezúttal **Krizsán Mihályt** szólaltatjuk meg, aki 1939. január 4-én született Nagylétán. Nyugdíjazása előtt hosszú ideig igazgatója volt a Földesi ÁMK-nak. 1957 óta tagja szakszervezetünknek. 1989 óta PSZ-tisztségviselő, a PSZ ÁMK-tagozatának elnöke, és részt vesz az országos vezetőség munkájában is. „Egyszerű, közvetlen, életvidám ember ő, aki a közösségért és a közösségben végzett munkát az emberi élet szerves részeként tekinti. Élete, pályája mindig kisebb-nagyobb csoportokhoz kötődött” – jellemezték őt találóan a Népművelésért kitüntetés átvétele kapcsán megjelent riport bevezetőjében.*

– A szülői ház, az iskola többnyire meghatározzák pályánkat, életünket. Milyen útravalót kapott szüleitől, iskolától, tanáraitól, milyen élmények, milyen hatások játszottak szerepet abban, hogy a pedagógusok, az oktatás érdekeiért következetesen kiálló szakszervezeti vezető lett?

– Nagylétai, négygyermekes görög katolikus család harmadik gyermekeként születtem. Édesapám postás volt, édesanyám a család gondozásával, nevelésével foglalkozott. Gyermekkorom megrázó élménye a háború. A községháza előtti sziréna hangjára épp úgy emlékszem, mint az udvarunk végébe ázott bunkerre. Általános iskolai tanulmányomat egyházi iskolában kezdtem. Ötödik osztályos koromban már tiltották a vallást, ennek ellenére reggelente a 2. számú görög katolikus kistemplomban ministráltam. A mezőgazdasági munkával fiatalon megismerkedtem: két kis tehénnel szántottunk, részes aratók voltunk.

Minden vágyam az volt, hogy tanító legyek. A szüleim is ezt szorgalmazták, részben azért, hogy négy év tanulás után biztos keresethez juszak. Még két testvérem tanult tovább, a család anyagi helyzete támogatásra szorult. Tervem megvalósítása érdekében a hajdúböszörményi tanítóképző hallgatója lettem, amely akkor egyszerre adott érettségi bizonyítványt és egy év gyakorlás után tanítói diplomát. Kiváló tanárok – Cseke Gábor, Nagy Jenő, Olasz János, Koós Sándor, Kerek Anna – készítettek fel bennünket a „lámpás” szerepre, miközben énekkarba, népi tánc-és színjátékos csoportba jártunk. Az osztálytársakkal (32 fű) 1955 nyarán a berentei hőerőmű építésénél, 1956 nyarán a jeges ár után a Mohács-sziget építőiként dolgoztunk két-két héten át. 1956. október 23-a örök emlék lett számomra. A böszörményi pedagógus művészeti csoporttal egy országos fesztiválon mutatkoztunk be Budapesten. Délután a barátaimmal csatlakoztunk a Parlament felé hömpölygő tömeghez. Az erkélyről beszélt hozzánk Nagy Imre. A hősök teréről futva értük el a nyugati pályaudvarról kiinduló utolsó vonatot. Gyakran gondolok rá, hogy mi történt volna, ha lemaradunk...

1958-ban lettem tanító Kokadon. Az igazgató – aki a művelődési házat is vezette –, megbízott a színjátszó és népi táncsoport alakításával. Mindenre volt időm és energiám. 1962-ben a járási verseny győzteseként a debreceni Csokonai Színházban is bemutatkoztunk. Tanítottam, öntevékeny csoportot vezettem, miközben Nagylétán a határőrség és a földművelésszövetkezet csoportjában táncoltam. Ekkor nősültem meg. Margittal, a feleségemmel még Hajdúböszörményben, ismerkedtem meg: egy intézményben volt a tanító-és óvónőképző. Kokadon született meg a két fiunk: Misi és Csaba. Misi képzőművészi tehetséggel rendelkezik, pedagógus lett, de más pályán dolgozik. Családot alapítottak, mindketten Csepelen élnek, s megajándékoztak bennünket két remek unokával is. Levente Csaba második osztályos, Zsombor Mihály hatéves óvodás. Nagyon nagy örömet és boldogságot jelentenek nekünk.

De maradjunk még saját ifjúkoromnál! 1970-ben a családdal Földesre költöztünk, feleségem szülőfalujába. Ő óvónőként dolgozott, később vezető óvónő lett, majd szakfelügyelőként segítette a gondozó-, nevelőmunkát. Én először alsó, majd a felső tagozatban matematikát tanítottam. Pályám során mindig olyan közösségi-közéleti megbízásokat kaptam, hogy csak egy alkalommal tudtam osztályfőnöki munkát vállalni. Létrehoztam a táncsoportot, amelynek vezetésére a legjobb szakemberek – Varga Gyula, Béres András, Kardos László – készítettek fel. Alapító tagja voltam, majd elnöke lettem a vegyes karnak. Csapatvezetőként, honismereti bizottsági tagként programokat, kirándulásokat szerveztem kollégáimmal, a gyermekekkel bejártam hazánk legszebb tájait.

Fontos, szakmai kihívást jelentő korszak volt életemben az 1980-1993 közötti időszak is. Kineveztek az akkor alakuló általános művelődési központ igazgatójának. Tízéves megfeszített munka kellett hozzá, hogy méltóvá váljon az intézmény Földes nagy szülőföldének, a tudós pe-

dagógus, Karácsony Sándor nevének felvételére. Az intézmény nemcsak a település alapellátó kulturális közintézményének feladatát tudta betölteni, hanem szerkezete, teljesítménye országos minta is lett.

A szabadművelődési kor szellemét, értékének megőrzését, továbbadását fontosnak tartom. Egyik rendezője lehettem az ötvenkét szereplővel bemutatott „Földesi lakodalmas” egész estét betöltő népszínműnek, és a „Földesi fonó” népi játéknak, közreműködtem az országos hatókörű Karácsony Sándor Művelődési Társaság megalakításában. Örültem munkatársaim kezdeményezéseinek, s a feltételek minél jobb megteremtésével igyekeztem ösztönözni, támogatni önmegvalósításukat és a közösség érdekében végzett munkájukat.

Jelenleg – már mint nyugdíjas – több felnőtt közösség vezetőjeként, tagjaként teszem ugyanezt. Néhány közülük: Általános Művelődési Központok Országos Egyesülete, Megyei Népfőiskolai Egyesület, Nagyközségi Népfőiskolai Egyesület, Balásházy János Kertbarát Kör, a Hajdú-Bihar megyei és a helyi polgárőrsoport. A munka, a közösség és a család együtt teszi az életemet teljessé. Bevallom, nem mindig sikerült közöttük az egyensúlyt fenntartani.

– Hosszú ideje irányítja a PSZ ÁMK-tagozatát. Az Általános Művelődési Központok sajátos komplex intézmények. Hogyan jelentkezik mindez az érdekvédelmi munka területén? Az évenként szervezett országos ÁMK-konferenciák milyen módon szolgálják a tagozat működését, a konfliktusok feltárását?

– A szakszervezeti munkába már fiatalon bekapcsolódtam. Idősebb kollégáim sokszor megbíztak feladatokkal. Később intézményvezetőként mindig számítottam a szakszervezeti vezetők véleményére, a döntések előkészítési folyamatában mindig szerepet kaptak. Még olyan helyzet is előfordult, amikor az általam javasolt kedvezményt a szakszervezeti tisztségviselők vétőzták meg. Így a technikai dolgozókkal nekem lényegesen jobb szakmai, emberi kapcsolatom volt. Általában sikerült úgy irányítanom a döntések előkészítését, hogy az intézmény dolgozói az ÁMK egységes jellegének megfelelően egységes juttatásban is részesüljenek, ne kerüljön senki a beosztása miatt hátrányos helyzetbe.

1989-ben a közalkalmazotti bérrendezés nagy feszültséget hozott: a népművelők, könyvtárosok jelentős béremelést kaptak, a pedagógusok és a technikai dolgozók pedig nem. Az addig egységes művelődési testület ez a helyzet megosztotta, és a szakszervezet is csak azzal válaszolt, hogy megfosztotta a közművelődés, könyvtári terület dolgozóit az addig kapott pedagógus földjüktől. Ekkor fogalmazódott meg az általános művelődési központok egységes érdekképviseletének igénye. Javaslatunkat a Pedagógusok Szakszervezete elfogadta, vállalta és támogatta. Az 1989-ben megalakult tagozat ennek a célnak kíván megfelelni. Szerencsénkre nem egyedül dolgozunk. A mintegy háromszáz intézmény szakmai tevékenységét segítő Általános Művelődési Központok Országos Egyesületének akkor már alapító- és vezetőségi tagja voltam, így adott volt a lehetőség az együttműködés kialakítására. Az eltelt időszakban 28 térségben szerveztünk meg és bonyolítottunk le közös programot, volt ahol (pl. Baján) több alkalommal.

Ennek formái változatosak:

– az ország különböző településein megtartott rendezvényeken a szakszervezet vezető tisztségviselői szakmai ismeretekkel, jogi és munkaügyi segítségnyújtással – adott esetekben a jogi szakértőkkel

– segítik az intézmények vezetőit és az egyes tagok sajátos problémáinak megoldását;

– A tagozat intézőbizottsági tagjai között felosztottuk a megyéket. A hozzájuk területileg tartozó ÁMK-kban dolgozó PSZ-tagokkal tartják a kapcsolatot, összegyűjtik a gondokat. Ezeket az üléseinken megbeszéljük, a szakértők tanácsait, javaslatait pedig továbbítjuk az adott helyre;

– Évente egy tagozati ülést tartunk, 2-3 alkalommal pedig intézőbizott-

sági ülést. Közülök kettő regionális tanácskozás, amelynek egy-egy ÁMK ad helyet, s az biztosítja az egyéb feltételeket is. A kapcsolódó megyékből érkeznek ilyenkor intézményvezetők és szakszervezeti tisztségviselők. Szakmai és dolgozói érdekvédelemmel kapcsolatos előadások hangzanak el. Ezt követően a jelenlévők által felvetett, elmondott kérdésekre fogalmazzák meg válaszaikat a szakértők.

Sok problémát jelent az intézmények szervezeti átalakítása: alapítás, átszervezés, megszüntetés. Ezzel kapcsolatban gyakran vetődnek fel munkaügyi kérdések: munkaviszony-beszámítás, munkakör kialakítása, munkaidő és a szabadság kiszámítása, munkaköri leírás elkészítése, vezetői pótlékok biztosítása, visszavonása. A sajátos kérdések között a több intézményegységben teljesített munkaidő, fizetés, szabadság kiszámításának gondja a leggyakoribbak. A megoldásuk a PSZ jogászainak közreműködésével történik.

– **Melyek érdekvédelmi munkájának a legfontosabb tanulságai? Hogyan ítéli meg a szakszervezeti munka jelenlegi lehetőségeit, jövőjét? Milyen módon, milyen irányban fejlesztené tovább a PSZ tevékenységét?**

– Az érdekvédelmi munkában aktívabban 1989 óta veszek részt.

A tagozat intézőbizottsága lelkesen fogott hozzá a vállalt feladatok teljesítéséhez. Igyekezünk minél többet találkozni az intézmények PSZ-tagozatainak tagjaival.

Rendszeresen részt veszek az Országos Vezetőség ülésein, rendezvényeken is. Az első időszakban meglepett, számomra szokatlan volt az OV-ülések formája, hangulata, tartalmi munkája. Érvényesült az érdekvépviselet, de az egymáshoz való viszonyt a bizalmatlanság jellemezte, és ez fékezte az eredményesebb teljesítményt. Az utóbbi időben szerencsésebb a helyzet. Hatékonyabb, kiegyensúlyozottabb a munka, és a tagozatok problémája sem szorul annyira háttérbe. Tudom, hogy nem egyszerű az integrált intézmények dolgozóinak érdekvépviseletét összehangolni a

PSZ célkitűzéseivel, hiszen itt az egyedi sajátosságból, a különbözőségekből adódó problémákra kell szembesíteni az általánosba, a mindenkire jellemzőbe beleilleszkedő válaszokkal. S ezek bizony gyakran feszegetik a jogszabály kereteit. Egyes problémákra nem is találunk az intézmények művelődési területének egységét erősítő megoldásokat. Előfordul, hogy ezért a szakmai és a dolgozói érdekvédelem között keletkezik feszültség.

Szakszervezeti munkánkat – a tagozat intézőbizottsága tagjai és én is – térítés nélkül, szakmaszeretettel végezzük. Még így is sokszor felvetődik, hogy mennyibe kerül a működtetése. Szóltam róla, hogy csupán az alkalmankénti útiköltség térítésébe. Ez a kiadás eltörpül tevékenységünk értéke mellett, hiszen kiegészítjük, mélyítjük, differenciáltabbá tesszük a megyei és városi bizottságok felelőséggel végzett érdekvépviseleti munkáját. Gondolok én itt a már említett speciális gondok, joghézagok, helyi érdekek, helyi ellentétek felderítésére, közvetítésére és feloldására. A válaszkeresés közben folyamatos kapcsolatot tartunk az egyes szaktárcaikkal – OM és NKÖM –, s ebbe a rendszerbe beletartozik a szakmai érdekvédelem is.

Úgy látom, ha valamikor, most igazán szükség van az érdekvédelmi munkára. Az intézmények irányítása a fenntartó helyhatóság hatáskörébe tartozik. A helyi szakszervezeti vezetőknek partneri kapcsolatot szükséges kialakítaniuk a fenntartót képviselő intézményvezetőkkel. Ezt csak akkor sikerülhet, ha biztos és stabil érdekvédelmi szervezeti háttérrel tudhatnak maguk mögött, amelyhez nyugodtan fordulhatnak a vitás helyzetek kialakulásakor. Mi pedig csak kellő, naprakész információ és jogi, munkaügyi ismeret birtokában tudjuk ezt a háttérrel megadni.

Az eltelt 15 évben, a közös tevékenység alatt nagyon sok kiváló szakembert, tette kész szakszervezeti vezetőt ismertem meg az OV-ben is. Sok értékes emberi, munkatársi kapcsolatot alakítottam ki. Szeretek itt és velük a tagságért együtt dolgozni.

LISTA PÁLYÁNK PRESZTÍZSGONDJAIRÓL

A PSZ Országos Vezetősége 2006. január 23-i ülésén foglalkozott az oktató-nevelőmunka, a pedagóguspálya presztízsének egyre súlyosbodó gondjairól. A testület ekkor országos problémalista összeállítását határozta el. Bán Mihály, szakszervezetünk Veszprém városi-körzeti titkára, elnökségünk tagja irányításával, sok PSZ-tisztségviselő segítő közreműködésével készült el az összeállítás, amelyet most közléseztünk.

Ezzel a szándékunk az volt, hogy az érintettek (szülők-diákok, szakma-oktatásirányítók, média-közvélemény) elé tárjuk nyomasztó gondjainkat. Huszonhárom területi PSZ-szervezettől kaptunk listát; óvodákból, általános és középiskolákból egyaránt. Az információt adó intézmények száma ennek a sokszorososa, mert több területi szervezettől több lista is érkezett, illetve volt, aki már csak a területi összesítést küldte tovább. A véletlenszerűen, országsszerte készült összeállításokból megállapítható, hogy a főbb problémák nem területspecifikusak. Megalapozottan mondhatjuk ki, hogy általános jelenségről van szó.

Nincs nagyságrendi különbség a nehézségek jellegében az intézményi szintek között. Az óvodától az általános iskolán át a középiskoláig tartó folyamatban hasonló gondokról számolnak be a kollégák. Természetesen az életkor(i sajátosságok) befolyásolják a cselekedeteket, a munkához, a feladatokhoz való hozzáállást, de a viselkedés és a világhoz való viszonyulás meglepően hasonló. A kisebb gyerekek általában nagyobb figyelmet kapnak a szülőktől, de az intézményekkel szembeni elvárások szinte azonosak. Bárhol előfordulhatnak kirívó esetek és reagálások is. Nincs lényeges különbség a kollégák helyzetében sem: a minden intézménytípusban felmerült nyugdíjkorhatár-csökkentés kérésének indoklásául már az óvónőknél is megjelenik a fizikai megterhelés mellett a mentális és idegrendszeri elfáradás.

Úgy tűnik, hogy azokat a gondokat, amelyekkel a család vagy a társadalom nem tud mit kezdeni, odaadja az iskolának, végső soron átruházza a pedagógusra: „tudom, hogy megoldhatatlan, oldd meg!”. A gyerek-szülő-pedagógus háromszögből (munkavállalói helyzete miatt) egyedül a pedagógus az, aki komolyan számonkérhető. A bírel kapcsolatban fogalmazott úgy az egyik válaszoló, hogy dupla fizetés sem tenné elviselhetővé azt, aminek a kollégák nap nap után ki vannak téve.

Aki azt mondja, hogy felelősek vagyunk a gyerekekért, de nem szólhatunk bele az iskolán kívüli magatartásukba, abba, hogy hogyan viselkedjenek, öltözködjének, beszéljenek, az összegegyeztetetlen dolgokat akar ránk kényszeríteni. Ha azt véljük elfogadhatónak, hogy a gyerek senkire és semmire nincs tekintettel, senkit sem tisztel és semmitől se tart, akkor ez megakadályozza az iskolai szocializációt és értékközvetítést. Lehet jó iskolát csinálni, ahol a gyerek jól érzi magát, de az iskola sosem lehet disneyland. Lehet játszva tanulni, de nem lehet mindig csak játszani tanulás helyett.

Oktatásirányítók szívesen hivatkoznak arra, hogy a gyerek érdeke az első. Igaz. De melyiké? A 25 fős osztályból azé a 2-3-é, akitől nem lehet tanítani, azé a 7-8-é, akiből szinte bármi lehetne, ha megkaphatnák a kellő figyelmet és gondoskodást (az idő, a figyelem, az energia nagyobbik része a 2-3 tanuló fékentartására fordítódik), vagy azé a 10-15-é, akik teljesítgetnek és várnak, és nem mindig a jó irányba hajlanak? A válasz természetesen: mindegyiké. Csakhogy a megoldás nem az, hogy kivesszük az eszközt a pedagógus kezéből a 2-3 megfigyelmezésére, a gyerek fölösleges zaklatásának nevezük a közepesek munkára serkentését, és azért nem hagyjuk megfelelően értékelni a jókat, nehogy a többiek megsértődjenek.

Végül egyetlen dologra szeretném föl hívni a figyelmet: a PEDAGÓGUSOK című problémalista-fejezet eredetileg a kollégák egymás közötti gondjainak feltérképezésére szolgált volna. Ezt azonban csak a 6. pont tartalmazza; az 1-5. pontok tulajdonképpen a **pedagógusoknak másokkal kapcsolatos problémáit** foglalják magukban.

A problémalisták tartalma:

GYEREKEK

1. Neveltség hiánya (jó képességűeknél is!)
 - tiszteletlenség (saját szülővel, nagyszülővel szemben is!)
 - káromkodás, csúnya beszéd

- agresszió: szóbeli, fizikai
- erkölcsi hiányosságok: hazugság, csalás
- 2. Motiválatlanság (vagy rossz motiváció)
 - érdektelenség (feladat, jegyek iránt)

- türelmetlenség
- értéknélküliség: haszontalan időtöltések, vandalizmus
- cigi, drog, ital, szex egyre korábbi megjelenése
- 3. Fogyatékoságok (sajátos nevelési igény indokai)
- részképtelenségek
- hiperaktivitás
- szociális éretlenség (alkalmazkodási, beilleszkedési képtelenség)
- kis (esetenként csak 2 személyes!) kapcsolatban kezelhető
- 4. Jogok és kötelességek
- saját jogok hangsúlyozása
- mások jogainak figyelmen kívül hagyása
- kötelességek nem teljesítése (ez legtöbbször csorbítja mások jogait!)
- SZÜLŐK (a pedagógiai munkát akadályozó szülői magatartások)**
- 1. Nevelés áthárítása (egyben a nevelő eszközök megkérdőjelezése!)
- fegyelmzés minden formáját elutasítja
- nem akarván konfrontálódni a gyerekekkel, mindent ráhagy
- kényeztet, de nem követel: ez egészen odáig mehet, hogy a gyereket elviszi az intézményből, lehetetlenné téve így a (meg)nevelését
- a kritikát nem fogadja el, sőt a jószándékú jelzést is zokon veszi
- „falaz” a gyerekeknek
- nem megengedhető módon beleszól az ügyekbe („szolgáltató iskola = szolgáltatassunk jó jegyeket”)
- hatósággal, médiával fenyegetőzik
- a gyerek kialvatlansága, rosszul tápláltsága (ennek a „nem bírok vele” típusú megjelenés mellett a másik változata az elhanyagoltságból következik – ez sokszor a gyerek fizikai bántalmazásával is együtt jár)
- 2. Érdeklődés hiánya (a gyerek dolgai és az iskolai ügyek iránt)
- 3. Támadó fellépés, agresszió (szóbeli illetve fizikai !!!)
- 4. Jogok és kötelességek egyoldalúsága
- igény az intézménnyel szemben, önmagával szemben nem
- PEDAGÓGUSOK**
- 1. Képzés, továbbképzés
- felkészítés az új helyzetre
- (feltehetően) eredményes tanítási, nevelési módszerek
- műhelymunka, eszmegbeszélések
- eszközök adása (jogi, pedagógiai, tárgyi)
- félelem és megaláztatottság előfordulásának megszüntetése
- 2. Gyengébb „gyerekanyag”; integráció
- életkornak nem megfelelő nevelési szint (viselkedés)
- hiányosságok a tudásban
- hiányosságok a tudni akarásban (motiváció)
- integráció: rosszul (megfelelő feltételek nélkül) végezve mindenkinek árt: befogadottaknak, befogadóknak, pedagógusnak is
- 3. Megfelelő szakmai irányítás hiánya
- ellenőrzés, értékelés
- tananyag (összehangoltság, átláthatóság, mennyiség)
- tankönyvek (tartalom, mennyiség)

- 4. Élet- és munkakörülmények
- bér
- nyugdíjkorhatár csökkentése (!)
- bizonytalanság: létszámleépítések folyamatossága, túl gyakori, követhetetlen változások
- segítségnyújtás szükségessége (jogi, szakmai, pszichikai!)
- pedagógus feladatainak tisztázása
- 5. Jogok és kötelességek
- jog a tanórák (foglalkozások) nyugodt körülmények közötti megtartására
- miért tehető felelőssé a pedagógus?
- 6. Kollégák közötti gondok
- nem iskolához illő öltözködés (haspóló stb.)
- tanóra elhagyása
- nem megfelelő felkészülés
- kollégák utasítása, kioktatása
- helytelen szóhasználat
- jó szándékú jelzések zokonvétele
- FENNTARTÓ ÉS ÁLLAM**
- 1. Pénzügyi szempontok előtérbe helyezése a szakmaiság rovására
- nincs pénz napközire: az utcán „tanul” a gyerek
- SNI, fogyatékos esetében a források nem fedezik a költségeket, illetve a valós igényeket (az „akit kellene, azt sem sorolják oda, mert nincs rá pénz” helyzetnek néha az ellenkezője is tapasztalható: a fejkvóta érdekében az intézmények a nem odavalókat is fölveszik)
- 2. Média
- konkrétan kell befolyásolni, mit és mikor ne mutasson, a gyerekek érdekében
- fel kell használni a nevelési (szülői), együttélési kultúra növelésére
- 3. Újabb feladatok elrendelése
- plusz munkát, új feladatot csak forrás megjelölésével együtt lehessen elrendelni
- felesleges adminisztráció átgondolása, megszüntetése
- 4. Állandóság hiánya
- (lásd a PEDAGÓGUSOK 3. és 4. pontját!)
- szakmai kompetenciák visszaállítása: értékelés, tankönyvválasztás, vezetői megbízás stb.
- 5. Juttatások
- az „adható” juttatásokra általában már nem jut (a köztisztviselői törvényhez hasonlóan jogszabályban kellene rögzíteni a járandóságokat)
- INTÉZMÉNYVEZETÉS**
- elsősorban a fenntartó (pénzügyi) elvárásaihoz igazodik
- indokolatlanul is a szülőnek, diáknak ad igazat a pedagógussal szemben (tartva a fenntartótól, hatóságtól és a médiától!)
- többletfeladatait már nem győzi ellátni (a pedagógiát megelőzi a jogi- és közgazdasági- jellegű tevékenység).

A liberális oktatáspolitikai dilemmái

Lapunk előző számában e témában jelent meg **Sáska Géza** oktatáskutató tanulmányrészlete. Erre reagál szakszervezetünk **Veszprém városi-körzeti titkára, Bán Mihály**, akinek írását az alábbiakban közöljük.

Sáska Géza kiemeli, hogy az 1994-1998 és 2002-2006 között liberális kézben lévő szak-tárca oktatáspolitikája messze nem azonos az Eötvös József-i értelemben vett liberális felfogással. Míg a történelem folyamán általában a „kulturális tudattartalmak leszi-várgása” zajlott, és „a tanulatlanok, művel-letlenek felemelésére” /Eötvös/ történetek törekvések, „ma azt tapasztaljuk, hogy az elitnek kellene idomulnia a lejjebb lévőkhöz”/Sáska/. (Tessék megfigyelni, már az általános iskolás gyerekeink szóhasználatá milyen hasonlatosságot mutat a börtönszöveggel.) „Napjainkban... az egyen-lőtlenek művelésére” /Eötvös/ történetek törekvések, „ma azt tapasztaljuk, hogy az elitnek kellene idomulnia a lejjebb lévőkhöz”/Sáska/. (Tessék megfigyelni, már az általános iskolás gyerekeink szóhasználatá milyen hasonlatosságot mutat a börtönszöveggel.) „Napjainkban... az egyen-lőtlenek művelésére” /Eötvös/ történetek törekvések, „ma azt tapasztaljuk, hogy az elitnek kellene idomulnia a lejjebb lévőkhöz”/Sáska/.

Komolyan gondolja valaki azt, hogy az esély-egyenlőség megteremtéséhez elegendő néhány adminisztratív intézkedés: a szabad iskolavá-lasztás korlátozásával, az integráció kötelezővé tételével eltűnnek a problémák? (A legjobb természetesen a körzeti – és egységesen jó színvonalú – iskolák hálózata.) Az integrációról hadd idézzek egy iskolaigazgatót (a megállapi-tásával persze lehet vitatkozni): „úgy tűnik, hogy a nevelésre az integráció, az oktatásra a szegregáció a jobb” /Eisenbeck/.

A PSZ által összegyűjtött országos probléma-lista beküldése során fogalmazott úgy az egyik kolléga, hogy „a gyermekjogok érdekében a társadalom feláldozza a pedagógust”. Ennél súlyosabb a helyzet: a társadalom (az oktatás-irányítók?) nem(csak) a pedagógust, hanem

magát a **nevelést** áldozzák fel. Márpedig jaj annak a közösségnek, amelyik nem teszi vilá-gossá, hogy a „kötelesség a jog kapuja” - mind-ezt természetesen az életkori sajátosságoknak megfelelően értve.

Az csak a baj egyik fele, hogy „az oktatáspo-litika tartósan nem tekinti a laikusokra tartozó közügynek a közoktatás dolgainak intézé-sét”/Sáska/. A baj másik fele, hogy az oktatás irányítói mintha a szakmát művelők vélemé-nyét sem akarnák meghallani. Folytatni kell – el kell kezdeni – azokat a kutatásokat, amelyek feltárják a legalapvetőbb problémákat. Az átalakítást pedig – Jobbra át! és Balra át! helyett – három AT-tal kellene kezdeni: AT-látható és AT-járható iskolarendszert kell létrehozni AT-gondolt finanszírozással.

EURÓPAI UNIÓ – EURÓPAI ÉRDEKVÉDELEM

E rovatunkban rendszeresen közzéteszük az Európai Uniónak az oktatást, a humán szférát, a munka világát érintő szándékait, lépéseit, az érdekegyeztetéssel, a szociális párbeszéddel, az európai szakszervezeti mozgalommal kapcsolatos híreket, tudósításokat azzal a céllal, hogy segítsük a pedagógusok, a PSZ-tisztségviselők ismereteinek ez irányú bővítését. Ezúttal többek között Kósáné Kovács Magdának, szakszervezetünk korábbi egyik vezetőjének (1980-86 között országos titkár), aki ma az Európai Parlament szocialista képviselője, jelentését és annak vitáját mutatjuk be.

Elfogadták az EU 2007-2013-as költségvetését

Május 17-én, szerdán, Strasbourgban az EP hivatalosan is áldását adta a parlamenti küldöttség és a tagállamokat képviselő osztrák elnökség között április 4-én megkötött intézményközi megállapodásra, amelyet most, a szavazás után a bizottság és a tanács képviselője is aláírt. A kompromisszum alapján az Európai Tanács az elmúlt év végén kemény vitában született javaslatához képest 4 milliárd euróval nagyobb lesz majd az unió 2007-2013-as költségvetése. Az EP szerint még többet kellett volna szánni az uniós politikák finanszírozására.

Az ülésen *Josep Borrell*, az Európai Parlament elnöke, *Dalia Grybauskaitė*, a költségvetésért felelős uniós biztos és *Wolfgang Schäuble*, az unió soros elnökét adó Ausztria kancellárja írta alá a 2007-2013-as EU-költségvetésről szóló intézményközi megállapodást. Ezt megelőzően az EP jóváhagyta az erről szóló szövegeket. A Sousa Pinto-jelentést - ezzel adták meg a formális parlamenti felhatalmazást - 418-187-15 arányban, a Böge-jelentést 440-190-14 arányban fogadták el. Az aláírás előtt Borrell azt mondta, az EU fejenként 26 centbe kerül az uniós polgárnak, ez pedig egyáltalán nem tekinthető soknak.

A tagállamok állam- és kormányfői decemberi csúcstalálkozójukon 862,3 milliárd eurós büdzsét javasoltak a következő hét évre. Az EP elégedetlen volt a tervvel. *A képviselők delegációja végül összesen 4 milliárdos növekményt harcolt ki, mindenekelőtt a lisszaboni stratégia megvalósítását támogató programokra, valamint a közös külpolitikára. Ezen túl az Európai Beruházási Bank garanciaalapját is növelték 2,5 milliárd euróval.*

A Reimer Böge (néppárti, német) által jegyzett jelentés részleteiben ismerteti a megállapodást. A jelentéstevő többek között azzal érvelt az elfogadás mellett, hogy ez a megállapodás megteremti a jogalkotási folyamat folytonosságát, az után is, hogy a közösségi programok 90 százaléka 2006 végén véget ér. Az indoklás szerint ez az egyezség az első, immár 27 tagországra szóló pénzügyi keret, amely ráadásul „fenntartja az intézmények közötti kiegyensúlyozott hatáskörmegosztást és megerősíti az együttműködés elvét a költségvetési ügyekben”, „realisztikus forrásokról rendelkezik az EU politikáinak kialakításához”, és „mozgásteret biztosít az éves költségvetési eljárások keretein belül”. Az intézményközi megállapodás 2009-es, valamint féléves felülvizsgálatba be kell vonni a parlamentet is, az egyezség pedig egyúttal „megőrzi a parlament költségvetési és jogalkotási előjogait, és erősíti a demokratikus ellenőrzést a külső programok és a közös kül- és biztonságpolitika területén”.

Az EP az intézményközi megállapodás aláírására vonatkozó formális felhatalmazást a *Sérgio Sousa Pinto* (szocialista, portugál) által készített jelentés elfogadásával adta meg.

Ebben a szövegben a képviselők úgy vélik, „minden jövőbeni pénzügyi keret a parlamenti ciklusnak és a bizottság hivatali idejének megfelelően öt évre kellene meghatározni. A parlament szerint „jól megalapozott átmeneti rendelkezésekre lesz szükség, amennyiben az Alkotmány létrehozásáról szóló szerződés még az új pénzügyi keret lejártá előtt hatályba lép”.

A plenáris vitában felszólalt a szocialista *Fazakas Szabolcs* is. A költségvetési ellenőrzési szakbizottság elnöke azt mondta, az újonnan csatlakozó országokból érkező képviselők másfél éve nagy lelkesedéssel csatlakoztak a költségvetési megállapodásról folytatott előkészítő munkához, hiszen világos volt: a hosszú távú költségvetés az új országok felzárkózását szolgáló gyakorlati kérdés is. Amellett, hogy a büdzsének „egy jobb, globális szinten is versenyképesebb Európát kell szolgálnia”, az is döntő volt, hogy a minél gyorsabb és eredményesebb felzárkózás érdekében „jól kiszámítható, tervezhető strukturális és kohéziós keretekkel rendelkezünk” - fogalmazott a képviselő.

A foglalkoztatáspolitikáról

Az Európai Parlament áprilisi plenáris ülésén tárgyalta és fogadta el *Kósáné Kovács Magda* jelentését az uniós tagállamok foglalkoztatáspolitikájáról.

Az unió iránymutatásokkal segíti a tagállamok foglalkoztatáspolitikájának alakítását. Ezekkel az iránymutatásokkal foglalkozik a jelentés, melyet a plenáris ülés megszavazott.

E szerint a parlament üdvözlözi az Európai Bizottság foglalkoztatáspolitikai javaslatát. A szöveg külön szól a legutóbbi bővítés jelentette kihívásokról, foglalkozik a fiatalok és az idősök munkavállalásának ösztönzésével, a munkavállalók egészségi állapotának javításával, a munkaerőpiacról kiesettek beilleszkedésével, valamint az illegális foglalkoztatás csökkentésével is. Az előadó megemlíti, hogy ez utóbbi lényegesen nagyobb problémát jelent az új tagállamokban, mint a régiókban.

A jelentés szerint „további előrelépéseket kell tenni a tagállamok között a személyek szabad mozgása akadályainak és korlátozásainak megszüntetésére, különösen a munkavállalók mobilitásának tekintetében, beleértve a kutatókat és egyéb szabadfoglalkozásúakat”.

„Mivel a foglalkoztatáspolitikára vonatkozó iránymutatások megfelelő finanszírozás nélkül nem követhetők, a tagállamoknak figyelembe kellene venniük e célokat a 2007–2013 közötti időszakra szóló pénzügyi terv elfogadásakor” - áll a szövegben.

A jelentés többek között arra hívja fel a tagállamok figyelmét, hogy „a nemek közötti esélyegyenlőséget és a nemek egyenlőségének előmozdítását minden intézkedés során biztosítani kell, mivel az esélyegyenlőség és a diszkrimináció elleni küzdelem a fejlődés szempontjából alapvető jelentőséggel bír”.

A parlamenti vitában *Kósáné Kovács Magda* kiemelte: a jelentés három fontos elvi kérdést is érint. Az első fő célkitűzés eszerint a különböző hátrányoktól sújtott társadalmi csoportok - nők, idősebbek, idősök, fiatalok - munkaerőpiaci helyzetének javítása. A jelentés ezen kívül felhívja a figyelmet arra az anomáliára, hogy a harmadik országokból érkező munkavállalók előnyösebb helyzetbe kerülhetnek az EU munkapiacán, mint az új tagországok polgárai. Harmadik fő megállapítás: hosszú távú pénzügyi perspektíva elfogadása nélkül nem lehet megfelelő forrásokat biztosítani a tagállamoknak a célkitűzések teljesítéséhez. Van remény, hogy az egység a sokféleségben ne csak jelszó, hanem lehetőség is legyen - zárta felszólalását a képviselő.

A vitában felszólalt *Gurmai Zita* szocialista képviselő is. A képviselő azt mondta: az európai foglalkoztatáspolitikai stratégia - ha azt a tagállamok megfelelően végrehajtják - képes elérni a lisszaboni foglalkoztatási célkitűzéseket. A stratégiának *Gurmai* szerint támogatnia kell a nemek közötti egyenlőség megteremtését, a munkaerőpiachoz egyáltalán nem vagy csak korlátozottan hozzáférők - idősebb nők, egyedülálló szülők, etnikai kisebbségekhez tartozók - foglalkoztatását és a diszkrimináció leküzdését is. A képviselő szerint minden, az új tagállamok munkavállalói elé korlátokat állító tagállamnak meg kell értenie, hogy a munkaerő mobilitásának biztosítása egész Európa számára előnyös.

A bizottság új javaslata a szolgáltatási irányelvre

Lapunkban részletes tudósítást adtunk arról a 2006. február 14-i strasbourgi tüntetésről, amelyet az európai szakszervezetek rendeztek a szolgáltatási irányelvekben kifogásolt részek megváltoztatása érdekében. Ezen a PSZ 43 fős tüntető csapata is részt vett.

Az EP a szakszervezeti követelések figyelembevételével módosította az irányelveket, és továbbította az Európai Bizottsághoz (EB). A parlament első olvasatban elfogadott módosító indítványainak figyelembe vételével készítette el az EB a szolgáltatási irányelv tervezetének új változatát. Erről *José Barroso*, a bizottság elnöke és *Charlie McCreevy* belső piaci biztos tájékoztatja az EP-képviselőket.

Adhatunk még?

Ha Ön tagja a Pedagógus Szakszervezetnek, akkor a kifejezetten az Ön számára kialakított Vodafone tarifacsomag **2160 Ft-os** alap előfizetési díját **100%-ban lebeszélheti**, ráadásul hálózaton belül, minden időben mindössze **18 Ft-os** percdíjjal! Hálózaton kívül csúcsidőben **36 Ft-os**, csúcsidőn kívül pedig **18 Ft-os** percdíjjal mobilozhat. És ez még nem minden! A havidíjért havonta 20 darab belföldi, normál díjas SMS-t küldhet díjmentesen - minden további SMS díja üzenetenként **30 Ft**. A hívások 30 másodpercenként kerülnek számlázásra.

Csúcsidő: hétfőtől péntekig 8:00-20:00

A feltüntetett árak az áfát tartalmazzák.

Az opciók havonta igény szerint módosíthatók. Az opciókat a már meglévő tagok is igényelhetik, illetve új vásárlásnál megrendelhetők. A részletekről érdeklődjön értékesítési hálózatunkban vagy a www.vodafone.hu honlapon!

Az opciók díjak az alap havidíjon felül, havonta fizetendők és nem lebeszélhetők. Az egyes opciók megrendelése a 1270-es számon vagy a Vodafone képviseltekben lehetséges. A Zárt Felhasználói Csoport opció a flottához és a szervezethez tartozó előfizetésekre vehető igénybe. A választott vezetékes körzet opció havonta, igény szerint módosítható. Az SMS 30 és 100 opció esetén a fel nem használt SMS-ek a következő hónapra nem átvihetők. A tarifa egyéb, jelenleg érvényben lévő feltételei változatlanok maradnak.

A havidíj előfizetés megvásárlásakor az ügyfélnek előzetes írásbeli engedélyt kell kérnie az előfizető szerződés megkötéséhez. Ez az engedély a hívásokkal történő hívások, a hívásokkal történő SMS-ek megküldésének engedélyezését jelenti. PSZ tagok részére az előfizetés díját a PSZ tag legfeljebb 4 kedvezményes előfizetése el, kivételként választhat, azaz egy előfizető legfeljebb 4 kedvezményes előfizetést rendelkeztethet egyidejűleg, azok megkövetelés nélkül. Azonban csak SMS-küldés esetén, a hívásokkal történő hívások megküldésének egyidejűleg a kivételként megvásárolható, kivételként. A Vodafone nem tartja a kivételként előzetes írásbeli engedély nélkül, illetve megvásárlásának, továbbá az előfizetés megkötésének jogát. Minden új tag számára a PSZ tagok részére érvényes, abban az esetben, ha rendelkezik érvényes PSZ tagsági kártyával vagy engedéllyel. A szolgáltatás nyújtásának a szolgáltatóval történő megkötéséről érdeklődjen a Vodafone Általános Szerződési Feltételei az interneten. A feltüntetett árak az áfát tartalmazzák.

Az alábbi opciókat igényelheti a Pedagógus tarifacsomag mellé:

• PSZ flottán belüli díjmentes beszélgetés (Zárt Felhasználói Csoport opció):

Havidíj: **480 Ft.**

Ha megvásárolja a Zárt Felhasználói Csoport opció, akkor a szintén ezzel az opcióval rendelkező PSZ tagokkal belföldön bármikor 0 forintos percdíjért beszélhetnek egymással telefonon. Így akár családjával vagy barátjaival is 0 forintért beszélhet, ha részükre is vásárol PSZ tarifacsomagot!

Fontos: a 0 Ft-os percdíj abban az esetben érvényes, ha a körzetszámmal együtt történik tárcsázás, azaz 06-70 vagy 70-, előhívóval. Hordozott számok esetén a körzetszám eltérő lehet.

Ha csak a 7 számjeggyel, körzetszám nélkül indítja a hívást, akkor a tarifa normál díjszabása érvényes.

• Választott Vezetékes Körzet opció

Havidíj: **480 Ft.**

Egy választott vezetékes körzetet 9,6 Ft-os percdíjjal hívhat minden időben.

• SMS 30 és SMS 100 opció

Havidíj:

SMS 30: 360 Ft, 30 db normál díjas SMS küldést tartalmaz.

SMS 100: 1200 Ft, 100 db normál díjas SMS küldést tartalmaz.

vodafone

EGY KÖZÉPISKOLAI FELMÉRÉS

A Felvételi Információs Szolgálat (FISZ) immár harmadik alkalommal végzett országos középiskolai kutatást a tanárok, intézményvezetők körében. A 317 középiskolában 2286 pedagógus részvételével zajlott felmérés többek között a középiskolai tanárok kulturális szokásaira, a kétszintű érettségivel, pályaválasztással és a bolognai folyamattal kapcsolatos vélekedésre kérdezett rá. A kutatás néhány figyelemreméltó eredményét lapunkban is közreadjuk.

Nagy klasszikusok a filmek toplistáján

A megkérdezettek kedvenc magyar és külföldi filmjeinek preferált listáján általában előnyben részesítik a nagy klasszikusokat a mai alkotásokhoz képest. Különösen szembetűnő ez a külföldi filmek listáján, ahol sorrendben *A holt költők társasága* (1,7%), az *Esőember* (1,6%), és a *Hair* (1,4%) vezet. A nehéz, komoly emberi és szociális problémákat boncolgató filmeket a *Gyűrűk ura trilógia* (1,4%), a *Ben Hur* (1,2%), és a *Forrest Gump* (1,2%) követi. A megkérdezettek előnyben részesítették a bestseller könyvek alapján készült filmeket, pl. az *Elfújta a szél* (0,9%), a *Büszkeség és balítélet* (0,7%) vagy a *Száll a kakukk fészkére* (0,8%). A magyar filmek preferált listáján a két nagy klasszikus, a *Tanú* (8,6%), és az *Indul a bakterház* (6,2%) után az *Üvegtigris* ragadta meg a megkérdezettek mintegy 5 százalékát. Az új generációs magyar filmek, mint a *Magyar vándor* (2,5%), a *Kontroll* (2,5%) és a *Valami Amerika* (2,1%) szintén nagy érdeklődésre tettek szert a tanárok körében. A nyilatkozatok alapján kedvencek közé tartoznak a kötelező vagy ajánlott olvasmányok alapján készült filmek, például az *Aranyember* vagy az *Abigél*. Az új és régi magyar filmek esetében biztosan nem készülésének időpontja döntött, hiszen ugyanannyi szavazatot kapott a *Csinibaba*, *A tizedes meg a többiek* és a *Szerelem* is. A válaszadók nem előre megadott listáról választhattak, hanem szabadon írhatták be kedvenc filmcímeiket.

A kérdőívet kitöltő pedagógusok több mint 30 százaléka nem jelölt meg kedvenc filmet. A válaszadók egy kedvencet jelölhettek meg, és így összesen 180 különböző magyar film címe és 472 külföldi szerepel a kedvencek listáján. Ezzel magyarázható, hogy a listavezetőknél is viszonylag alacsony százalék olvasható.

A tanárok kötelezőket olvasnak szívesen

A pedagógusok abszolút kedvence az *Egri csillagok* (5,1%), ezt *Márai: A gyertyák csonkig égnek* műve követi (3,1%), majd az *Abigél* (2,8%) és az *Aranyember* (2,5%). A kedvenc magyar könyvek listáján nagy számban fordulnak elő iskolai kötelező olvasmányok, nagyjából azt lehet mondani, hogy a 20-as toplistában előforduló olvasmányok ötven százaléka az iskolában tanított kötelezők közül kerül ki, mint *Az ember tragédiája*, a *Légy jó mindhalálig*, az *Édes Anna* vagy a *Pál utcai fiúk*. A külföldi könyvek közül az elsőszámú kedvenc a *Száz év magány* (4,3%), a második a *Mester és Margarita* (3%), a harmadik legnépszerűbb pedig az *1984* (1,8%). A felsoroltakon kívül Ken Follett *Katedrális*a kapott még kétszázaléknyi szavazatot, ezen túl 1-1 százaléknyi nyilatkozat érkezett a különböző külföldi könyvekre. A listán vegyesen találhatunk példákat bármely műfaj és korszak alkotásai közül. Említésre méltó például a *Quo Vadis*, a *Zabhegyező*, de a Harry Potter könyvek vagy a *Da Vinci-kód* is. A válaszadók ezúttal sem az előre megadott listáról választhattak, hanem szabadon írhatták be kedvenc könyvcímeiket. A kérdőívet kitöltő pedagógusok több mint 30 százaléka itt sem jelölt meg szeretett könyvet. A válaszadók szintén egy kedvencet jelölhettek meg, és így összesen 368 különböző magyar könyv címe és 429 külföldi szerepel a kedvencek listáján. A listavezetőknél itt is viszonylag alacsony a százalék.

Inkább kiállításra, mint moziba

Az összes megkérdezettnek 39 százaléka járt egy hónapon belül kiállításon, további 36 százaléka pedig fél éven belül, közel egyharmaduk egy éven belül. Az igazgatói poszt esetében úgy tűnik, gyakori kiállításlátogatást von maga után, 69 százaléka egy hónapon belül járt kiállításon, közel 20 százaléka pedig fél éven belül. A válaszadók 25 százaléka több mint egy éve, 15 százaléka több mint fél éve nem volt moziban. Körülbelül ugyanannyian, 30-30 százalékban voltak fél éven, illetve egy hónapon belül. A budapestiek

43 százaléka egy hónapon belül járt moziban, míg a vidékieknek csupán egynegyede. Színházba is az igazgatók járnak a leggyakrabban, több, mint egyharmaduk egy hónapon belül látott színházi előadást, és csupán 8 százalék nyilatkozta, hogy több, mint egy éve nem volt színházban. A nők és férfiak színházlátogatási szokásait vizsgálva szignifikáns eltéréseket találunk. A nők közel egyharmada járt színházban az elmúlt egy hónapban, míg a férfiaknál ez az arány csupán 17 százalék. A budapestiek gyakrabban járnak színházba, mint a vidékiek, 36 százaléka egy hónapon belül látott valamilyen darabot, míg vidéken ez csupán 23 százalék. A legkevésbé az operalátogatás tartozik a kedvenc időtöltések közé. Meglepően nagy, 25 százalék azok aránya, akik még soha nem voltak operában. A megkérdezettek 2 százaléka egy hónapon belül, 8 százaléka fél éven belül, 11 százaléka egy éven belül, 54 százaléka pedig több, mint egy éve volt utoljára operában. A vidékiek jóval ritkábban mennek operába, mint a budapestiek: egyharmaduk még soha nem járt operában, míg Budapesten ez az arány csak 13 százalék.

A bolognai folyamat

Mennyire részletesen van tisztában a bolognai folyamat lépcsőivel, a magyar felsőoktatási rendszerben várható változásokkal?

A bolognai folyamat lépcsőivel, vagyis a magyar felsőoktatási rendszerben várható változásokkal érthető módon leginkább az igazgatók és a továbbtanulásért felelős tanárok vannak tisztában. 15-15%-ban nyilatkozták, hogy teljes mértékben tisztában vannak a változásokkal, és körülbelül 38%-uk jártas a témában, de nem látják tisztán a jövőképet. Nagy vonalakban az igazgatóhelyettesek (43%) is így vannak a változásokkal ugyancsak jövőkép hiányában. A gimnáziumi osztályfőnökök és szaktanárok között magas azok aránya (kb. 30%), akik alig vagy egyáltalán nem ismerik a változásokat. Nők és férfiak ebben a tekintetben nem különböznek, ahogy nem tapasztalható szignifikáns eltérés a vidékiek és budapestiek között sem. Az összes megkérdezettnek csupán 5% látja alaposan a változásokat, 42%-uk nem ismeri a részleteket, 20%-uk nem látja hatását a jövőre nézve, és 34%-uk alig vagy egyáltalán nem ismeri azokat.

A bolognai folyamat kapcsán több ponton is átalakítás történt az oktatási rendszerben. Az alább felsorolt változások közül mely átalakítással ért egyet?

A megvalósult felsőoktatási intézményi integrációval egyetértett az összes megkérdezett 28%-a, további 40% értett vele részben egyet, 34% viszont egyáltalán vagy részben nem fogadta el azt. Körülbelül ugyanez az arány olvasható a nők és férfiak, vidékiek és budapestiek válaszaiban is. Legnagyobb mértékben az igazgatók (37%), igazgatóhelyettesek (36%) és a továbbtanulásért felelős tanárok (38%) értettek egyet az integrációval. A kétszintű érettségi rendszer bevezetésével az összes megkérdezett 33%-a értett egyet, és igen magas (36%) azok aránya is, akik részben javasolták. Egyharmaduk egyáltalán nem vagy részben nem ért egyet a rendszerrel. (...) Azt, hogy középszintű érettségivel is be lehet kerülni a felsőoktatásba, a megkérdezettek egyharmada helyeselte teljesen, 27%-uk csak részben, 44%-uk viszont egyáltalán nem vagy inkább nem. Ebben a kérdéskörben nincsenek szignifikáns eltérések beosztások szerint. Nem tapasztalható jelentős különbség a nők és férfiak, illetve a vidékiek és budapestiek között sem. A bachelor és masters képzés bevezetése az összes megkérdezett egyharmadának teljes mértékű támogatását élvezte, és azok aránya is nagy, akik részben egyetértettek (47%). A megkérdezettek 18%-a részben nem, 16%-a pedig egyáltalán nem értett egyet. Az igazgatók (43%) és a továbbtanulásért felelős tanárok (39%) értettek egyet legnagyobb mértékben a képzés bevezetésével, legkevésbé pedig az osztályfőnökök (átlagosan 45%).

Ezzel a címmel a sajtóorgániumokban tallózva a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt egy csokorba gyűjtve áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információk jutottak el gondoljainkról, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

NÉPSZAVA

(2006. V. 16.)

Esélyteremtő oktatáspolitikát várnak

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) azt várja el az új kormánytól, hogy a közszféra és az oktatás modernizációja során ne kizárólag pénzügyi, hanem elsősorban szakmai szempontok figyelembevételével alakosson programot. Bár még nem kérték a szakszervezet véleményét arról, milyen irányítású legyen az oktatási tárca, az érdekvédők kíváncsiak lennének egy szocialista, szociáldemokrata irányításúra. *Varga László* elnök úgy fogalmazott, nem elégedettek a két cikluson át megtapasztalt liberális oktatáspolitikával, mert az nem mindig szolgálta az oktatás résztvevőinek érdekét.

(2006. V. 24.)

A hátrányos helyzetű diákok felzárkóztatása a cél

(...) *Tatai-Tóth András*, az MSZP oktatáspolitikusa lapunknak elmondta, az a cél, hogy a változások a gyerekek javát szolgálják, mert csak így lehet véget vetni a szelekciónak, így küzdhető le az otthonról hozott hátrány. Az esélyteremtő felzárkóztatásnak azonban elengedhetetlen feltétele, hogy a pedagógusok másként foglalkozzanak a sokféle hátránnyal küszködő diákokkal, mint eddig. Az ebben segítséget adni tudó pedagógusokra pedig szükség van.

Vass Vilmos oktatáskutató, egyébként gyakorló pedagógus elfogadhatónak tartja a kötelező óraszám-emelést, amennyiben az a felzárkóztatást, az egyéni fejlesztést, a színvonalas, mindenki számára elérhető délutáni foglalkozásokat segíti. Amit azonban sokkal fontosabbnak tart, az a differenciált bérezés bevezetésének lehetősége. Szerinte ugyanis az óraszám növekedése önmagában még nem jelenti a minőségi oktatást, ehhez az kell, hogy a változásokba bevont, azt megértő, jobb teljesítményt nyújtó, hatékonyabban dolgozó pedagógusok munkáját bérben is meg tudják becsülni.

Árok Antal, a Pedagógusok Szakszervezete alelnöke úgy véli, nem elég leegyszerűsíteni a kérdést az óraszám-emelésre, a változtatások során a teljes pedagógusi feladatkört kell szem előtt tartani, magát a változtatást pedig alapos hatástanulmány-készítésnek és érdekegyeztetésnek kell megelőznie.

MAGYAR HÍRLAP

(2006. V. 16.)

Magyar Bálint lehet a buktató

(...) A szakma elégedetlen. A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) szocialista, szociáldemokrata oktatáspolitikai megvalósítására lenne kíváncsi a következő négy évben a liberális oktatáspolitikai folytatása helyett – jelentette ki *Varga László*, a szervezet elnöke. A szociáldemokrácia és a szakszervezet egyik alapvető célja ugyanaz: az esélyegyenlőség megteremtése. Leszögezte: a liberális oktatáspolitikával nem maradéktalanul elégedettek. A PSZ szerint nem lenne jó, ha az oktatás koalíciós alkuk elvtelen tárgyává válna. A megszorítási javaslatokról kérdésünkre kijelentette: szakmailag felelőtlen és elhibázott minden olyan kijelentés, amely az ellátórendszer feladatainak számbavétele és társadalmi vita nélkül tízezres nagyságrendű elbocsátásokról beszél. (...)

(2006. V. 24.)

A pluszórák utcára vihetik a tanárokat

(...) Az érdekvédők legkevésbé azza értenek egyet, hogy a tanárok óraszámát húszról huszonnégyre emelnék, és felháborítónak tartják azt is, hogy a sajtóból értesülnek a javaslatokról. „Ha a kormányprogram elfogadásáig nem egyeztetnek a politikuskok

a szakszervezetekkel, akkor nem tudjuk máshogy kifejezni a véleményünket, mint demonstrációkkal” – mondta lapunknak *Árok Antal*, a Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) alelnöke. Szerinte csak az egyeztetéssel, a tanári feladatkörök átvizsgálásával végrehajtott reform hozhat hatékonyabb működést, az óraszám-emelés önmagában nem. A PSZ a Közoktatási Érdekegyeztető Tanács összehívását kezdeményezte az ügy miatt. (...)

(2006. V. 27.)

Az új kormány tagjairól

Megkönnyebbüléssel vette tudomásul a Pedagógusok Szakszervezete, hogy szocialista politikus irányítja majd az oktatási tárcát az elkövetkezendő négy évben – közölte érdeklődésünkre *Árok Antal*, az érdekvédők alelnöke. Mint mondta, az új miniszter, vagyis minden valószínűség szerint *Hiller István* személye garanciát jelent arra, hogy *Magyar Bálint* liberális reformprogramjának egy szociálisan kiigazított változatát valósítja majd meg a kormányzat. „A tanulók kötelező óraszámának csökkentésével a felzárkóztató, esélyteremtő munka vált lehetetlenné, reméljük, ezt helyre teszi az új miniszter” – mondta *Árok*.

NÉPSZABADSÁG

(2006. V. 24.)

Szakszervezetek: a tanár nem csak tanít

A pedagógus-szakszervezetek tiltakoznak a tanárok óraszámának tervezett emelése ellen. Mint megírtuk: a koalíció által elfogadott program két lépésben a jelenlegi 20-ról 24-re emelné a pedagógusok óraszámát – ez mintegy tízezer pedagógus elbocsátásával járhat. Az indokolás szerint nemzetközi összehasonlításban Magyarországon a legalacsonyabb a pedagógusok éves óraszámja, és csökkenő diáklétszám mellett is nő a pedagógusok száma.

Árok Antal, a Pedagógusok Szakszervezetének alelnöke azt mondja: a közoktatást nem lehet csupán pénzügyi oldalról megközelíteni. A gyermeklétszám-csökkenéssel egyidejűleg ugyanis nőtt a hátrányos helyzetű diákok aránya. Emiatt több speciálisan képzett tanárra van szükség, a felzárkóztatásban pedig hangsúlyos szerepet kap például a napközis ellátás. Tavaly csaknem 300 ezer diák járt napközibe, ez 12 ezer pedagógusát igényelt. *Árok Antal* szerint torzíja a statisztikákat az is, hogy az oktatómunkát segítő alkalmazottak aránya jóval alacsonyabb – mindössze 3-4 százalék –, mint az OECD-országokban. Épp ezért nem csak a „nettó tanítási időt” kell nézni. A pedagógusok munkaidejének nagy részét az órára való felkészülés, az adminisztráció viszi el, gyakran 40 óránál is többet dolgoznak egy héten. (...)

MAGYAR NEMZET

(2006. V. 24.)

Több munka és bérstop

(...) A baloldali kötődésű Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) elnöke állítja, hogy a kormány részéről eddig senki nem kezdeményezett tárgyalásokat velük az oktatási programról, és csak az újságokból értesültek a várható megszorításokról. *Varga László* lapunknak azt mondta: a valódi bérfagyasztás nem lehet tárgyalási alap, hiszen a pénz folyamatosan értéktelenedik. Erről csak abban az esetben lehet beszélni, ha a bérstop esetén is sor kerül az infláció szerinti évenkénti fizetési korrekcióra. Az érdekvédő szerint a kötelező óraszám-emelés első lépésben fizetéscsökkenést – az eddigi túlóra a kötelező munka része lenne – eredményezne, a második lépésben pedig már elbocsátásokhoz vezetne. (...)

24 ÓRA (Komárom-Esztergom megye)

(2006. V. 9.)

Tanárokat bocsátának el

A Central European Management Intelligence (CEMI) stratégiai tanácsadó cég elemzői szerint az oktatás az a meghatározó terület, ahol csökkenteni lehetne a kiadásokat. *Vadas László*, a cég igazgatója lapunknak elmondta, hogy a hazai közoktatásban az uniós átlaghoz képest 31 ezer tanárral van több, véleménye szerint 20 százalékos létszámleépítésre lenne szükség. (...)

„Ez az elképzelés a hozzá nem értést tükrözi” – mondta lapunknak *Varga László*, a Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) elnöke. Szerinte a számok összevetésénél az uniós átlaggal, hazánkban ugyanis nem számít szorózónak az a tanár, aki napköziben vagy kollégiumban tanít, míg az itt tanuló nebulókat külön számolja a rendszer. „Így már nem 10, hanem 13 diákra jutna egy tanár” – tette hozzá a PSZ elnöke. – „Egyfolytában azt halljuk, mennyire nem beszélnek a magyarok idegen nyelvet. A hatékonyabb oktatás jegyében kisebb csoportokban tanítják a nyelvet. Ehhez persze több pedagógus kell. (...)”

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

(2006. V. 24.)

Emelés: „bénítaná az oktatást”

(...) Én hivatásból választottam a pedagóguspályát, nem azért, hogy valahol eltöltsem az időt (*Kulcsárné Sipos Julianna*). (...)

A kötelező óraszám-emeléssel már többször próbálkozott a kormány. Szakmai érvekkel alátámasztva meg fogjuk torpedózni a mostani elképzeléseket, ahogy azt tettük korábban is. 40 ezer pedagógus elbocsátása megbénítaná a közoktatást. (*Kovácsné Pogány Lenke*, Miskolc Városi Pedagógusok Szakszervezete titkára)

KELET-MAGYARORSZÁG

(2006. V. 2.)

Jól indult az idei szezon

Pedagógusok vetélkedése – Horgászversenyt szervezett április 29-én a Pedagógusok Szakszervezete Sz.-Sz.-B. Megyei Bizottsága az ibrányi nagyerdési tavon. A családiás légkörben lezajlott, jó hangulatú küzdelem eredményeként közel 60 kg halat fogtak a pedagógusok. Az első helyezést és az ezzel járó vándorszerleget *Csapó Béla* tarpai tanár nyerte, a második *Orosi Attila* (Vásárosnamény), a harmadik *Szász Zsolt* (Tarpa) lett. A későbbiekben szeretnénk, ha ez a hagyományteremtő verseny regionális, majd országos versennyé nőne ki magát – tájékoztatta szerkesztőségünket *Miklósi István* megyei titkár.

ZALAI HÍRLAP

(2006. V. 25.)

Talán szóbeszéd

(...) *Horyáth Attila* szavaihoz kapcsolódik *Takácsné Barna Éva*, a Zala megyei és városi Pedagógusok Szakszervezete titkárnak a véleménye is:

- Reménykedünk, hogy a híradásokban most napvilágot látott változtatások még nem végérvényesek. Egyébként az uniós országokkal való összehasonlítások nem szabad elfelejteni, hogy azokban az országokban nincs napközi az iskolákban, ezért más a tanári létszám is. Ugyanakkor nálunk hihetetlenül megnövekedtek az adminisztrációs tennivalók, hozzáteszem, nemegyszer felesleges. És azt is el kell mondani, hogy egyre több az iskolákban a problémás gyerek, akik nagyobb törődést igényelnek. (...)

Mit várunk az új parlamenttől, kormánytól?

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) a közoktatásban dolgozók jelentős részét tömörítő, legnagyobb létszámú hazai érdekvédelmi szervezetként elvárja, hogy **az újjáalakult országgyűlés és kormány** – a költségvetési gondok megoldását szem előtt tartva –, a szükséges reformok körültekintő kimunkálásában, **a közszféra és az oktatás modernizációja tekintetében elsősorban szakmai és ne kizárólagosan pénzügyi szempontok figyelembevételével alkosson programot, hozzon döntéseket.** Ennek nyomán a költségvetési források valamennyi településen (különös tekintettel a hátrányos helyzetű térségekre is) tegyék lehetővé a nevelési-oktatási intézmények megfelelő színvonalú működését, a szükséges tárgyi és személyi feltételek biztosítását, az oktatáspolitikai célok megvalósítását, a törvényi előírások megtartását, és nem utolsósorban a diákok és a közoktatásban alkalmazottak megfelelő élet- és munkakörülményeinek gondozását.

A PSZ véleménye szerint hazánk intenzív, **kiegyensúlyozott fejlődéséhez közmegegyezésre, hosszútávú társadalmi megállapodásra van szükség,** amelyet a kormány, a pártok, a munkaadói szervezetek és a szakszervezetek kötnek, és kormányzati ciklusokon átívelően meg is tartanak. A pártok akár kormányon vannak, akár ellenzékben, az ország egészének érdekeit tekintésük, és az országnélvő álló feladatok megoldásában konstruktív módon működjenek együtt. Enélkül nem történhetnek meg azok a hosszú ideje halogatott, kétharmados parlamenti döntéseket igénylő lépések, amelyek többek között közigazgatásunk, önkormányzati rendszerünk átfogó reformjához, s ezzel együtt a nevelési-oktatási intézmények fenntartásának, finanszírozásának, szakmai irányítási és ellenőrzési rendszerének módosításához kelljenek. Ezért nyomatékkal felhívjuk valamennyi parlamenti párt figyelmét arra, tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a **Magyar Köztársaság Országgyűlése a korábbi évek értelmetlen konfrontációi helyett az együttműködés, az ésszerű kompromisszumkeresés jegyében tevékenykedjen.** Adjon példát arra, hogy a nézet- és véleménykülönbség nem tesz ki egymás ellenségévé az embereket. Egységes nemzeti és uniós céljaink csak sokféleségeink türelmes elfogadásán, demokratikus összevetésén, egyetértésén nyugodhatnak. Mindez visszaadhatná parlamentünk korábbi időszakban megtépzott tekintélyét is.

Az elmúlt másfél évtizedben jelentősen növekedett az egyes társadalmi rétegek közötti gazdasági, kulturális szakadék, sőt a leszakadó csoportok bezáródásának veszélye fenyeget. Ugyanakkor folyamatosan nő az információ, a tudás birtoklásának jelentősége mind az érvényesülés, mind a javak megszerzése tekintetében. Ez a társadalmi folyamat egyre inkább sürgeti a nevelés-oktatás komplex rendszerének újragondolását, a nevelési-oktatási intézmények fenntartásának, finanszírozásának, szakmai irányításának, ellenőrzésének mielőbbi felülvizsgálatát.

Az oktatás hatékonysága közérdek, amelyet nem szabad csupán közgazdasági, finanszírozási szempontok szerint vizsgálni. E terület nagyobb eredményessége nem egyszerűen a kevesebb pénz elköltését jelenti, nemcsak létszám, tanár–diák–arány kérdése, hanem a hátrányos helyzet függvénye is. Márpedig hazánkban a jelentős gyermeklétszám-csökkenéssel ellentétesen folyvást növekedett a hátrányos helyzetű, nehezen kezelhető, speciális pedagógusi felkészültséget igénylő gyermekek aránya. Mindez munka- és költségnövelő tényező is. **Az egyenlőtlenségek csökkentése nemcsak társadalmi, méltányossági szempontból lenne kívánatos, hanem jelentős hatékonyságjavítási lehetőséget jelentene, illetve nagymértékben növelné nemzetközi versenyképességünket is.** A PSZ meggyőződése, hogy a polarizáció visszafordításának, a társadalmi mobilizáció erősítésének egyik meghatározó eszköze a tudáshoz és képességekhez jutás esélyének biztosítása valamennyi gyermek számára. Egy jól működő, hatékony nevelési-oktatási rendszer adja a legnagyobb esélyt társadalmunk kettészakadásának felszámolására, amely gazdaságunk hosszú távú előrelépésének is záloga. Mindez együttesen igényli a rendszer felülvizsgálatát és a szükséges források biztosítását. **Az ésszerűtlen költségvetési megszorítások e terület helyzetét tovább rontanák.**

Különösen időszerű társadalmi kérdésként fogja fel és kezeli a PSZ a szakmatanulást, a napi élethez szükséges tudás presztízsének helyreállítását, mely átgondolt pedagógiai és szakmai, a munkaerőpiac igényeit figyelembe vevő tervezést igényel. **Olyan rendszer kialakítását szorgalmazzuk, amely a megfelelő iskolai végzettség mellett a munkaerőpiacon leginkább hasznosítható tudás megszerzését garantálja.** Ez is fontos mércéje oktatásunk hatékonyságának.

Mivel az oktatás egyúttal versenyhelyezet is teremt, a rendszer minden szintjén meg kell találni azokat a formákat, amelyek az esélykülönbségek csökkentésére alkalmasak. Ezért **szükséges az óvoda, a napközi és a kollégium megerősítése, biztosítva a tanórán kívüli közösségfejlesztő tevékenységekhez szükséges pénzügyi forrásokat.**

Ahhoz, hogy a nevelési-oktatási és szakképzési rendszer az alapvető társadalmi küldetését teljesíteni tudja, folyamatos fejlődésre, ugyanakkor **a reformok mellett bizonyos fokú stabilitásra van szükség.** A demográfiai helyzet következményei miatt nehéz vitatni bizonyos strukturális lépések célszerűségét. Nem mindegy, hogy ezek milyen módon és feltételek közepette történnek. Alapvető szempontként kell figyelembe venni a tanulók érdekeit, a nevelő-oktató munka tárgyi és személyi feltételeinek folyamatos fejlesztését. Külön figyelmet és gondos mérlegelést érdemelnek a kistélepülések: itt az iskola nem pusztán az oktatást szolgálja, hanem a település kulturális élete, megtartó képessége szempontjából is fontos tényező. Ezért a közigazgatás átszervezéséhez, a kistérségek teljeskörű kialakításához kapcsolódóan e területen is olyan rugalmas megoldások kelljenek, amelyek az iskolák megőrzését, fejlesztését és hatékony működését egyaránt biztosítják.

A PSZ alapvető követelménynek tartja az oktatási ágazatban dolgozók foglalkoztatási biztonságát, a nyugállományba vonulás rugalmas lehetőségét, valamint a fiatalok pályára kerülésének biztosítását. Olyan továbbképzési, átképzési rendszert kell kialakítani, amely a pedagógusokat a speciális nevelési-oktatási feladatok, illetve az iskolai kiegészítő szolgáltatások ellátására, a nevelési-oktatási és szakképzési rendszert egész társadalmi funkciójának betöltésére teszi alkalmassá.

A PSZ a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának egyik meghatározó tagjaként a konföderációval együtt folyamatosan részt kíván venni a felvetett kérdések optimális megoldását elősegítő szociális párbeszédben, érdekegyeztetésben. Elengedhetetlennek tartjuk, hogy olyan döntések, ésszerű kompromisszumok szülessenek, amelyek egyaránt figyelembe veszik a tanulók, szülők, pedagógusok, munkavállalók, intézményfenntartók és a gazdasági szféra érdekeit, végső soron elősegítik oktatásunk korszerűsítését, felemelkedését éppúgy, mint a költségvetési gondok felszámolását.

Budapest, 2006. május 15.

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE
Elnöksége

Az állásfoglalást a parlamenti képviselők az újjáalakuló országgyűlés első ülésén, 2006. május 16-án kapták kézhez.

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE KITÜNTETÉSI SZABÁLYZATA

I. A PSZ-kitüntetések típusai

Eötvös József-emlékérem kitüntetését 1992-ben alapította a PSZ (amikor az OM soknak tartotta és megszüntette az ágazat korábbi kitüntéseit), mindenekelőtt azért, hogy a hosszú ideig eredményesen dolgozó tisztségviselőket elismerhessük. Ez különösen fontos, mert a szakszervezeti munka nem hálás feladat. Gyakran csak elmarasztalást, kritikát kapnak érte tisztségviselőink, hiszen a küzdött eredmények leginkább csak részsikerek, olykor bizonyos szempontból kudarcok is, többnyire a jól végzett tevékenység ellenére. A PSZ-tisztségviselők munkájának figyelemmel kísérése tehát nemcsak a segítségnyújtás, a képzés, az esetleges kritika megfogalmazása miatt, hanem a kitüntetések, elismerések szempontjából is fontos. Különösen az intézményekben dolgozó tisztségviselőkre kell tekintettel lennünk, hiszen munkájuk során ők tartják a mindennapi kapcsolatot a tagsággal, sok tekintetben rajtuk múlik a tagszervezés eredményessége is.

Az **Eötvös József-emlékérem kitüntetés díjazott fokozatai:** bronz, ezüst, arany, vas.

Az **Eötvös József-emléklapok** kitüntetését önkormányzatok és szakszervezeti kollektívák kapják 2000-tól kezdődően. Az elismerés mindig példát ad a jó teljesítményre. Ezért fontos, hogy környezetünkben ezen közösségek tevékenységére is figyeljünk, és ne feledkezzünk meg a felterjesztésekről! Bár ez a kitüntetés forma csak **erkölcsi** elismerés, mégis jelentős ösztönző szerepet játszik a közösségek további eredményes munkájában.

Eötvös József-emléklapok kitüntetésben részesíthetők:

- önkormányzatok, nevelési-oktatási intézmények fenntartói;
- PSZ-szervezetek, testületek, nevelési-oktatási intézmények, kulturális és sportegyesületek.

E szabályzat elsősorban a fenti kitüntetések adományozásával kapcsolatos elvi és gyakorlati kérdéseket rendez. Ehhez kapcsolódóan helyi, területi elismerési formák (rendszeres vagy alkalmi) létesítése is lehetséges. Ennek szabályozását, valamint a kitüntetések felterjesztésének, odaítélésének módját a megfelelő szintű SZMSZ-ben kell rögzíteni.

II. Általános elvek

1. A kitüntetésben részesítés célja a pedagógus-szakszervezeti mozgalomban is az átlagon felüli teljesítmény, a folyamatosan végzett kimagasló színvonalú mozgalmi munka elismerése és további ösztönzése.

A kitüntetendők, az elismerésre javasoltak kiválasztása olyan szakszervezeti tisztségviselők, aktivisták, közösségek köréből

történjék, akik céljaink elérésében jelentős érdemeket szereztek, akik eredményes, környezettudatos által is elismert tevékenységet folytattak.

Javasolni lehet továbbá állami (önkormányzati) és más társadalmi szervek olyan képviselőit is, akik jelentősen és tartósan segítik szakszervezetünk tevékenységét.

2. Az **Eötvös József-emlékérem** adományozásánál törekedni kell arra, hogy a tisztségviselők minden rétege létszámarányának megfelelően részesüljön kitüntetésben.

Az odaítélésnél a fokozatosság elvét általában érvényre kell juttatni, bár azonos fokozatú kitüntetés ugyanaz a személy többször is kaphat, de 4-5 éven belül csak rendkívül indokolt esetben részesülhet.

Megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a hosszú időn át végzett eredményes mozgalmi munka után leköszönő tisztségviselőkre, aktivisták kitüntetésére, megbecsülésére, munkásságuk méltatására. A fokozatosság elvét betartva, leginkább ilyen személyek kaphatják meg a vas fokozatú elismerést.

3. A PSZ különböző szintű szervezeteinek kitüntetés gyakorlatában törekedni kell arra, hogy a mozgalomban kiemelkedően eredményesen dolgozó tisztségviselők 5-10 éves mozgalmi munka után az Eötvös József-emlékérem bronz fokozat, 10-15 év után ezüst fokozat, 15-20 év után arany fokozat kitüntetésben részesülhessenek. Vas fokozattal a legalább 25 éves tisztségviselői múlttal rendelkező személyek tüntethetők ki, elsősorban a tisztségről való leköszönésük alkalmából.

4. **Eötvös József-emléklapok** önkormányzatoknak, nevelési-oktatási intézmények fenntartóinak.

A felterjesztés és az odaítélés szempontjai:

- a közoktatás feladatellátási kötelezettségének megszervezése, helyi igényeknek való megfelelése,
- a szükséges költségvetési források biztosítása, zavartalan intézményfinanszírozás,
- a fenntartói-szakmai irányítás színvonala,
- az intézményvezetői kinevezéseknél a nevelőtestület véleményének figyelembevétele,
- korrekt jogalkalmazás, törvényi előírások maximális betartása,
- a helyi érdekegyeztetés folyamatos működtetése, a munkavállalói érdekek lehető legteljesebb figyelembevétele,
- a nevelési-oktatási intézmények eredményes működésének, megfelelő személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása,
- a nevelési-oktatási intézményekben dolgozók élet- és munkakörülményeinek helyi intézkedéssel való javítása (pl. lakástá-

mogatás, helyi pótlék, nyugdíjpénztári támogatás stb.).

5. **Eötvös József-emléklapok** PSZ-szervezeteknek, nevelési-oktatási intézményeknek, kulturális és sportegyesületeknek.

A felterjesztés és az odaítélés szempontjai:

- PSZ-szervezet, -testület esetében a szakszervezeti feladatok (érdekképviselet, tagszervezés, utánpótlás-nevelés, képzés stb.) eredményes ellátása, amennyiben az érdekeltségi területen a szervezetség eléri vagy meghaladja a 60%-ot;

- nevelési-oktatási intézményeknek jubileumi évfordulók, egyéb jelentős ünnepség alkalmából, ha az intézményben eredményesen dolgozó PSZ-alapszervezet működik, amelynek kellő befolyása van az intézmény kollektívájára, s a szervezetség eléri vagy meghaladja a 60%-ot;

- kórusok, klubok, egyesületek, más szervezetek a PSZ sikeres tevékenységéhez való hozzájárulás, tartósan eredményes együttműködés esetében kaphatják meg az emléklapokat.

6. El kell érni, hogy a Pedagógusok Szakszervezete rendelkezésére álló kitüntetés (elismerési) lehetőségek száma (aránya) a jövőben úgy alakuljon, hogy a lelkiismeretesen és eredményesen dolgozó tisztségviselők, intézményfenntartók, PSZ-szervezetek megfelelő számban juthassanak munkájuknak és teljesítményüknek megfelelő szintű kitüntetéshez (elismeréshez). A kellő számban rendelkezésre álló kitüntetések mellett ennek feltétele, hogy a közvetlen felsőbb, illetve partner szakszervezeti szerv kísérelje figyelemmel a tisztségviselők munkáját, életútját, a közösségek tevékenységét, tartsa számon és tervezze kitüntetésüket, elismerésüket.

7. A kitüntetés lehetőségeket, a pedagógusként is kiemelkedő munkát végző társadalmi tisztségviselők esetében, állami, önkormányzati, alapítványi kitüntetés kezdeményezésével kell növelni.

Megjegyzés: A művelődési és közoktatási miniszter által adományozható művészeti és oktatási szakmai díjakat a többször módosított 24/1999.(VI. 25) OM rendelet szabályozza. Az ágazati kitüntetésekről készített összeállítást lásd a mellékletben.

III. A kitüntetés gyakorlati szabályai

1. Éves központi keretszámok

Megnevezés (központi keret): Eötvös József-emlékérem vas fokozat (5)*, Eötvös József-emlékérem arany fokozat (15), Eötvös József-emlékérem ezüst fokozat (30), Eötvös József-emlékérem bronz fokozat (30), Eötvös József-emléklapok önkormányzatoknak (3-5), Eötvös József-emléklapok PSZ-szervezeteknek (5-7).

* A vas fokozat keretszáma az elnökség döntése alapján szükség szerint emelhető.

A központi keretben kiosztásra kerülő érmek, plakettek előállításának és pénzjutalmának költségeit a központi költségvetés fedezi.

2. A PSZ területi szervezetei az éves kiírásoknak megfelelően saját költségre *Eötvös József-emlékérem* arany-, ezüst- és bronz fokozat kitüntetésekkel igényelhetnek. Ezek átadásáról saját hatáskörben intézkednek.

Az emlékérem vas fokozatának és a plaketteknek csak központi kerete van.

3. Az *Eötvös József-emlékérmeket* ünnepélyes keretek között, lehetőleg PSZ-rendezvényen kell átadni, elsősorban

- a pedagógusok napjához (június első hetéhez),

- szakszervezeti eseményekhez,
- születési évfordulókhoz,
- tisztségviselői munka értékeléséhez, a tisztségről való leköszönéshez kapcsolódva.

A központi keret kitüntéseit a területi PSZ-szervezetek felterjesztése, javaslata alapján a PSZ elnöke és alelnökei ítélik oda. A területi keret felhasználásáról a PSZ-alapszervezetek és a települési szervezetek javaslata alapján a területi PSZ-szervezet intézőbizottsága (operatív testülete) dönt.

4. Az önkormányzatok *Eötvös József-*

emléklakett kitüntetésre való felterjesztésének határideje: minden év április 30.

Átadás időpontja: a pedagógusok napjához, a tanév végéhez kapcsolódóan.

A PSZ-szervezetek *Eötvös József-emléklakett* kitüntetésre való felterjesztésének határideje: minden év október 30.

Átadás időpontja: a magyar közoktatás napjához (november 22.), illetve karácsonyhoz, a naptári év végéhez, valamint jubileumi évfordulóhoz, helyi ünnepséghez kapcsolódóan.

E kitüntetések a területi PSZ-szervezetek felterjesztése alapján 5 tagú bizottság (elnök, alelnökök, két elnökségi tag) ítéli oda.

5. A kitüntetésekhez járó pénzjutalmak: *Eötvös József-emlékérem* vas fokozat (25.000 Ft), arany fokozat (20.000 Ft), ezüst fokozat (15.000 Ft), bronz fokozat (10.000 Ft)

Eötvös József-emléklakett: pénzjutalom nélküli erkölcsi elismerés

A pénzjutalom forrását az adományozó szervezet biztosítja.

6. A kitüntettek megbecsüléséről, nevének nyilvánosságra hozásáról az érintett szakszervezeti testületben és a munkahelyen, megfelelő módon gondoskodni kell. Ez a kitüntetés eredeti javaslattevőjének és a dön-

téshozó testületnek a feladata. Az *Eötvös József-emlékéremmel* kitüntetettek nevét - a szakszervezeti tisztség megjelölésével - az átadást követően a Pedagógusok Lapjában kell megjelentetni. Az adatok beküldéséről az átadó szervezetnek kell gondoskodnia. A kitüntetettekről az adományozó szervezet nyilvántartást vezet. Az *Eötvös József-emléklakettel* kitüntetett fenntartókat, közösségeket tevékenységük bemutatásával, méltatásával kell a Pedagógusok Lapjában közzétenni.

7. A pedagógusképző intézmények által adományozott arany, gyémánt, vas és rubin diplomákkal együtt kerül átadásra az ezekhez kapcsolt szakszervezeti díszjelvény és emléklap. E kitüntető díszjelvényt lehetőleg az illetékes felsőoktatási intézménnyel közösen, vagy helyben szervezett rendezvényen a diplomával együtt - ünnepélyes keretek között - az érintett PSZ-szervezetek vezetői adják át. A színes diplomákhoz adott díszjelvény és a PSZ-emléklap formájáról, tartalmáról, igénylésének rendjéről, költségviseléséről külön döntés rendelkezik.

8. A Pedagógusok Szakszervezete Országos Vezetősége a kiemelkedő évfordulókra, találkozókra, egyéb alkalmakra - külön döntés alapján - érmet, plakettet, oklevelet, emléklapot, jelvényt stb. alapíthat.

Melléklet

Kitüntetések, szakmai elismerések az oktatási ágazatban

A köztársasági elnök által adományozható kitüntetések

1. *Március 15. - Kossuth-díj* kb. 15 fő; *Széchenyi-díj* kb. 15 fő.

Felterjesztés helye: Oktatási Minisztérium Közigazgatási Államtitkári Hivatal kitüntetési referatúra.

Határidő: az adományozást megelőző év október 20.

2. *Március 15. és augusztus 20. – Magyar Köztársasági Érdemrend nagykeresztje; Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje a csillaggal; Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztje; Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztje; Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztje; Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt; Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt; Magyar Köztársasági Bronz Érdemkereszt.*

Felterjesztés helye: Oktatási Minisztérium Közigazgatási Államtitkári Hivatal kitüntetési referatúra.

Határidő: október 20., illetve május 31.

Az oktatási miniszter által adományozható elismerések

1. *Január 22., a Magyar Kultúra Napja – Szent-Györgyi Albert-díj* (felsőoktatás) 15 fő; *Apáczai Csere János-díj* (alap-, közép-, szak-

és felsőoktatás, valamint tudományos munka) 20 fő – ebből 10 fő közoktatás, 10 fő felsőoktatás; *Kiss Árpád-díj* (oktatáskutatóknak) 5 fő; *Németh László-díj* (tanároknak) 15 fő; *Karácsony Sándor-díj* (tanítóknak) 10 fő; *Brunsvik Teréz-díj* (óvodapedagógusoknak) 7 fő – ebből 2 fő felsőoktatás; *Éltes Mátyás-díj* (gyógypedagógusoknak) 5 fő.

Felterjesztés helye: Oktatási Minisztérium Közigazgatási Államtitkári Hivatal kitüntetési referatúra.

Határidő: az adományozást megelőző év november 20.

2. *Június 1., Pedagógusnap – Eötvös József-díj* 4 fő; *Tessedik Sámuel-díj* (kollégiumi tanárok) 5 fő; *Magyar Felsőoktatásért Emléklakett* (felsőoktatás) 60 fő; *Arany Katedra Emléklakett* (alap-, közép-, szakoktatás) 100 fő.

Felterjesztés helye: Oktatási Minisztérium Közigazgatási Államtitkári Hivatal kitüntetési referatúra.

Határidő: március 31.

3. *Augusztus 20. – Trefort Ágoston-díj* (minisztériumi, önkormányzati, intézményi nem oktatók) 15 fő; *Minisztériumi Elismerés* (minisztériumi dolgozók) 15 fő.

Felterjesztés helye: Oktatási Minisztérium Közigazgatási Államtitkári Hivatal kitüntetési referatúra.

Határidő: május 31.

4. *Tanévnyitó – Kármán Tódor-díj* (oktatási segítők, szponzorálók) 5 fő.

Felterjesztés helye: Oktatási Minisztérium Közigazgatási Államtitkári Hivatal kitüntetési referatúra.

Határidő: az adományozást megelőzően 3 hónappal.

5. *Folyamatos – Pedagógus Szolgálati Emlékérem* (25 éves pedagóguspályával rendelkező, nyugállományba vonuló pedagógusoknak, alap-, közép-, szak- és felsőoktatás); *Oktatási Miniszter Elismerő Oklevele* (kimagasló teljesítmény, évfordulók).

Felterjesztés helye: Oktatási Minisztérium Közigazgatási Államtitkári Hivatal kitüntetési referatúra.

Határidő: az adományozást megelőzően 3 hónappal.

Prima Primissima-díj - a magyar oktatás és köznevelés kategóriában 1 fő

Felterjesztés helye: Demján Sándor Alapítvány.

Határidő: július 30.

PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE (PSZ)

Az oktatási ágazatban dolgozók országos és európai uniós hatáskörű, reprezentatív érdekvédelmi szervezete. Demokratikus működés, szolidaritás, munkavállalói érdekek képviselete, érvényesítése, széles körű szolgáltatások, segítség a rászorulóknak.

MUNKAJOGI KÉRDÉSEK

Figyelemre méltó legfelsőbb bírósági döntések

(Válogatta: dr. Selmečiné dr. Csordás Mária vezető jogtanácsos)

A közalkalmazotti jogviszony tekintetében az Mt. 13. §-a nem alkalmazható, ezért az intézmény kollektív szerződése a Kjt.-ben és az Mt.-ben meghatározott felmentési tilalmakon és korlátozásokon túlmenően további felmentési feltételeket nem jelölhet meg (Kjt. 3. §).

A felperes keresetében az alperes felmentése jogellenességének megállapítását és az eredeti munkakörbe visszahelyezését kérte.

A munkaügyi bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1972. július 1-jétől állt óvónő munkakörben közalkalmazotti jogviszonyban az alperessel. Az önkormányzat képviselő-testülete 2004. július 29-én meghozott határozatával – a gyermeklétszám csökkenése miatt – döntést hozott az alperesnél három óvónő- és két dajka-álláshely megszüntetéséről. A végrehajtásért felelős intézményvezető és a jegyző 2004. július 2-án tartott megbeszélésén a jegyző felhívta az intézményvezető figyelmét a Kjt.-ben és az Mt.-ben szabályozott felmentési tilalmakra és korlátozásokra, valamint az alperes kollektív szerződésében szabályozott „védelmi szempontokra”. Ez utóbbi szerint létszámleépítés esetén a döntés meghozatalánál a munkahelyen eltöltött idő, a humánus emberi magatartás, a továbbképzéseken való aktív részvétel, az alkotó, innovatív, tevékeny feladatvállalás, a betöltött társadalmi funkció és a beiskolázáson való részvétel olyan szempontok, amelyek alapján „védelem” illeti a közalkalmazottat.

Az alperesi intézményvezető és a jegyző 2004. július 9-ei megbeszélésén az intézményvezető a jogszabályok és a kollektív szerződés szabályai figyelembevételével meghozott döntésről adott tájékoztatást az érintetteknek.

Az alperes 2004. július 13-án felmentéssel megszüntette a felperes közalkalmazotti jogviszonyát a létszámleépítésre vonatkozó képviselő-testületi határozatra hivatkozással.

A felperes a keresetében a 33 éves jogviszonyára és a továbbképzéseken való részvételére figyelemmel a kollektív szerződés „védelmi” szabályai megsértése miatt kérte a felmentés jogellenessége megállapítását.

A munkaügyi bíróság vizsgálta, hogy a munkáltató a döntése meghozatalakor az Mt. 13. § (2) és (5) bekezdése alapján a kollektív szerződésben szabályozott „védelmi” figyelembe vette-e. Abból indult ki, hogy a kollektív szerződés a „védelmi szempontok” között nem állít fel sorrendet, az objektív körülményeken alapuló szempontokat a munkáltató alapul vette, a szubjektív értékelésen alapuló szempontok pedig mérlegelési jogkörbe tartoznak. Mindezekből azt a következtetést vonta le, hogy az alperes a kollektív szerződést nem sértette meg, a felperes felmentésekor a „védelmi szempontok” figyelembevételével döntött.

A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, megállapította, hogy az alperes a felperes közalkalmazotti jogviszonyát jogellenesen szüntette meg, és kötelezte az eredeti munkakörben történő foglalkoztatásra.

A másodfokú bíróság az elsőfokú tényállás alapján eltérő jogi következtetésre jutott. Álláspontja szerint az alperes kollektív szerződése a Kjt. 30. § (1) bekezdése szerinti jogviszony megszüntetéséhez a törvényhez képest további, fontossági sorrend szerinti kiválasztási szempontokat meghatározhatott, a mérlegelési döntés a munkaügyi jogvitában vitatható. A bíróság azonban csak akkor vizsgálhatja a kiválasztási szempontok értékelése valós és okszerű voltát, ha azokat a munkáltató a felmentés indokolásában megjelöli. Ennek hiányában a felmentés jogellenes.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a felperes keresetét elutasító határozat hozatalát kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Kjt. 2. § (2) bekezdését és a Kjt. 30. § (1) bekezdését. Jogszabályi felhatalmazás nélkül ugyanis a kollektív szerződés érintett rendelkezései semmissek. A másodfokú bíróság továbbá a kollektív szerződésben meghatározott „védelmi szempontok” fontossági sorrendjére hivatkozással túlterjeszkedett a fellebbezésen.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárást elrendelte. A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Érvelésének lényege szerint a Kjt. 2. § (1) bekezdése alapján a kollektív szerződés a létszámleépítés mérlegelési szempontjait meghatároz-

hatta, ehhez képest a felmentés indokolása hiányos volt, mivel ezeket a szempontokat nem tartalmazta.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos. A Kjt. 3. §-a értelmében a közalkalmazotti jogviszony tekintetében az Mt. 13. §-a nem alkalmazható, ezért az intézmény kollektív szerződése a Kjt.-ben és az Mt.-ben meghatározott felmentési tilalmakon és korlátozásokon túlmenően további felmentési feltételeket nem szabhat.

A létszámcsökkentésre alapított közalkalmazotti jogviszony megszüntetéssel kapcsolatos jogvitában nem vizsgálható, hogy a munkáltató miért az érintett közalkalmazott jogviszonyát szüntette meg, ha a munkáltató egyébként a döntése kialakításánál irányadó szabályokat betartotta, minthogy a kiválasztás a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozik [Kjt. 30. § (1) bekezdés b) pont; Mt. 199. § (4) bekezdés; BH 1996/453.].

Mindezekből következően a másodfokú bíróság alaptalanul következtetett a felmentés jogellenességére amiatt, hogy az alperes döntése a kollektív szerződésben meghatározottak figyelembevételével kapcsolatos indokot nem tartalmazott. A kifejtettek alapján a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és a munkaügyi bíróságnak a felmentés jogellenességére és az eredeti munkakörbe visszahelyezésére vonatkozó keresetet elutasító ítéletét – módosított indokolással – helybenhagyta. (Legf. Bir. Mfv. I. 10.399/2005. sz.)

A munkajogi jogutódlás kérdése intézményösszevonások, intézményfenntartó és kistérségi társulások létrehozása során

Egyre gyakoribb, hogy az önkormányzatok az oktatással-neveléssel kapcsolatos közoktatási feladataik ellátására intézményfenntartó társulásokat hoznak létre, vagy azokat kistérségi társulás formájában látatják el.

A szervezeti változtatások eredményeként előfordulhat, hogy egyes intézmények megszűnnek.

A munkaügyi bíróságok gyakorlata a munkajogi jogutódlás tekintetében még nem alakult ki, éppen ezért nagy jelentőségűnek tartjuk a fontossága miatt teljes terjedelmében ismertetett legfelsőbb bírósági ítéletet (a személyi adatok kihagyásával).

„A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság
Mfv. II. 10.338/2005/3. szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Pedagógusok Szakszervezete, ügyintéző dr. Selmeči Istvánné jogtanácsos (1068 Budapest, Városligeti fasor 10.) által képviselt ... I. rendű, ... II. rendű, ... III. rendű és ... IV. rendű felpereseknek a ... által képviselt Általános Iskola ... I. rendű, és a ... Oktatási Intézményfenntartó Társulás ... II. rendű alperesek ellen közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei iránt a Salgótarjáni Munkaügyi Bíróságnál 3.M.610/2003. szám alatt megindított és másodfokon a Nógrád Megyei Bíróság Mf. 21.301/2004/4. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő ítéletet:

A Legfelsőbb Bíróság a Nógrád Megyei Bíróság Mf. 21.301/2004/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a Salgótarjáni Munkaügyi Bíróság 3.M.610/2003/16. számú ítéletének a felperesek közalkalmazotti jogviszonya megszűnéséről és az I. rendű alperes marasztalásáról szóló rendelkezéseit helybenhagyja azzal, hogy az I. rendű alperes elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezését mellözi.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek – tizenöt nap alatt – egyenként ... forintot együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A másodfokú és felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

Indokolás: A felperesek keresetükben a közalkalmazotti jogviszony megszüntetése jogellenességének megállapítását és ennek anyagi jogkövetkezményei alkalmazását kérték.

A Salgótarjáni Munkaügyi Bíróság a 3.M.610/2003/16. számú ítéletével az I. rendű alperest felperesek javára elmaradt munkabér, 13. havi illetménykülönbözet, felmondási időre járó átlagkereset és 6 havi átlagkeresetüknek megfelelő összeg, valamint ezek kamatai megfizetésére kötelezte.

A megállapított tényállás szerint a felperesek a ... Alsótagozatos Általános Iskolában tanító munkakörben fennállt közalkalmazotti jogviszonya 2003. augusztus 31-ével megszűnt a munkáltató jogutód nélküli megszűnésére hivatkozó munkáltatói intézkedés alapján. ... Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 37/2003. (VIII. 22.) számú határozattal módosított 36/2003. (VIII. 21.) számú határozatával a ... Alsótagozatos Általános Iskolát és Iskolanapközit 2003. augusztus 31-ével jogutód nélkül megszüntette. A határozat úgy rendelkezett, hogy az alapvető iskolai oktatást, mint kötelező feladatot a ... Községi Önkormányzat a ... és Környéke Oktatási Intézményfenntartó Társulás keretében látja el. A megszüntetett iskola vagyonát a ... Községi Önkormányzat vette át.

A felperesek közalkalmazotti jogviszonyuk megszüntetését azért tartották jogellenesnek, mert álláspontjuk szerint az önkormányzat kötelező alapfeladatának a megállapodáson alapuló átvétele jogutódlásnak minősül, ezért jogviszonyuk csak felmentéssel lett volna megszüntethető.

A munkaügyi bíróság megállapította, hogy a felperesek munkáltatójának korábbi fenntartója, a ... Község Önkormányzat Képviselő-testülete tagja az Intézményfenntartó Társulásnak, amely fenntartja és irányítja a ... Általános Iskolát, ahová a ... Alsótagozatos Általános Iskola 11 tanulója átkerült az iskola megszűnését követően. A kötelező alapfeladatnak a Társulás keretében való ellátását a bíróság megállapodáson alapuló jogutódlásnak minősítette, felperesek jogviszonyában munkajogi jogutódnak az I. rendű alperest, a négy községi önkormányzat által fenntartott ... Általános Iskolát tekintette. Ezért megállapította felperesek közalkalmazotti jogviszonya megszüntetésének jogellenességét, és a Kjt. 34. §-a alapján marasztalta az I. rendű alperest, míg a II. rendű alperessel szemben felperesek keresetét elutasította.

Az I. rendű alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a felperesek keresetének elutasítását kérte.

A Nógrád Megyei Bíróság az Mf. 21.301/2004/4. számú ítéletével a munkaügyi bíróság ítéletét fellebbezett részében megváltoztatta, az I. rendű alperes elleni keresetet elutasította.

A másodfokú bíróság annak tulajdonított ügydöntő jelentőséget, hogy a megszüntetett iskola „erőforrásai” nem kerültek át sem az Intézményfenntartó Társuláshoz, sem az I. rendű alperes iskolához. Ezt az Mt. 85/A. § (1) bekezdés b) pontja szerinti feltétel hiányaként a munkajogi jogutódlást kizáró körülménynek értékelte. Hangsúlyozta, hogy nem lehet jogutód egy olyan általános iskola, amely sem a tanárokat, sem az anyagi erőforrásokat nem vette át.

A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték az Mt. 85/A. §-ában foglaltak téves értelmezése miatti jogszabálysértésre hivatkozva. Egy korábbi, hasonló tényállású ügyben hozott felülvizsgálati határozatban foglaltak alapján vitatták a másodfokú ítélet jogi következtetéseit.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárást elrendelte.

Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Az irányadó tényállás szerint a felperesek munkáltatója – a ... Alsótagozatos Általános Iskola – megszüntetését követően az iskola 11 tanulóját az I. rendű alperes vette át, mint a négy – köztük a két érintett, ... és ... – község képviselő-testülete megállapodásával létrejött Intézményfenntartó Társulás által fenntartott iskola.

Az I. rendű alperes tehát megállapodás alapján átvette a megszüntetett iskola által ellátott alapfokú oktatási feladatot, és ez ténylegesen a 11 tanuló oktatásának, felperesek tevékenységének az átvételét is jelentette. Ezzel az is együtt járt, hogy a feladatmutatókhoz kötött állami normatív támogatás is az I. rendű alperes fenntartójához került (erre utal a társulási megállapodás 7. pontja). A tevékenység átvételéhez tehát a normatív támogatásra való jogosultság, mint vagyoni értékű jog is kapcsolódott. Ilyen értelemben téves a másodfokú ítéletnek az „anyagi erőforrások” átvételének teljes hiányára vonatkozó ténymegállapítása.

A munkajogi jogutódlás szempontjából az előbbieket megfelelően a törvényi feltételeknek [a Kjt. 24. § (2) bekezdése alapján a közalkalmazotti jogviszony tekintetében is alkalmazandó Mt. 85/A. § (1) bekezdés b) pont], mert azzal, hogy a korábbi munkáltató által ellátott feladatot, a felperesek által végzett tevékenységet – az ezzel összefüggő költségvetési támogatással – az új munkáltató átvette, a munkáltató személyében következett be jogutódlás, ami felperesek jogviszonyának megszűnését nem eredményezhette. Amennyiben a közalkalmazotti jogviszonyuk további fenntartására a jogutódnál – az önkormányzat döntése folytán – nem volt lehetőség, azt felmentéssel kellett volna megszüntetni. Az adott esetben ez – a jogerős ítélet okfejtésétől eltérően – nem jelenti a megszüntetés terhének áthárítását, minthogy a jogutód munkáltatót fenntartó társulásnak a jogelőd munkáltatót fenntartó önkormányzat is tagja.

A jogerős ítélet indokolásával kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a jogellenes jogviszonymegszüntetés jogkövetkezményei iránti keresetnek a jogalapja körébe tartozó kérdés a jogellenesség megállapítása, minthogy nem megállapítási, hanem marasztalási keresetről van szó. Ezért a munkaügyi bíróság ítéletének rendelkező része e tekintetben nem hiányos.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a felperesek keresetét az Mt. 85/A. §-ába ütköző jogszabálysértéssel elutasító jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte, és a munkaügyi bíróság ítéletét a felperesek keresetének helyt adó, az I. rendű alperest marasztaló részében hegybenhagyta azzal, hogy I. rendű alperesnél az elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezését – személyes illetékmentességére tekintettel – mellőzte.

A pereszes I. rendű alperes köteles a felperesek másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni [Pp. 78. § (1) bekezdés].

A másodfokú és felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli [Itv. 5. § (1) bekezdés d) pont, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §].

Budapest, 2006. március 22.

..... s.k. a tanács elnöke, előadó, bíró, s.k. bíró, s.k. bíró”

Kérem szakszervezeti tisztségviselőinket, hogy a If-i ítéletben foglaltakról munkáltatójukat, fenntartójukat és természetesen nem utolsósorban szakszervezeti tagságunkat tájékoztassák. Minden e témában készített önkormányzati testületi anyag véleményezéséhez bármilyen formában készséggel nyújtok segítséget.

A kötelező étkezésről

Az elmúlt években és azóta is igen sokszor érdeklődtek arról, hogy milyen jogszabály rendezi az oktatási intézmények dolgozóinak étkezését, kötelezheti-e a munkáltató az egyes dolgozókat az étkezés igénybevitelére, miként alakul a térítési díj, és még hosszan lehetne sorolni a problémákat. A költségvetési intézményekben folyó munkahelyi étkeztetésről a 4/1985. (I. 19.) pénzügyminiszteri rendelet rendelkezett.

A Magyar Közlöny 1995. évi 88. számában található 126/1995. (X. 18.) Kormányrendelet több mint száz jogszabályt helyezett hatályon kívül. A hatályon kívül helyezett jogszabályok között szerepel a kötelező étkezésről rendelkező 4/1985. (I. 19.) PM-rendelet is.

Így a nevelési-oktatási intézmények dolgozóinak munkahelyi étkeztetését már nem szabályozza központi előírás, és az ezzel kapcsolatos kérdéseket az intézmények kollektív szerződésében lehet rendezni.

A munkáltató sem az óvónőket, sem pedig a napközis tanárokat, illetve a konyhai dolgozókat nem kötelezheti az étkezés igénybevitelére.

Megjegyzem, hogy a Pedagógusok Lapja 1995. XI. 29-én megjelent 20/21. számában dr. Simon Zsuzsa a változásokról rovatában tájékoztatást adott.

Dr. S.né dr. Cs. M. vezető jogtanácsos

A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről

(2001. évi C. törvény)

A személyi anyagok - jó esetben - igen gyakran csak a külföldi bizonyítványok, oklevelek hiteles másolatát tartalmazzák, azok honosítását, elismerését azonban nem.

Figyelemmel arra, hogy az oktatási, képzési rendszer az egyes országokban eltérő, a hazai nevelési-közüktatási intézményekben honosítás, elismerés nélkül a képzettség szintje, de a szakképesítés megfelelősége sem állapítható meg.

Ugyanakkor a képzettség szintje, és a szakképesítés határozza meg a fizetési osztályt, és egyáltalán azt, hogy olyan munkakörben, amelyre jogszabály valamilyen szakképesítést ír elő, a munkavállaló egyáltalán alkalmazható-e.

A törvényt teljes terjedelmében nem szándékozom ismertetni. Azokra az általános tudnivalókra hívom fel a figyelmet, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a munkáltatók jogszerűen járjanak el.

További kérdéseikre a törvény rendelkezéseinek tanulmányozásával kaphatnak választ.

„A törvény hatálya

1. § (1) E törvény hatálya a 4. § szerinti hatóságokra, továbbá, állampolgárságra való tekintet nélkül, azon természetes személyekre terjed ki, akik külföldön vagy Magyarországon működő külföldi közoktatási vagy felsőoktatási intézményben, vagy képzést folytató más intézményben (a továbbiakban: külföldi oktatási intézményben) bizonyítványt vagy oklevelet szereztek.

(2) E törvényt kell alkalmazni valamely külföldi állam joga szerint kiállított bizonyítványnak és oklevélnek a Magyarországon megszerezhető bizonyítvánnyal és oklevéllel egyenértékűként történő elismerésére és honosítására, valamint a résztanulmányok beszámítására.

(3) Bizonyítvány, illetve oklevél az alap-, közép- vagy felsőfokú végzettséget, alap-, közép- vagy felsőfokú szakképesítést, felsőfokú szakképzettséget, illetve tudományos fokozatot tanúsító okirat. Bizonyítványnak, illetve oklevélnek tekintendő az ezekkel azonos hatályú okirat is.

(4) E törvényt kell alkalmazni a hazai bizonyítványokról, oklevelekről és a hazai szakmai gyakorlatról szóló hatósági bizonyítványok kiállítására során is.

(5) E törvényt akkor kell alkalmazni, ha nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik. Az elismerési és honosítási eljárás során a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az elismerés és a honosítás fogalma

3. § (1) Az elismerési eljárás során az eljáró hatóság a külföldi bizonyítvány vagy oklevél jogi hatályát Magyarországon megszerezhető bizonyítvány vagy oklevél jogi hatályával az e törvényben foglalt módon azonosnak nyilvánítja (elismerési eljárás). A honosítási eljárás során az eljáró hatóság a külföldi oklevél jogi hatályát az eljáró hatóság által kiállított oklevél jogi hatályával az e törvényben foglalt módon azonosnak nyilvánítja (honosítás). A bizonyítvány vagy az oklevél továbbtanulási céllal történő elismerése azonban kizárólag a továbbtanulási célnak megfelelő oktatási intézménytípusban történő továbbtanulásra történő jelentkezésre jogosít.

(2) A bizonyítvány és az oklevél elismerése nem mentesíti a szakmai gyakorlásához jogszabály által előírt további követelmények teljesítése alól.

Hatásköri szabályok

4. § (1) A külföldi bizonyítványok és oklevelek elismerésével, valamint a hazai bizonyítványokról, oklevelekről és a hazai szakmai gyakorlatról szóló hatósági bizonyítványok kiállításával kapcsolatos, e törvényben meghatározott feladatok ellátása, ha e törvény másként nem rendelkezik, az Oktatási Minisztérium hatáskörébe tartozik.

(2) A külföldi bizonyítványok és oklevelek által tanúsított végzettségi szint e törvény II. fejezete szerinti elismerése, ha az oktatási intézményben történő továbbtanulás céljából történik, azon oktatási intézmény hatáskörébe tartozik, amelyben a kérelmező tanulmányait folytatni szándékozik.

(3) A külföldi oklevelek által tanúsított tudományos fokozat e törvény III. fejezete szerinti honosítása azon hazai egyetem, illetve egyetemek hatáskörébe tartozik, amelyek a külföldi tudományos fokozat által tanúsított tudományterületen, illetve azon belül azonosítható tudományágban a felsőoktatásról szóló törvény (a továbbiakban: Ftv.) alapján jogosultak doktori képzésre és doktori fokozat odaítélésére. Az az egyetem, amely az adott tudományterületen és tudományágban akkreditált PhD, illetve DLA programmal rendelkezik, de 2002. június 30-ig nem szerzett jogosultságot doktori iskola működtetésére, valamint doktori, illetve mesterképzésre, illetve fokozatadásra, e határidőt követően külföldön szerzett tudományos fokozat honosítására nem jogosult.

(4) A külföldi bizonyítványok által tanúsított szakképesítés e törvény IV. fejezete szerinti elismerése, ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, a szakmai és vizsgáztatási követelményrendszer meghatározására jogosított miniszter által irányított minisztérium vagy a miniszter által kijelölt hatóság hatáskörébe tartozik.

(5) A külföldi bizonyítványok és oklevelek által tanúsított szakképesítés és szakképzettségi e törvény Harmadik része szerinti elismerése, ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, azon minisztérium vagy az általa kijelölt hatóság hatáskörébe tartozik, amely az elismerni kért szakképzettséget vagy szakképzettséget tanúsító bizonyítvány vagy oklevél birtoklásához kötött szakma, hivatás, foglalkozás vagy munkakör (a továbbiakban: szakma) gyakorlásának szabályozásáért felelős.

(6) A külföldi oklevelek által tanúsított hitéleti képzés szakképzettségeinek elismerése azon hazai egyházi felsőoktatási intézmény hatásköre, amely a megfelelő hazai oklevél kiállítására jogosult.

(7) Külföldön folytatott résztanulmányok beszámítása annak az oktatási intézménynek a hatásköre, amelyben a kérelmező a tanulmányait folytatni szándékozik.

(8) E törvény alkalmazása során eljáró hatóságnak az (1)-(7) bekezdésben meghatározott minisztérium, az általa kijelölt hatóság vagy oktatási intézmény minősül.

(9) A Magyarországon működő külföldi felsőoktatási intézmény által kiállított oklevelek hazai elismeréséről az Ftv. szerint adott engedély rendelkezhet.

Az elismerési és a honosítási eljárás közös eljárási szabályai

6. § (1) A külföldi bizonyítvány és oklevél által tanúsított végzettségi szint, szakképesítés, szakképzetség vagy tudományos fokozat elismerése az elismerési vagy a honosítási eljárás során történik.

(2) Bizonyítványa vagy oklevele elismertetésére vagy honosítására az jogosult, aki kérelme benyújtásakor állampolgárságát, személyes adatait az állampolgárság és a személyi adat igazolására szolgáló hatósági igazolvánnyal, illetve magyarországi lakóhelyét lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal igazolja.

(3) Személyi adatok igazolására szolgáló hatósági igazolvány a magyar állampolgár, továbbá a bevándorolt, letelepedett esetében a személyi azonosító adatokat tartalmazó hatósági igazolvány (személyazonosító igazolvány), az útlevél vagy a jogosítvány, valamely más tagállam állampolgára esetében az adott tagállam belső joga szerint személyi azonosító adatokat tartalmazó igazolványnak minősülő okirat, más személy esetében a tartózkodási engedély, továbbá a tartózkodási vízum, amennyiben azt munkavállalási, jövedelemszerzési vagy családjegyesítési céllal állították ki.

(4) A kérelmezőnek a (2) bekezdés rendelkezésétől eltérően nem kell igazolnia magyarországi lakóhelyét, ha

- a) az elismerést továbbtanulási céllal kéri,
- b) a kérelem a Harmadik rész hatálya alá tartozik, vagy
- c) résztanulmányok beszámítását kéri.

7. § (1) Az eljárás megindítására irányuló, az eljáró hatósághoz benyújtandó kérelemhez a kérelmezőnek mellékelnie kell

a) az eredeti bizonyítvány vagy oklevél hiteles másolatát, illetve, kivételesen, az eredeti oklevéllel azonos okirat (pl. másodlat) hiteles másolatát,

b) a külföldi oktatási intézmény által kiállított olyan okirat hiteles másolatát (pl. leckeönyvet, ellenőrző könyvet), amely hitelt érdemlően igazolja a tanulmányok időtartamát, és a bizonyítvány vagy oklevél megszerzése érdekében előírt tanulmányi követelmények (a hallgatott tárgyak, vizsgák, szakdolgozatok, államvizsgák stb.) sikeres teljesítését,

c) az a) és b) pontban megjelölt okiratok magyar nyelvű hiteles fordítását, és

d) ha az eljárásért díjat kell fizetni, annak igazolását, hogy a kérelmező a díjat megfizette.

(2) Az eljáró hatóság felhívhatja a kérelmezőt a (1) bekezdés a) és b) pontjaiban meghatározott okiratok eredetijének bemutatására. Az eljáró hatóság meghatározhatja, hogy egyes nyelveken az említett okiratok nem hiteles fordításban is benyújthatók.

(3) Az eljáró hatóság kivételes méltányosságból felmentheti a kérelmezőt a (1) bekezdésben meghatározott okiratainak benyújtása alól, ha a kérelmező menekült, menedékes vagy befogadott, az elismerést továbbtanulási céllal kéri, és bizonyítja vagy valószínűsíti, hogy okiratai neki fel nem róható okból nem állnak rendelkezésére.

(4) Hiteles fordításnak minősül az Országos Fordító és Fordításhitelesítő Iroda, a magyar külképviseleti szerv és a magyar közjegyző hitelesítési záradékával ellátott fordítás.

(5) Az e törvény Harmadik része szerinti elismerés esetén hiteles fordításnak tekintendő az a magyar fordítás is, amely hitelesnek minősül az Európai Unió küldő államának vagy származási országának joga szerint.

(6) Hiteles másolatnak minősül a jogszabály által hitelesnek minősített másolat, továbbá az eljáró hatóság által az eredeti okiratról készített és hitelesített másolat.

8. § (1) Az elismerési és a honosítási eljárás során a kérelmező felhívható arra, hogy a 7. §-ban meghatározott okiratok mellett

a) mutassa be a bizonyítvány vagy az oklevél megszerzésére irányuló tanulmányait megelőzően folytatott tanulmányainak igazolására szolgáló bizonyítványainak, okleveleinek másolatát, illetve

b) nyújtsa be olyan, a külföldi oktatási intézmény által kiállított okirat másolatát, amelyből az intézmény, szak tanulmányi rendje, tanulmányi programja megismerhető, ha a kérelem mellékleteként benyújtott okiratok nem nyújtanak elegendő információt az elbírálásához.

(2) Az eljáró hatóság előírhatja, hogy a kérelmezőnek az (1) bekezdés szerinti okiratok hiteles másolatát, illetve hiteles fordítását is be kell nyújtania.

(3) Amennyiben a kérelmező által benyújtott okiratok valódisága tekintetében kétség merül fel, vagy a kérelmező az oklevél elismeréséhez vagy honosításához szükséges okiratokkal nem rendelkezik, és azok, az eljáró hatóság megítélése szerint általa nem vagy nehezen szerezhetők be, az eljáró hatóság az eljárást felfüggesztve megkeresést intézhet az illetékes külföldi intézményhez, szervezethez vagy hatósághoz.

(4) Az eljáró hatóság a kérelem alapján jár el. Ha a bizonyítási eljárás során megállapítható, hogy a kérelemben foglaltak szerinti elismerés vagy honosítás feltételei hiányoznak, de más módon történő elismerés vagy honosítás lehetséges, akkor az eljáró hatóság a kérelmezőt kérelme módosításának lehetőségéről tájékoztatja.

(5) Ha az elismerés vagy a honosítás feltételei hiányoznak, az eljáró hatóság az elismerést vagy a honosítást határozatában megtagadja.

(6) A kérelmező az e törvényben, valamint a Ket.-ben meghatározott eljárási cselekményeket elektronikus úton is gyakorolhatja, illetve az e törvény alapján benyújtandó okiratokat, a 7. § (1) a), b) és c) pontjában meghatározott okiratok kivételével, elektronikus úton is benyújthatja. Az eljáró hatóság előírhatja, hogy az elektronikus úton benyújtott okiratokat a kérelmező mutassa be.

(7) Az eljáró hatóság az e törvényben, valamint a Ket.-ben meghatározott eljárási cselekményeket - a határozat közlésének kivételével - elektronikus úton is gyakorolja.

(8) Az elismerési és honosítási eljárásban a külföldön kiállított bizonyítvány vagy oklevél magyar külképviseleti hatóság felülhitelesítése nélkül is bizonyító erővel rendelkezik. Az eljáró hatóság azonban indokolt esetben előírhatja, hogy a bizonyítványt vagy az oklevelet külföldi illetékes hatóság felülhitelesítse, illetve a kérelmező nyújtson be olyan, külföldi illetékes hatóság által kiállított igazolást, amely tanúsítja, hogy a bizonyítvány vagy az oklevél a kérelmezőt külföldön szabályozott szakma gyakorlására jogosítja fel.

(9) Az e törvény rendelkezései alapján benyújtandó okirat benyújtása helyett az ügyfél az okirat által bizonyítani kívánt tényről kizárólag akkor tehet nyilatkozatot, ha e törvény azt megengedi.

(10) Ha külföldi oktatási intézmény vagy hatóság hazai bizonyítványnyal vagy oklevéllel kapcsolatban hazai oktatási intézményt vagy hatóságot

keres meg, a hazai oktatási intézmény vagy hatóság a megkeresésnek közvetlenül tesz eleget.

9. § (1) Az eljáró hatóság a kérelem kézhezvételétől számított 30 napon belül hiánypótlásra hívja fel a kérelmezőt, ha a kérelmet nem a jogszabályoknak megfelelően nyújtotta be.

(2) Az eljáró hatóság az e törvény II. és III. fejezete szerinti eljárásban a kérelem benyújtásától számított 60 napon belül, a IV. és V. fejezet, valamint Harmadik rész szerinti eljárásban a kérelem benyújtásától számított 90 napon belül dönt.

(3) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az eljárási határidők egy alkalommal, legfeljebb 30 nappal meghosszabbíthatók.

10. § A kérelmező az elismerési és honosítási eljárás eredményeként meghozott határozat jogerőre emelkedésétől számított három évig jogosult újrafelvételi kérelmet benyújtani. A újrafelvételi eljárásban meghozott határozat mások jogát, jogos érdekét vagy jogi helyzetét nem érintheti.

11. § (1) Ha az eljáró hatóság oktatási intézmény, az elsőfokú határozat ellen az oktatási miniszterhez, más esetben az eljáró hatóságot irányító miniszterhez lehet fellebbezni.

(2) Résztanulmányok beszámítása esetén, ha az eljáró hatóság közoktatási intézmény, az elsőfokú határozat ellen a fenntartóhoz lehet fellebbezni.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott másodfokú hatóság határozata ellen állami igazgatási szerv előtt nincs helye további jogorvoslatnak, a kézbesítéstől számított harminc napon belül azonban a határozat felülvizsgálatát lehet kérni a bíróságtól.

A felsőfokú végzettségi szint elismerése

14. § (1) Hazai felsőoktatási intézményben megszerezhető főiskolai végzettségi szintet tanúsító oklevélként az olyan külföldi oklevél ismerhető el,

a) amely felsőfokú alapképzésben folytatott legalább hároméves időtartamú tanulmányok befejezését tanúsítja,

b) amely az első fokozatú egyetemi végzettség megszerzését tanúsítja, ha a külföldi képzés többfokozatú, és

c) amely alapján megállapítható a végzettségi szintek azonossága.

(2) Hazai felsőoktatási intézményben megszerezhető egyetemi végzettségi szintet tanúsító oklevélként a külföldi oklevél akkor ismerhető el, ha

a) a külföldi oklevél

- egyetemi szintű alapképzésben folytatott tanulmányok befejezését tanúsítja,

- főiskolai szintű végzettség megszerzése után kiegészítő egyetemi alapképzés befejezését tanúsítja, vagy

- amennyiben a külföldi képzés többfokozatú, akkor az az első fokozatú egyetemi végzettség után a második fokozatú egyetemi végzettség megszerzését tanúsítja;

b) megállapítható a végzettségi szintek azonossága;

c) az oklevél vagy az oklevelek együttesen legalább négyéves időtartamú képzés befejezését tanúsítják; és

d) a külföldi oklevél tudományos (doktori) fokozat megszerzésére jogosít.

(3) Hazai felsőoktatási intézményben megszerezhető, főiskolai, illetve egyetemi végzettségi szintre épülő posztgraduális végzettségi szintet tanúsító oklevélként a külföldi oklevél akkor ismerhető el, ha

a) megállapítható a végzettségi szintek azonossága, és

b) az oklevél főiskolai, illetve egyetemi végzettségi szintre épülő posztgraduális végzettségi szintű, legalább egyéves időtartamú tanulmányok befejezését tanúsítja.

(4) A határozatban rendelkezni kell arról is, hogy a kérelmező milyen formában használhatja a külföldi felsőoktatási intézmény által adományozott címét. Ha a kérelmező címe összetéveszthető valamely hazai címmel, az eljáró hatóság előírja, hogy a külföldi cím csak az oklevelet kiállító intézmény vagy hatóság megnevezésével együtt használható.

(5) Ha külföldi felsőoktatási intézmény Magyarországon rendszeres alapképzést, szakirányú vagy doktori képzést (önállóan, más szervezet keretében vagy azzal együttműködve, távoktatás keretében vagy más hasonló módon) folytat, akkor oklevélét akkor lehet elismerni, ha hazai működését az oktatási miniszter engedélyezte.

(6) Ha külföldi felsőoktatási intézmény rendszeres alapképzést, szakirányú vagy doktori képzést (önállóan, más szervezet keretében vagy azzal együttműködve, távoktatás keretében vagy más hasonló módon) a székhe-

lyétől eltérő államban folytat, oklevelét akkor lehet elismerni, ha a képzést mindkét államban elismerik.

A FELSŐFOKÚ VÉGZETTSÉGHEZ KAPCSOLÓDÓ SZAKKÉPZETTSÉG ELISMERÉSE

18. § (1) Külföldi oklevél által tanúsított szakképzettség akkor ismerhető el a hazai felsőoktatásban megszerezhető szakképzettségként, ha

a) a szakképzettség az oklevél által tanúsított főiskolai vagy egyetemi végzettségi szinthez kapcsolódik, és

b) megállapítható, hogy a kérelmező képzése megfelel a jogszabály által előírt képesítési követelményeknek és a hazai képzés rendjének.

(2) Az eljáró hatóság a szakképzettség elismerését feltételekhez kötheti. Az eljáró hatóság előírhatja, hogy a kérelmező

a) igazolja, hogy külföldön meghatározott időn keresztül gyakorolta a szakmát,

b) teljesítsen szakmai gyakorlatot,

c) tegyen szakmai vizsgát [16. § (3) bekezdés],

d) tegyen eleget más kiegészítő feltételeknek, ha a külföldi képzés rendje eltér a hazai képzés rendjétől, de a különbség hazai felsőoktatási intézményben kiegészítő vizsgák, kiegészítő képzés teljesítésével kiküszöbölhető, illetve

e) tegyen esküt vagy fogadalmat, ha a szakképzettség hazai gyakorlásához ezt jogszabály előírja.

(3) Szakmai gyakorlat végzése akkor írható elő, ha azt a hazai képesítési követelmények az oklevél megszerzésének feltételeként tartalmazzák. A határozatban rendelkezni kell a szakmai gyakorlat időtartamáról, a gyakorlatot szervező intézményről és az intézménynél történő jelentkezés határidejéről.

19. § (1) Az eljáró hatóság az oklevél elismeréséről rendelkező határozatában a kérelmezőt feljogosítja a megfelelő hazai szakmai cím viselésére.

(2) Ha az eljáró hatóság a kérelmező állatorvos, általános orvos, fogorvos vagy jogász szakképzettségét ismeri el, a kérelmezőt feljogosítja az egyetemi végzettséget igazoló doktori cím használatára is.

(3) A 18. § szerinti szakképzettségen az Ftv. 85. § (5) bekezdése szerinti, főiskolai vagy egyetemi alapképzésre épülő szakirányú továbbképzés keretében szerzett szakképzettséget is érteni kell.

20. § Amennyiben szakma gyakorlásának feltételeiről rendelkező jogszabály elismert vagy honosított bizonyítványról vagy oklevélről rendelkezik, azon olyan okiratot kell érteni, amelyet az adott szakképesítést, illetve szakképzettséget tanúsító bizonyítványként, illetve oklevélként honosított (III. fejezet) vagy ismert el (IV. és V. fejezet) az eljáró hatóság. Ha jogszabály más esetben rendelkezik elismerésről vagy honosításról, akkor azon a II. fejezet szerinti eljárás értendő.

Dr. Selmeciné dr. Csordás Mária vezető jogtanácsos

Tájékoztató a pedagógusok továbbképzésének, szakvizsgázásának egyes kérdéseiről

Az utóbbi időben iskolaigazgatóktól, óvodavezetőktől, szakszervezeti titkároktól, pedagógusoktól sok, időnként aggályoskodó kérdés érkezett, bizonytalanság érződött a továbbképzés-szakvizsga területén, ezért cikkemben törekszem a kételyeket eloszlatni.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 17. § (5) bekezdése szabályozza a szakvizsgára felkészítő felsőoktatási szakirányú továbbképzésnek (a továbbiakban szakvizsga), a 19. § (8) bekezdése pedig a továbbképzésnek a kötelezettségét. A részletes szabályokat a 217/1977. (XII. 22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) tartalmazza.

Az R. 2. § (1) bekezdése szerint a felsőoktatási intézmények feladata a szakvizsga, további diploma szerzésére való felkészítés, míg a továbbképzést az R. § (2) bekezdése szerint jogi személyek, társulások, egyéni vállalkozók szervezhetik, ha arra az R. 1. sz. mellékletében meghatározott eljárás keretében engedélyt kapott.

Az R. 4. § (2) bekezdés szerint a pedagógus a pedagógus-munkakör betöltésére jogosító oklevél megszerzését követő hetedik év szeptember 1-től 50 éves koráig (augusztus 31-ig) köteles részt venni a hétévenkénti továbbképzésben, de mind a gyakoriság, mind az életkor tekintetében tere van az önkéntes többletnek [R. 4. § (3)].

Az R. 5. § kimondja, hogy milyen formákban teljesíthető a továbbképzési követelmény:

- (1) bekezdés szerinti legalább 120 órás foglalkozáson való részvétellel és az előírt követelmények teljesítésével (pl. vizsgák, tanulmányok stb.),

- (2) bekezdés szerint a továbbképzés teljesíthető:

= szakvizsga vagy azzal egyenértékű vizsga letételét igazoló oklevél,

= munkakör betöltésére jogosító felsőfokú iskolai végzettség és szakképzettség utáni további felsőfokú alapképzésben, kiegészítő alapképzésben vagy szakirányú továbbképzésben második vagy további oklevél,

= szakoktatásban működő pedagógus esetén első pedagógus-oklevél,

= az Országos Képzési Jegyzékben szereplő emelt szintű és felsőfokú szakképesítés megszerzésével.

Az R. 5. § (2/b) bekezdése külföldi nyelvi népmisemeri stb. képzési formákat elismer, ha azok ideje legalább öt hét.

A 120 órás tanfolyamokat csak OM-jóváhagyással lehet indítani, az így alapítási, indítási engedéllyel rendelkező továbbképzésekről az OM évente két alkalommal jegyzéket készít, a jegyzék 1 évig érvényes, az engedély 5 évre szól [R. 8. § (1), (4), (5) bek.].

A továbbképzési feladatok végzésére az intézményvezetők az R. 1. § (2) bekezdés alapján középtávú, 5 éves továbbképzési programot készítenek, a vezető által készített programot a nevelőtestület fogadja el a továbbképzési időszak első évét megelőző év március 15-éig. Az első ötéves programot 1998. szeptember 1.–2003. augusztus 31. időszakra kellett elkészíteni, most a 2003. szeptember 1.–2008. augusztus 31-ig lévő ciklus programjai futnak [R. 21. § (3) bek.] Az R. 21. § (3) bekezdés előírja, hogy az egyes ciklusokban életkor szerint kiknek van előnyük. Az intézményvezető az R. 1. § (3) bekezdés alapján pedig az ötéves program végrehajtására egy nevelési évre szóló beiskolázási tervet készít minden év március 15-ig. Az ötéves továbbképzési program és az

éves beiskolázási terv elfogadása előtt ki kell kérni a Közalkalmazotti Tanács véleményét [R. 1. § (4) bek.]. Az ötéves program négy kötelező részből áll az R. 1. § (5) bekezdésének előírásai szerint:

- szakvizsgára vonatkozó alprogram,
- továbbképzésre vonatkozó alprogram,
- finanszírozási alprogram,
- helyettesítésre vonatkozó alprogram.

A továbbképzés finanszírozása egyrészt az éves költségvetési törvényekben meghatározott normatíva, másrészt a fenntartó e célra adott támogatásából történik, de a pedagógus önmaga is vállalhatja a továbbképzés költségeit [R. 1. § (7) bek., 6. § (9) bek.].

A leirtakból egyértelműen kiténik, hogy az egyén 7 éves továbbképzési ciklusa nem esik egybe az 5 éves intézményi ciklusokkal, de valamelyik 5 éves ciklusban majd számolni kell vele, és lehetőséget kell adni a kötelezettség teljesítésére. Az R. 6. § (3) bekezdés előírja, hogy a beiskolázási terv elkészítésénél előnyben kell részesíteni azt, akinek a hétévenkénti továbbképzés teljesítéséhez kevesebb ideje van hátra, akinek továbbképzését a munkáltató elrendelte, aki a szakvizsgába beszámítható továbbképzésre jelentkezik.

A továbbképzési kötelezettség teljesítését nehezíti a központi normatíva folyamatos csökkenése és a képzési költségek folyamatos emelkedése. Nem könnyíti a helyzetet egyes önkormányzatok ama helytelen gyakorlata, hogy csak a 120 órás továbbképzési forintokat tekintik megengedhetőnek. A nehézségeken csak a jogszabályok pontos értelmezésével, nagy odafigyeléssel, a nevelőtestület egyetértésével találkozható gondosabb tervezéssel, számítással lehet úrrá lenni.

Dr. Horváth Péter szakértő

JOGI PANORÁMA

Az idei késő téli és tavaszi ülészakon hozott törvények vagy törvénymódosítások széles jogalkalmazási területet ölelnek fel. Egy-egy törvény vagy rendelet módosítása több törvényre, ill. rendeletre is kiterjed. Valamennyi alább felsorolt új vagy módosított jogszabály a közoktatási terület számára társadalombiztosítási, munkajogi vagy azzal összefüggő, egyéb jogszabályi változásokat, ill. fontos oktatási minisztériumi tájékoztatót tartalmaz.

Fontosnak tartjuk felhívni a figyelmet arra, hogy némely jogszabályi rendelkezés hatálybalépése nem egy időben történik, főképp, ha a több törvényt vagy rendeletet módosít. Vannak olyan jogszabályok, amelyek hatályba léptető rendelkezése több A4-es oldalt is megtölt. Mi ezt a táblázatban csillaggal (*) jelezzük, mert helyhiány miatt ezeket a rendelkezéseket nem tudjuk a tájékoztatónkban közzé tenni. Kérjük, hogy mindegyik legyenek figyelemmel a **2006-02-28-tól 2006-05-19-ig** terjedő, a **Magyar Közlöny 24-60/2006.** számaiban megjelent jogszabályok alkalmazása során.

Megjelenés	MK	Hatályos	A jogszabály száma, rendelkezése
2006-02-28	24.	*	Tájékoztató az Országos Érdekegyeztető Tanács 2006. január 16-i üléséről
2006-02-28	24.	*	Tájékoztató az Országos Érdekegyeztető Tanács 2006. január 27-i üléséről
2006-03-01	25.	2006-04-01	2006. XLIII. törvény: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény módosításáról
2006-03-07	27.	2006-03-10	7/2006. (III. 7.) OM r.: Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet módosításáról
2006-03-17	30.	2006-03-25	3/2006. (III. 17.) FMM r.: A kollektív szerződések bejelentésének és nyilvántartásának részletes szabályairól szóló 2/2004. (i. 15.) rendelet módosításáról
2006-03-23	32.	*	1025/2006. (III. 23.) Korm. h.: A munkáltatók társadalmi felelősségének erősítéséről és ezt ösztönző intézkedésekről
2006-03-27	33.	*	10/2006. (III. 27.) OM r.: A tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskola tankönyvellátás rendjéről szóló 23/2004. (VIII. 27.) OM rendelet módosításáról
2006-03-27	33.	2006-04-05	9/2006. (III. 27.) OM r.: A szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló 26/2001. (VII. 27.) OM rendelet módosításáról
2006-03-28	34.	*	70/2006. (III. 28.) Korm. r.: A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról rendelkező 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet módosításáról
2006-03-31	35.	2006-04-08	13/2006. (III. 31.) OM. r.: A nemzetiségi nevelési, oktatási feladatokhoz nyújtott kiegészítő támogatás igénylésének, folyósításának és elszámolásának rendjéről
2006-04-03	36.	*	14/2006. (IV. 3.) OM. r.: A szakiskola és a szakközépiskola kilencedik évfolyamán a gyakorlati oktatás támogatásának igényléséről, folyósításáról és elszámolásának rendjéről (A MK 36./I. kötet)
2004-04-03	36.	*	15/2006. (IV. 3.) OM. r.: Az alap- és mesterképzési szakok képzési és kimeneti követelményeiről (A MK 36./I. kötet)
2006-04-06	39.	2006-04-10	10/2006. (IV. 6.) PM. r.: A prémiumi évek programmal, valamint a különleges foglalkoztatási állománnyal kapcsolatos egyes munkáltatói költségek költségvetési megtérítésem eljárási szabályairól szóló 8/2005. (II. 8.) PM rendelet módosításáról
2006-04-07	40.	2006-04-15	84/2006. (IV. 7.) Korm. r.: A közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben tárgyú 138/1992.(X. 8.) Korm. rendelet módosításáról
2006-04-18	45.	2006-05-01	90/2006. (IV. 18.) Korm. r.: Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet módosításáról
2006-04-24	48.	2006-04-27	18/2006. (IV. 24.) OM. r.: A szakmai és informatikai fejlesztési feladatok támogatásának igénylési rendjéről
2006-04-28	50.	*	14/2006. (IV. 28.) PM-BM e.r.: A helyi önkormányzatokat és többcélú kistérségi társulásokat 2006. évben egyes központi költségvetési kapcsolatokból megillető forrásokról szóló 4/2004. (I. 26.) PM-BM együttes rendelet módosításáról
2006-04-28	50.		Tájékoztató az Országos Érdekegyeztető Tanács 2006. március 22-i üléséről
2006-04-29	51.	2006-05-02	19/2006. (IV. 29.) OM. r.: A nevelési-oktatási intézmények névhasználatáról szóló 31/2005. (XII. 22.) OM rendelet módosításáról
2006-05-02	52.	2006-05-01	107/2006. (V. 2.) Korm. r.: A Magyar Köztársaság által az Európai Unióhoz történő csatlakozást követően alkalmazandó munkaerőpiaci viszonyosság és védintézkedés szabályairól szóló 93/2004. (V. 27.) Korm. rendelet módosításáról
2006-05-05	53.	*	20/2006. (V. 5.) OM r.: Egyes közoktatási tárgyú jogszabályok módosításáról (A MK 53/I. kötet)
2006-05-12	55.	2006-05-12	21/2006. (V. 12.) OM r.: Az oktatási miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések megszerzésére irányuló szakmai vizsga szervezésére feljogosított intézményekről szóló 18/2004. (V. 28.) OM rendelet módosításáról
2006-05-15	56.	2006-06-01	119/2006. (V. 15.) Korm. r.: A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról rendelkező 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet módosításáról (A MK 56./I. kötet)
2006-05-17	58.	2006-05-20	6/2006. (V. 17.) FMM r.: A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések megszerzésére irányuló szakmai vizsga szervezésére feljogosított intézményekről szóló 29/2004. (XII. 20.) FMM rendelet módosításáról
2006-05-18	59.	2006-05-23	7/2006. (V. 18.) FMM-OM e.r.: Az Oktatási Minisztérium Alapkezelési Igazgatósága és az Európai Szociális Alap Nemzeti Programiroda Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság közreműködő szervezetté történő kijelöléséről, valamint a 2004-2006. évi Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program közoktatási, szakképzési és felsőoktatási intézkedéseinek végrehajtásáról szóló 22/2004. (VI. 8.) FMM-OM együttes rendelet módosításáról
2006-05-19	60.	2006-05-23	122/2006. (V. 19.) Korm. r.: Egyes foglalkoztatási célú támogatásokat megállapító kormányrendeleteknek a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményével összefüggő módosításáról
2006-05-19	60.	2006-07-01	123/2006. (V. 19.) Korm. r.: A közoktatási intézmény tag részvételével működő iskolaszövetkezetekről

Helyesbítés

A Pedagógusok Lapja legutóbbi, 2006. május 9. napján megjelent, a PL-útmutató IV. oldalán, A felmentési tudnivalók II. rész 3. pont első mondata hibásan jelent meg. A felmentési idővel kapcsolatosan idézem a **közalkalmazottak jogállásáról** szóló 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) **33. § (3) bekezdését**, amely értelmében:

„A munkáltató legalább a felmentési idő felére köteles a közalkalmazottat mentesíteni a munkavégzés alól. A munkavégzés alól a

közalkalmazottat - a mentesítési idő legalább felének megfelelő időtartamban a kívánságának megfelelő időben és részletekben kell felmenteni.”

A pontatlanságból eredő hibáért elnézésüket kérem.

Dr. Dudás Lilian jogtanácsos